

Met hart voor zinnige zorg

Coöperatie VGZ UA

**Verslag over de Solvabiliteit
en Financiële Toestand
(SFCR) 2018**

Inhoud

Over dit verslag	4
Samenvatting	5
Activiteiten	5
Bestuurssysteem	5
Risicoprofiel	7
Solvabiliteit	9
A. Activiteiten en prestaties	10
A.1 Activiteiten	10
A.2 Prestaties op het gebied van verzekering	14
A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen	16
A.4 Overige Prestaties	16
A.5 Overige informatie	16
B. Bestuurssysteem	17
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	17
B.2 Deskundigheids en betrouwbaarheidsvereisten	27
B.3 Risicomanagement	30
B.4 Interne controle systeem	36
B.5 Interne audit functie	37
B.6 Actuariële functie	40
B.7 Uitbesteding	40
B.8 Overige informatie	44
C. Risicoprofiel	46
C.1 Verzekeringstechnisch risico	47
C.2 Marktrisico	48
C.3 Tegenpartijrisico	49
C.4 liquiditeitsrisico	50
C.5 Operationeel risico	50
C.6 Overige materiële risico's	51
C.7 Overige informatie	55
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	57
D.1 Bezittingen	57
D.2 Technische voorzieningen	62
D.3 Overige voorzieningen en schulden	70
D.4 Alternatieve waarderingmethoden	74
D.5 Overige informatie	74

E. Kapitaalbeheer	75
E.1 Eigen vermogen	75
E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste	77
E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste	77
E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	77
E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste	77
E.6 Overige informatie	77
Bijlage 1 VGZ ZORGVERZEKERAAR NV	79
Bijlage 2 NV UNIVÉ ZORG	86
Bijlage 3 IZA ZORGVERZEKERAAR NV	93
Bijlage 4 VGZ VOOR DE ZORG NV	100
Bijlage 5 NV ZORGVERZEKERAAR UMC	107

Over dit verslag

Dit is het Verslag over Solvabiliteit en Financiële Toestand (SFCR) 2018 van Coöperatie VGZ ua over het kalenderjaar 2018. Met dit verslag geven we inzicht in de bedrijfsvoering, de bereikte resultaten, het risicoprofiel, waarderingmethoden en het kapitaalbeheer van de organisatie.

De juridische zorgentiteiten die tot de Coöperatie VGZ ua behoren hanteren dezelfde governance, organisatieinrichting, beleid en systemen. Deze zijn groepsbreed opgezet en geïmplementeerd, om daarmee zorg te dragen voor een eenduidige en heldere besturing van alle entiteiten en de Coöperatie als geheel.

Samenvatting

Activiteiten

Coöperatie VGZ biedt via de aan haar verbonden verzekeraars ziektekostenverzekeringen aan; dit betreft zowel de zorgverzekering op grond van de Zorgverzekeringswet als aanvullende verzekeringen voor ziektekostenrisico's die geen dekking kennen in de basiszorgverzekering.

Daarnaast leggen de verzekeraars zich toe op bedrijfszorgproducten.

Het werkgebied van Coöperatie VGZ omvat alle gemeenten van Nederland. Verzekerden zijn verspreid over geheel Nederland, met een concentratie in het zuiden van het land en in Noord-Holland. Coöperatie VGZ bestuurt vijf zorgverzekeraars, die elke een eigen productenpakket hebben en zich richten op specifieke doelgroepen. Daarnaast worden producten aangeboden via een volmachtconstructie.

Bestuurssysteem

Coöperatie VGZ is 100 procent aandeelhouder van de zorgverzekeraars, de werkorganisatie VGZ Organisatie bv en Holding VGZ bv. Deze laatstgenoemde vennootschap heeft drie besloten vennootschappen als volle dochter, waarin aanvullende en ondersteunende activiteiten zijn ondergebracht.

De belangrijkste wijzigingen in de juridische structuur in 2018 zijn:

- Het opheffen van Insurance Asset Management bv;
- De oprichting van VGZ Curare bv.

Het governancesysteem van Coöperatie VGZ kent de volgende statutaire organen:

- Ledenraad: de vertegenwoordiging van onze leden;
- Raad van Bestuur (RvB): de bestuurder;
- Raad van Commissarissen (RvC): de interne toezichthouder.

Naast deze statutaire organen kent Coöperatie VGZ een managementcomité dat zich richt op de uitvoering van de strategie en divisieoverstijgende onderwerpen. De vier sleutelfuncties zijn alle intern ingevuld. Voor een adequaat risicobeheer hanteert Coöperatie VGZ het three-lines-of-defense-model, waarmee ook de compliance aan wet- en regelgeving geborgd is.

Coöperatie VGZ beschikt over een helder en concreet Beheerst beloningsbeleid dat voldoet aan de vigerende wt- en regelgeving. Wij hanteren:

- voor medewerkers: de CAO VGZ
- voor hoger management: Remuneratiekader Coöperatie VGZ

Coöperatie VGZ hanteert verschillende instrumenten ter borging van deskundigheid, bijvoorbeeld functieverplichte opleidingen. Beleidsbepalers krijgen de mogelijkheid deel te nemen aan het PE programma bij Nyenrode. Dit PE programma wordt samengesteld in samenwerking met het Verbond van Verzekeraars. Daarnaast woont men ook diverse kennismomenten binnen en buiten Coöperatie VGZ bij, die bijdragen aan het voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen. Tevens kent Coöperatie VGZ een betrouwbaarheidsbeleid. Medewerkers worden periodiek gescreend. Beleidsbepalers worden daarnaast getoetst door DNB. Door DNB zijn functionarissen in het tweede echelon aangewezen op wie een betrouwbaarheidstoets wordt uitgevoerd. Coöperatie VGZ voert hiertoe zelf een betrouwbaarheidsonderzoek uit. Een verslag van het onderzoek wordt, toegezonden aan DNB. DNB neemt, al dan niet met aanvullend onderzoek, vervolgens een besluit over de betrouwbaarheid.

De Internal Audit Functie is ondergebracht bij Internal Audit (IA). IA is als stafafdeling onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de RvB en geeft op basis van onderzoeken aanvullende zekerheid over:

- de betrouwbaarheid van interne en externe verantwoordingsinformatie;
- de effectiviteit en betrouwbaarheid van managementinformatie;
- opzet, bestaan en werking van de (risicobeheersing van de) bedrijfsprocessen;
- het compliant zijn aan interne en externe regelgeving, alsmede
- de realisatie van strategische doelstellingen.

Coöperatie VGZ beschikt over een uitbestedingsbeleid en gaat niet over tot uitbesteding, tenzij voldoende waarborgen worden verkregen voor het handhaven van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Als financiële instelling hebben we te maken met wetten en regelgeving. Naast de relevante wet- en regelgeving volgt VGZ ook brancheregulering. Op de coöperatie website wordt volgens het comply or explain principe onder meer de toepassing van de herziene corporate governance code, en de NCR code toegelicht.

Coöperatie VGZ is zich bewust van de risico's die zij loopt bij het realiseren van haar doelstellingen. Tegelijk wil coöperatie VGZ ook zicht hebben op kansen die zich voordoen. Hiervoor is een risicomanagementsysteem (ook wel risicobeheersing- en controlesysteem genoemd) ingericht. Het risicomanagementsysteem is integraal onderdeel van de organisatie. Daarnaast is het onderdeel van de beleidsvorming, de procesuitvoering en sluit het aan op de planning en control cyclus. Het risicomanagementsysteem binnen Coöperatie VGZ is ingericht volgens het principe van drie verdedigingslijnes (three lines of defence). Het doel hiervan is het versterken van de risicocultuur en het bieden van tegenkracht. Belangrijke functies in dit systeem zijn de Risicomangement functie, de Compliance functie, de Actuariële functie en de Audit functie. De uitgangspunten voor het interne risicomanagementsysteem zijn vastgelegd in het Beleid Interne Beheersing (BIB). De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de positionering zijn vastgelegd in het charter van het bedrijfsonderdeel Risk Compliance Juridische en Veiligheidszaken (RCJV). In het BIB worden eveneens de verschillende elementen van het risicomanagementsysteem beschreven zoals de verschillende risicocategorieën, de risicobereidheid en de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA).

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit de belangrijkste risico's van Coöperatie VGZ. Deze bestaan uit de standaard Solvency II risico's (kwantitatief) en de Coöperatie VGZ specifieke risico's (kwalitatief) die onder het operationeel risico vallen. De Solvency II risico's zijn:

Verzekeringstechnische risico:

Het verzekeringstechnisch risico is kortweg het risico dat zorgkosten of vereveningsbijdragen en premieontvangsten afwijken van wat werd verwacht. Dit wordt beheerst door een scherpe zorg inkoop strategie, controles, adequate prognoses en risicoanalyses.

Marktrisico:

Het marktrisico is het risico dat Coöperatie VGZ verliezen lijdt op beleggingen en verplichtingen als gevolg van veranderingen in bijvoorbeeld rente, kredietwaardigheid, beurs- en valutakoersen. Dit wordt beheerst door een prudent en behoedzaam beleggingsbeleid waarin restricties staan opgenomen. Zo is gekozen voor een gediversifieerde portefeuille, minimale kredietratings en uitsluiting van risicovolle derivaten en posities.

Tegenpartijrisico:

Het tegenpartij risico is het risico dat een debiteur (tegenpartij) niet aan zijn financiële verplichting kan voldoen. Voor Coöperatie VGZ zijn de debiteuren met name zorginstellingen, premiede-biteuren en banken. Dit wordt beheerst door eisen te stellen aan de stabiliteit van tegenpartijen en deze te monitoren. Ook worden grenzen gesteld aan de omvang van de vorderingen.

Liquiditeitsrisico:

Het liquiditeitsrisico (kasstroomrisico) is het risico dat we op enig moment niet over voldoende liquide middelen beschikken om aan onze financiële verplichtingen te voldoen, zoals bijvoorbeeld het uitbetalen van declaraties van verzekerden en zorginstellingen. Dit wordt beheerst door liquiditeitsprognoses en door buffers aan te houden.

Operationeel risico:

Coöperatie VGZ definieert een operationeel risico als het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet als gevolg van inadequate of falende interne processen, personeel, systemen, cultuur en/of externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beheerst door het uitvoeren van periodieke en systematische risicoanalyses en testen; vindt thema gerichte monitoring plaats en auditen wij aantoonbaar de werking van controls. Wij monitoren het voldoen aan wet- en regelgeving, nemen aantoonbaar afgewogen, en dus met inachtneming van de reputatie, besluiten en leggen wij periodiek verantwoording af over de interne beheersing via een ICS. Naast de kwantitatieve risico's zijn belangrijkste kwalitatieve risico's:

Doelwit zijn van fraude:

Het fraude risico is fraude van leden, zorgaanbieders, medewerkers en leveranciers door opzettelijk regels te overtreden voor eigen financieel gewin en door bijvoorbeeld het indienen van valse nota's en tegenwerking van interne controles om betalingen te ontvangen waarop geen recht bestaat.

Niet transparant zijn in uitingen omtrent eigen handelen:

Niet transparant zijn over eigen handelen kan voorkomen door bijvoorbeeld beperkte klantcommunicatie of onduidelijke polisvoorwaarden, met als gevolg een verslechtering van onze reputatie onder leden en toezichthouders.

Afnemen van de onderhandelingspositie zorginkoop:

Als gevolg van fusies tussen zorgverleners, het aanbod van beschikbare zorg en veranderingen in de publieke opinie kan de onderhandelingspositie van Coöperatie VGZ voor het inkopen van zinnige zorg onder druk komen te staan. Daardoor stijgen de zorgkosten onnodig en is er in de nabije toekomst een hogere premie nodig voor het afdekken van de zorgkosten.

Doelwit zijn van cybercrime:

Gerichte of ongerichte cyberaanvallen op de informatiesystemen van Coöperatie VGZ kunnen leiden tot schade. Schade kan bestaan uit niet beschikbaar zijn van systemen, verlies van data of gegevensverminking. Dit leidt tot kostbare hersteloperaties. Ook kunnen cyberaanvallen leiden tot reputatieschade en verlies van leden en marktaandeel als gevolg.

Binnen het politiek klimaat niet in staat zijn meerwaarde / maatschappelijk verantwoordelijkheid aan te tonen:

Een belangrijk risico voor Coöperatie VGZ is het risico op het wegvallen van draagvlak voor het huidige zorgstelsel. Om dit te voorkomen moeten we in staat zijn om onze meerwaarde en maatschappelijke verantwoordelijkheid aan te tonen.

Niet compliance en niet integer zijn:

Niet transparant zijn over eigen handelen door bijvoorbeeld beperkte klantcommunicatie of onduidelijke polisvoorwaarden met als gevolg een verslechtering van onze reputatie bij leden en toezichthouders. Coöperatie VGZ probeert zo transparant mogelijk te zijn. Dit doen we bijvoorbeeld door begrijpelijke polisvoorwaarden en een eenvoudig productenportfolio. Onvoldoende aandacht voor privacy en bescherming persoonsgegevens hebben: Als zorgverzekeraar verwerken wij (bijzondere) persoonsgegevens voor het uitvoeren van de Zorgverzekeringswet. Sinds de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht is, constateren we een verhoogd bewustzijn rond privacy in de samenleving. Belangrijke privacy gerelateerde trends die we vanuit de eigen bedrijfsvoering waarnemen zijn een toename van het aantal dreigingen op het gebied van cybercrime, snelle technologische ontwikkelingen en het toenemende belang van bewuste medewerkers. Het belang van bewuste medewerkers ligt in het beschikken over voldoende kennis en in het zo veel mogelijk kunnen in

Solvabiliteit

Coöperatie VGZ heeft een solide solvabiliteitspositie. De SCR-ratio bedroeg ultimo 2018 141% (2017: 141%). We streven naar een solvabiliteit tussen de 120% en 140% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premiebeleid te kunnen blijven voeren. Met de huidige solvabiliteits-ratio bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

De SCR-ratio is ten opzichte van het vorige boekjaar gelijk gebleven. De kapitaalseis (SCR) steeg met € 79,6 miljoen, het in aanmerking komend eigen vermogen groeide door een goed verzekeringstechnisch resultaat met € 119,4 miljoen.

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	2.481.026	2.361.577
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1.753.447	1.673.821
SCR-ratio	141%	141%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	2.481.026	2.361.577
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	678.800	668.800
MCR-ratio	366%	353%

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

Aard van de activiteiten van Coöperatie VGZ

Coöperatie VGZ biedt via de aan haar verbonden verzekeraars ziektekostenverzekeringen aan; dit betreft zowel de zorgverzekering op grond van de Zorgverzekeringswet als aanvullende verzekeringen voor ziektekostenrisico's die geen dekking kennen in de basiszorgverzekering. Daarnaast leggen de verzekeraars zich toe op bedrijfszorgproducten.

Geografische werkgebieden van Coöperatie VGZ

Het werkgebied van Coöperatie VGZ omvat alle gemeenten van Nederland. Verzekerden zijn verspreid over geheel Nederland, met een concentratie in het zuiden van het land en in Noord-Holland.

Samenstelling van Coöperatie VGZ

Coöperatie VGZ bestuurt vijf zorgverzekeraars, die elke een eigen productenpakket hebben en zich richten op specifieke doelgroepen. Daarnaast worden producten aangeboden via een volmacht constructie.

De vijf zorgverzekeraars zijn:

- **VGZ Zorgverzekeraar nv**

VGZ richt zich primair op het verkopen, beheren en organiseren van zorg(verzekeringen) binnen Nederland. Zij tracht samen met klanten en zorgaanbieders vorm te geven aan de zorg. Zij voert hiertoe het label VGZ en het label Bewuzt. De doelgroepen van de verzekeringen zijn zowel consumenten als zakelijk klanten. Bewuzt is een online zorgverzekering, waarbij de communicatie digitaal plaatsvindt. Samen met zakelijke klanten (werkgevers en ledenorganisaties) worden collectiviteiten afgesproken voor werknemers en leden. Daarnaast treedt VGZ op als risicodragers van volmacht verzekeringen.

- **nv Univé Zorg**

Univé Zorg richt zich primair op zorgverzekeringsproducten voor de consumentenmarkt, die mede via ruim 130 lokale kantoren van Coöperatie Univé wordt bereikt. Daarnaast voert Univé Zorg voor de zorgverzekering uit voor iedereen die een arbeidsrelatie heeft of heeft gehad met Defensie inclusief partner en gezinsleden via het merk Zorgzaam. Ook kent Univé het merk ZEKUR, een online verzekering waarbij communicatie digitaal plaatsvindt.

- **IZA Zorgverzekeraar nv**

IZA richt zich primair op zorgverzekeringen voor de publieke sector in Nederland. IZA biedt oplossingen voor ambtenaren in Nederland, zowel bij provincies als bij gemeenten. Met de gemeenten is een overeenkomst gesloten voor alle werknemers van die gemeenten.

- **VGZ voor de Zorg nv**

VGZ voor de Zorg voert de IZZ Zorgverzekering uit. De IZZ Zorgverzekering wordt door IZZ samengesteld, zodat de belangrijkste zorg voor mensen in de zorg optimaal verzekerd is.

- **nv Zorgverzekeraar UMC**

UMC is gericht op werkgevers en werknemers binnen de universitaire medische centra in Nederland. Deze centra hechten veel waarde aan een eigen verzekering voor hun medewerkers. Daarmee kunnen zij actief invullingen geven aan goed werkgeverschap.

De juridische en eigendomsstructuur van Coöperatie VGZ

Coöperatie VGZ is (indirect) enig en zelfstandig bestuurder van alle groepsvennootschappen en Stichting VIT Gezondheidszorg. Coöperatie VGZ, de verschillende zorgverzekeraars en de Wlz-uitvoerder (VGZ Zorgkantoor bv) die zij bestuurt, hebben elk een eigen Raad van Commissarissen (RvC).

De personele samenstelling van al deze Raden van Commissarissen is gelijk. Stichting VIT Gezondheidszorg valt eveneens onder het bestuur van Coöperatie VGZ en heeft een Raad van Toezicht die uit dezelfde personen bestaat als de RvC.

De verzekeraars hebben voor de uitvoering van hun werkzaamheden een overeenkomst met VGZ Organisatie bv gesloten. VGZ Organisatie bv fungeert als werkorganisatie voor de zorgverzekeraars en de overige rechtspersonen die onderdeel uitmaken van de VGZ-groep. Coöperatie VGZ ua is ook 100 procent aandeelhouder van de zorgverzekeraars, de werkorganisatie VGZ Organisatie bv en Holding VGZ bv. Deze laatstgenoemde vennootschap heeft drie besloten vennootschappen als volle dochter, waarin aanvullende en ondersteunende activiteiten zijn ondergebracht:

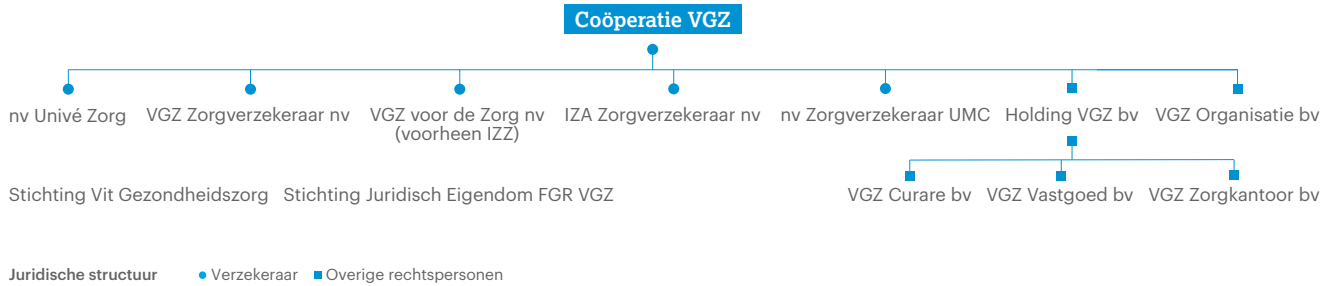
Dochtervennootschap	Doelstelling
VGZ Curare bv	Gezamenlijke inkoop preferente medicijnen
VGZ Vastgoed bv	Verwerven, realiseren, beheren en exploiteren van vastgoed.
VGZ Zorgkantoor bv	Optreden als uitvoerder in de zin van de Wet langdurige zorg.

Stichting VIT Gezondheidszorg is belast met het beheer en de besteding van de gelden die voortkomen uit de Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfondsverzekering (RVVZ). Coöperatie VGZ bestuurt de stichting.

Bij Coöperatie VGZ streven we naar een duidelijke juridische structuur. Dat vereenvoudigt ook onze besluitvorming en uitvoering daarvan. Dit maakt dat we sneller kunnen inspelen op veranderingen. Waar de toegevoegde waarde beperkt is, besluiten we om entiteiten op te heffen. Als gevolg van de overgang per 1 januari 2018 van het juridisch eigendom van de activa van de door Insurance Asset Management bv beheerde beleggingsfondsen naar de Stichting Juridisch Eigendom FGR VGZ, is besloten om Insurance Asset Management bv per 13 december 2018 op te heffen.

Per 29 oktober 2018 is VGZ Curare bv opgericht, met als doel gezamenlijke inkoop van preferente medicijnen.

Deze wijzigingen in de juridische structuur hebben gevolgen voor de verhoudingen binnen de VGZ-groep. Eind 2018 ziet de eigendomsstructuur van Coöperatie VGZ er schematisch als volgt uit:

Deelnemingen

De belangrijkste deelnemingen van Coöperatie VGZ eind 2018 zijn:

1. Vecozo bv

Doelstelling (verkort): ontwikkelen en onderhouden van een systeem voor beveiligde elektronische communicatie tussen verschillende partijen in de zorg.

Relatie met Coöperatie VGZ: Holding VGZ bv is 12,5% aandeelhouder

2. Vektis cv

Doelstelling (verkort):

het verlenen van informatiediensten ten behoeve van de gezondheidszorg in het algemeen en de zorgverzekeraars in het bijzonder en het verzamelen en analyseren van de kosten van de gezondheidszorg ten behoeve van zorgverzekeraars.

Relatie met Coöperatie VGZ :

commanditaire vennoten: o.a. de vijf zorgverzekeraars van Coöperatie VGZ U.A., daarnaast een groot aantal andere zorgverzekeraars.

3. Health Innovation Fund II

Doelstelling: het deelnemen in, het financieren van, het samenwerken met, het voeren van beheer over en het verlenen van diensten aan andere vennootschappen en ondernemingen, die voldoen aan de "Regeling seed capital technostarters" alsmede risicodragend kapitaal verschaffen aan bestaande of nieuw op te richten technostarters in Nederland.

Relatie met Coöperatie VGZ : VGZ Zorgverzekeraar nv is voor 43,75% aandeelhouder van de aandelen A (35% van de totale aandelen). Voor aandeelhouders A en B gelden in de statuten afzonderlijke regels, bijvoorbeeld eigen regelingen voor overdracht van aandelen.

Al deze deelnemingen zijn gevestigd in Nederland.

Participaties

Coöperatie VGZ heeft één participatiehouder, te weten de vereniging Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), gevestigd te Utrecht. NFU is een vereniging, die de acht in Nederland gevestigde UMC's vertegenwoordigt. Het bestuur van NFU bestaat uit de voorzitters van de acht raden van bestuur van de UMC's.

De participatie betreft 50 participatiebewijzen met een nominale waarde van EUR 1.000. Aanleiding voor de uitgifte is dat NFU aan de Coöperatie de financiële middelen beschikbaar heeft gesteld om als kapitaal in nv Zorgverzekeraar UMC te storten zodat nv Zorgverzekeraar UMC aan de solvabiliteitseisen kan voldoen.

Deze participatiebewijzen geven o.a. het recht als bedoeld in artikel 30 lid 4 van de statuten van Coöperatie VGZ, namelijk dat voor een besluit tot wijziging van artikel 33 van de statuten de goedkeuring nodig is van de houders van participatiebewijzen.

Besluiten waarvoor de participatiehouder goedkeuring dient te verlenen:

- a. Een besluit tot wijziging van de statuten van nv Zorgverzekeraar UMC en
- b. een besluit omtrent fusie, splitsing en/of ontbinding van nv Zorgverzekeraar UMC.
- c. alle besluiten van het Bestuur van nv Zorgverzekeraar UMC die in artikel 19 lid 1 van de statuten van nv Zorgverzekeraar UMC zijn genoemd. De belangrijkste zijn: de uitgifte van 'schuldbrieven', het aangaan of verbreken van belangrijke samenwerkingsverbanden en het verwerven van belangrijke deelnemingen.

De participatiebewijzen kunnen alleen aan Coöperatie VGZ worden overgedragen.

Toezichthouder van Coöperatie VGZ

Het financiële toezicht op Coöperatie VGZ (groep) en de vijf zorgverzekeraars wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank (DNB), Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam, tel +31 (0)20 -5249111.

Externe accountant van Coöperatie VGZ

De externe accountant van Coöperatie VGZ is Deloitte Accountants B.V., Gustav Mahlerlaan 2970, 1081 LA Amsterdam, tel +31 (88)-2882888.

Belangrijkste gebeurtenissen in 2018 samengevat

In dit jaar hebben de volgende bijzonderheden voorgedaan met een materieel effect op de onderneming:

- In de juridische structuur
Per 13 december 2018 is Insurance Asset Management bv opgeheven.

Op 9 oktober 2018 is VGZ Curare bv opgericht. Bestuurder van deze vennootschap is Holding VGZ bv.

- In de pakket structuur:
Met IAK Volmacht B.V. en Caresco B.V. is de commerciële samenwerking per 1 januari 2018 beëindigd. De komende jaren zullen deze volmachten nog zorgdragen voor de administratieve afwikkeling van deze 'oude' verzekerdportefeuilles.

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

Bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	11.029.893	10.903.189
Zorgkosten	-10.558.994	-10.660.922
Bedrijfskosten	-345.301	-358.909
Overige technische lasten	-17.345	-18.027
Resultaat uit verzekeringen	108.253	-134.669
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-19.496	16.649
Resultaat technische rekening	88.757	-118.020
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-8.189	11.253
Andere baten en lasten	-8	24
Resultaat	80.560	-106.743
Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	95,7%	97,8%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	3,1%	3,3%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	2.888	2.690
Zorgkosten	2.765	2.630
Bedrijfskosten	90	89

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	3.823.000	4.059.000
- gemiddeld	3.819.000	4.053.000

Financieel resultaat

Coöperatie VGZ heeft in 2018 een positief resultaat behaald van € 81 miljoen (2017: € 107 miljoen negatief). De belangrijkste verklaringen voor dit resultaat zijn: de eerste effecten van de zinnige zorg strategie, het succesvol verlagen van de bedrijfskosten -onder andere door verdere digitalisering- en een meevaller op oude jaren.

Dankzij bovenstaande successen zijn we er in 2018 in geslaagd de premieontwikkeling stabiel te houden en de stijging van de zorgpremie voor 2019 te beperken tot € 4,75 per maand voor de VGZ Ruime Keuze Polis (natura). Hiermee is de premieverhoging van VGZ nog niet eens de helft van de stijging die het ministerie van VWS op Prinsjesdag aankondigde.

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 236.000 afgenomen tot 3.823.000 klanten. Dit is grotendeels het gevolg van het beëindigen van de samenwerking met volmachten Caresco en IAK, wat leidde tot een verlies van ongeveer 300.000 verzekerden. Dit werd deels gecompenseerd door groei op andere portefeuilles. Na de bekendmaking van de premie voor 2019 groeide het aantal verzekerden in vrijwel al onze portefeuilles. Per 1 januari 2019 is het verzekerdenbestand aangegroeid tot 4.014.000 verzekerden.

Bedrijfskosten dalen verder

In 2018 hebben we onze bedrijfsvoering verder geoptimaliseerd. De trend van dalende bedrijfskosten zette ook in 2018 door. Hiermee kunnen we een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie besteden aan zorg. Onze bedrijfskosten bedroegen in 2018 € 345 miljoen. Dit is € 24 miljoen minder dan in 2017. De belangrijkste daling is zichtbaar bij de tekencommissies en provisies doordat de samenwerking met de volmachten Caresco en IAK per 1 januari 2018 is stopgezet. Omgerekend dalen de kosten per verzekerde van 91 euro in 2017 naar 90 euro in 2018.

Solvabiliteit stabiel

Coöperatie VGZ heeft een eigen vermogen van circa € 2,5 miljard. De solvabiliteitsratio komt ultimo 2018 uit op 141%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 120% en 140% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premiebeleid te kunnen blijven voeren. Met de huidige solvabiliteitsratio bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Prima perspectief

Coöperatie VGZ is trots op de verdere groei van zinnige zorg, het stroomlijnen van de organisatie, het opnieuw kunnen neerzetten van een scherpe premie en verbeteringen in onze dienstverlening. De resultaten over 2018 bieden een prima perspectief om ook voor 2020 een stabiele premie te kunnen bieden.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en –lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Deelnemingen	128	37	
Terreinen en gebouwen	7.549	8.873	
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	51.583	50.738	
Gerealiseerde winst op beleggingen	680	-	
	59.940	59.648	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	10.848	13.911	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	38.157	28.453	
	49.005	42.364	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-38.620	10.618	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-27.685	27.902	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-19.496	16.649	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-8.189	11.253	
	-27.685	27.902	

A.4 Overige Prestaties

Niet van toepassing.

A.5 Overige informatie

Niet van toepassing.

B. Bestuurssysteem

B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem

Het governancestelsel van Coöperatie VGZ

Het governancestelsel van Coöperatie VGZ is gebaseerd op wet- en regelgeving, gedragscodes zoals de Nederlandse Corporate Governance Code, de statuten van de rechtspersonen die deel uitmaken van de VGZ-groep en interne reglementen voor elk statutair orgaan. Wij volgen de principes en best practices van de (herziene) Nederlandse Corporate Governance Code, alsmede de code van de NCR, voor zover deze voor Coöperatie VGZ toepasbaar en uitvoerbaar is.

In onze governancestelsel kennen we volgende statutaire organen:

- Ledenraad: de vertegenwoordiging van onze leden,
- Raad van Bestuur (RvB): de bestuurder;
- Raad van Commissarissen (RvC): de interne toezichthouder.

Ledenraad

De Ledenraad heeft als statutaire taken en bevoegdheden de benoeming van de leden van de RvB en RvC en het nemen van besluiten over onder meer fusies en statutenwijzigingen. Ook het vaststellen van de jaarrekening is een taak van de Ledenraad. Daarnaast is het de taak van de raad om vanuit het ledenbelang de doelstellingen van de Coöperatie te bewaken.

In 2018 bestond de Ledenraad uit 36 personen, verdeeld over vier regionale raden van advies. Naar aanleiding van een eigen evaluatie wijzigt met ingang van 2019 de structuur van de Ledenraad. De statuten en het reglement Ledenraad zijn hiertoe aangepast. Gestreefd wordt naar een evenwichtige samenstelling als vertegenwoordiging van onze leden.

In het verslag van de Ledenraad (als onderdeel van het maatschappelijk verslag) is meer te lezen over de activiteiten van de Ledenraad.

Raad van Bestuur

De RvB is verantwoordelijk voor de vaststelling en uitvoering van het algemene beleid van Coöperatie VGZ en de verschillende daaraan verbonden ondernemingen. Het bestuur is gericht op de samenhang tussen de ondernemingen en de diverse bedrijfsonderdelen. De actualisatie, bewaking en realisatie van de bedrijfsdoelstellingen staan centraal. De RvB is een collegiaal bestuur, waarin elk lid een portefeuille heeft. De RvB werkt op basis van een bestuursreglement en legt verantwoording af aan de Ledenraad en de RvC over het gevoerde beleid.

Samenstelling

Naam, functie	R.H. Kliphuis		Voorzitter Raad van Bestuur
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoeming	1 mei 1964, Onstwedde	Nederlandse	Benoemd per 1 september 2014
Portefeuille	Klant- en Merkparters, Corporate Affairs, Human Resources & Facility Management, Internal Audit		
Nevenfuncties	Lid ING Adviesraad Gezondheidszorg Bestuurslid alumnikring 't Gooi Investeerder Krediet Verzekeringsmaatschappij Mercury Holding Voorzitter Raad van Commissarissen Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A.		

Naam, functie	C.F. Hamster		Lid Raad van Bestuur, CFO
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoeming	23 juli 1969, Sleen	Nederlandse	Benoemd per 1 september 2013
Portefeuille	Data Care, Financiën, Vermogensbeheer & Treasury		
Nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Vektis Lid Raad van Toezicht Stichting VZVZ Derdengelden (tot 1 juni 2018) Lid Raad van Toezicht CBR Lid Bestuur Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (namens VGI)		

Naam, functie	A. Klink		Lid Raad van Bestuur
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoeming	2 november 1958, Stellendam	Nederlandse	Benoemd per 1 januari 2014
Portefeuille	Zorg, Risk, Compliance, Juridische & Veiligheidszaken		
Nevenfuncties	Hoogleraar Zorg, arbeidsmarkt en politieke sturing aan de Vrije Universiteit in Amsterdam Lid Bestuur Zorgverzekeraars Nederland Voorzitter Stichting Preventie Vroegdiagnostiek en e-Health Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Vluchteling Lid Bestuur Innovatiefonds Zorgverzekeraars Lid Raad van Advies Stichting Martin Luther King Lezing Voorzitter Dutch Harkness Fellowships Selection Committee, The Commonwealth Fund te New York Bestuurslid Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten Lid Raad van Toezicht Stichting Zorgevaluatie (Leading the Change)		

Raad van Commissarissen

De RvC houdt toezicht op het beleid van de RvB en op de algemene gang van zaken bij de betrokken rechtspersonen. De RvC geeft goedkeuring aan belangrijke besluiten van de RvB, zoals besluiten over duurzame samenwerkingsverbanden of fusies, belangrijke investeringen, wijzigingen van statuten, de jaarlijkse begroting en de jaarrekeningen. De RvC legt verantwoording af in het verslag van de RvC.

De RvC kent drie commissies, die het toezicht door de RvC op de RvB voorbereiden.

Auditcommissie	Risicocommissie	HR-commissie
De financiën, de toepassingen van de informatie- en communicatie-technologie en de rol en het functioneren van de interne auditfunctie en de externe accountant	Het risicomanagementbeleid en de uitwerking daarvan in de interne risicobeheersings- en controlesystemen.	De selectie, benoeming en geschiktheid van de leden van de RvB en de RvC. De bezoldiging voor de RvB en de RvC en het beloningsbeleid van Coöperatie VGZ

Samenstelling Raad van Commissarissen (2018)

Naam, functie	F.B.M. Sanders		Radioloog (MD) Diakonessenhuis Utrecht
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	6 januari 1958, Helmond	Nederlandse	Benoemd 12 december 2011 Herbenoemd 31 december 2015 2e termijn, lopend tot 31 december 2019
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ (voorzitter tot 31 augustus 2018) Lid Risicocommissie Lid HR-commissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv (voorzitter tot 31 augustus 2018) Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid Raad van Advies Coöperatie medisch specialistisch netwerk Noord-Oost Nederland b.a.		

Naam, functie	A.E. Levi		Senior Vice President Marketing & Media Ahold Delhaize
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	22 januari 1963, Amsterdam	Nederlandse	Benoemd 30 mei 2011 Herbenoemd 26 juni 2015 2e termijn, lopend tot 26 juni 2019
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ (voorzitter vanaf 1 september 2018) Lid Auditcommissie Lid HR-commissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv (voorzitter vanaf 1 september 2018) Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid Raad van Advies TIG Sports Lid Raad van Commissarissen Griffon bv Lid Raad van Toezicht SOS Kinderdorpen Lid Raad van Commissarissen Marfo bv Bestuurslid Nederlandse Golf Federatie Lid bestuur Stichting HETHUIS		

Naam, functie	A.A. Steenbergen		
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	18 september 1952, Gouda	Nederlandse	Benoemd 1 mei 2016 1e termijn, lopend tot 1 mei 2020
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ Voorzitter Auditcommissie Voorzitter Risicocommissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid CAO-Ontslagcommissie ING Bank NV Non-executive bestuurder Pensioenfonds ING en lid van de Auditcommissie		

Naam, functie	I.D. Thijssen		Voorzitter RvB Alliander NV
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	25 april 1968, Den Helder	Nederlandse	Benoemd 1 januari 2017 1e termijn, lopend tot 1 januari 2021
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ Lid Auditcommissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid RvC Havenbedrijf Rotterdam NV Voorzitter werkgeversvereniging voor Energie, Kabel & Telecom en Afval & Milieu (WENB) Lid bestuur Vereniging VNO-NCW Lid bestuur Stichting SchuldenlabNL		

Naam, functie	J.M. Kroon		Voorzitter RvB Tennet Holding BV (tot 1 september 2018)
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	21 juni 1957, Salisbury, Rhodesia	Nederlandse	Benoemd 1 januari 2017 1e termijn, lopend tot 1 januari 2021
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ Lid Risicocommissie RvC Voorzitter HR-commissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Voorzitter RvC Novac BV (tot 1 september 2018) Vice Chairman Supervisory Board EPEX SPOT SE & Boardmember HGRT Aufsichtsratsvorsitzender Tennet TSO GmbH (tot 1 september 2018) Bestuurslid Nederlandse-Duitse Handelskamer Lid RvC Koole Terminals Holding BV Lid RvC TKH Group NV Voorzitter RvC UCN, Non-Executive Director Urenco Ltd Voorzitter RvC Energyworx BV Lid RvA GroenLeven BV Lid RvC KVSA BV Lid RvA Petersburg Consultants Advisor Mitsubishi Cooperation, Japan		

Naam, functie	D. Koopmans		
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	2 juni 1962, Rotterdam	Nederlandse	Benoemd 16 februari 2017 1e termijn lopend tot 16 februari 2021
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ Lid Risicocommissie Lid HR-commissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid RvC Sanoma Oyj Lid RvC Wenk AG Lid RvC Janssen de Jong Groep BV Lid RvT Wereld Natuur Fonds Voorzitter RvA United Digital Group GmbH Lid RvT Swiss Data Alliance		

Naam, functie	A.C. Arp		CEO Jaarbeurs Holding BV
Geboortedatum, Geboorteplaats, Nationaliteit Benoemingen	1 april 1969, Hilversum	Nederlandse	Benoemd 30 november 2017 1e termijn, lopend tot 30 november 2021
VGZ gerelateerde nevenfuncties	Lid Raad van Commissarissen Coöperatie VGZ Lid Auditcommissie Lid Raad van Commissarissen VGZ Zorgkantoor bv Medebeleidsbepaler Wlz-uitvoerder		
Overige nevenfuncties	Lid RvC Domus Magnus BV Lid RvC DM Exploitatie BV Clustervoorzitter Groen en Duurzaamheid Economic Board Utrecht Lid RvT Academy Het Dorp, Arnhem Chairman Board of Directors van VNU Exhibitions Asia (Shanghai/China) Lid bestuur Stichting Fondsenwerving Painless		

Overige governanceorganen

Naast de Ledenraad, de RvB en de RvC kennen we het Managementcomité (MC), bestaande uit de RvB en de divisievoorzitters. Het MC richt zich op de uitvoering van de strategie en divisie-overstijgende onderwerpen. Daarnaast zijn er divisie managementteams (DMT's). Deze teams zijn verantwoordelijk voor de aansturing van een specifieke divisie. Leden van een DMT zijn de divisievoorzitter en de directeuren van de betreffende divisie. Verder fungeren zogenaamde governancebodies als horizontale overlegorganen voor de afstemming tussen divisies.

Medezeggenschap

De ondernemingsraad van Coöperatie VGZ vult, als vertegenwoordiging van het personeel, de medezeggenschap in. Er is periodiek overleg met de Ondernemingsraad over de ontwikkelingen binnen onze organisatie. Elke zes weken overlegt de afdeling HFM met de Ondernemingsraad over nieuwe beleidsvoornemens en ontwikkelingen op het gebied van HR en arbeidsomstandigheden. Vier keer per jaar is er een formele overlegvergadering tussen de voltallige Ondernemingsraad en de RvB. In het voor- en najaar is er overleg tussen de RvB, RvC en OR. Daarnaast heeft de Ondernemingsraad zo'n zes tot twaalf keer per jaar zogeheten klankbordoverleggen met de directieteams van de divisies. Rond adviesaanvragen vinden door de Ondernemingsraad georganiseerde medewerkerssessies plaats. Deze bijeenkomsten werden goed bezocht.

Three lines of defence (Internal Control system)

We vinden beheerste bedrijfsvoering van groot belang. Verantwoord omgaan met risico's en wet- en regelgeving verhoogt en behoudt namelijk het vertrouwen van onze belanghebbenden. Een beheerste bedrijfsvoering draagt ook bij aan het behalen van organisatiedoelen door het verschaffen van meer zekerheid. We gebruiken het three lines of defence model als basis voor een beheerste bedrijfsvoering.

Voor een nadere beschrijving van dit model wordt verwezen naar de paragraaf Risicomanagement in dit hoofdstuk.

Sleutelfuncties

Actuariële Functie

De actuariële functie is verantwoordelijk voor de actuariële governance, toetsing van de berekening van technische voorzieningen, financieel en kwantitatief risicomanagement en risico-technische methodieken/technieken. Eindverantwoordelijke voor de actuariële functie is de Directeur Risk, Compliance, Juridische en Veiligheidszaken (RCJV). De actuariële functie wordt uitgevoerd door de Financial Risk en Actuarisat Manager (tevens Concern Actuaris).

Compliance Functie

Het doel van de compliance functie is het onafhankelijk toezicht houden op de naleving van wet- en regelgeving en interne regels. Daarnaast ondersteunt de functie de organisatie bij het beheersen van compliance risico's, het bevorderen van integer gedrag en het aantoonbaar voldoen aan (interne en externe) wet- en regelgeving.

Eindverantwoordelijk voor Compliance is de Directeur RCJV. De rol van Concern Compliance Officer wordt ingevuld door de Risk & Compliance Manager.

Risicomanagement Functie

De risicomanagement functie houdt toezicht op de implementatie van een effectief en geïntegreerd risicomanagement systeem. Eindverantwoordelijke voor de Risicomanagement-functie is de Directeur RCJV. Zij vervult tevens de rol van Concern Risk Officer.

Samenhang tussen de actuariële, compliance en risicomanagementfunctie

De Actuariële, Compliance en Risicomanagementfunctie werken nauw samen om invulling te geven aan de integrale benadering van risico's. Het aan elkaar beschikbaar stellen van expertise en bewustzijn van ieders rol en verantwoordelijkheid staan centraal in deze samenwerking. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de functies wordt verwezen naar de paragraaf Risicomanagement.

Internal Audit Functie

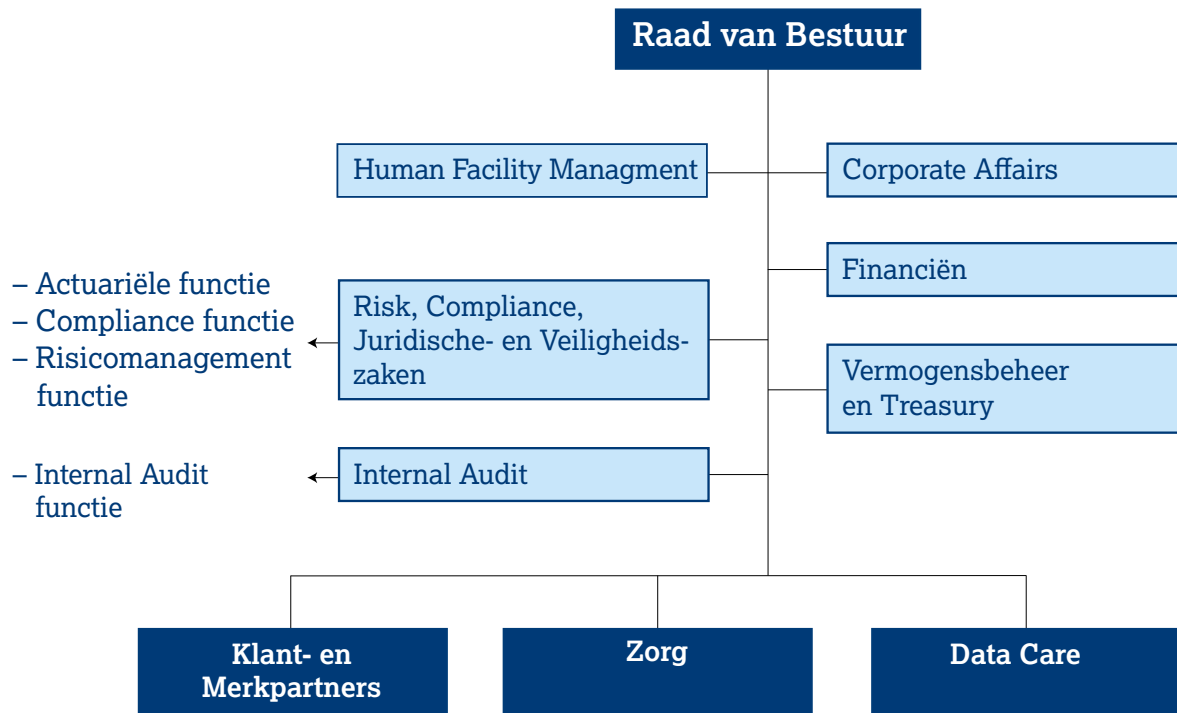
De toegevoegde waarde van de Internal Audit Functie (IAF) is het onafhankelijk, aanvullend op de In Control Statements (ICS) van de Divisie directeuren en de Directie, geven van aanvullende zekerheid over:

- de betrouwbaarheid van interne en externe verantwoordingsinformatie;
- de effectiviteit en betrouwbaarheid van managementinformatie;
- opzet, bestaan en werking van de (risicobeheersing van de) bedrijfsprocessen;
- het compliant zijn aan interne en externe regelgeving, alsmede
- de realisatie van strategische doelstellingen.

Door de IAF worden in principe geen adviesopdrachten uitgevoerd. Wel worden in samenspraak met de opdrachtgever/proceseigenaar acties besproken om gerapporteerde bevindingen op te lossen. Tevens kan IA ondersteunen bij het uitvoeren van evaluaties.

Eindverantwoordelijke voor de audit functie is de Directeur Internal Audit. De Internal Audit Functie is ondergebracht bij Internal Audit (IA). IA is als stafafdeling onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de RvB. De RvB benoemt, ontslaat, beoordeelt en beloont de directeur IA, nadat dienaangaande advies is ingewonnen bij de RvC c.q. voor haar de Auditcommissie. De directeur IA rapporteert aan de voorzitter van de RvB en heeft een directe rapportage lijn naar de voorzitter van de Auditcommissie en de voorzitter van de Risicocommissie RvC. IA wordt als Third line of Defence binnen Coöperatie VGZ gepositioneerd.

In het volgende organogram is de organisatorische positie van de sleutelfuncties geduid.

Materiele wijzigingen in het governancestelsel

In 2018 hebben zich geen materiële wijzigingen in het governancestelsel voorgedaan.

Beloningsbeleid

Iedere VGZ-medewerker wordt jaarlijks beoordeeld aan de hand van de VGZ-bedrijfswaarden en afgesproken resultaten. We gebruiken hiervoor de eerder genoemde Resultaat- & Ontwikkelingscyclus (R&O-cyclus). Deze cyclus bestaat uit meerdere gesprekken tussen een leidinggevende en een medewerker. Naast voortgang over resultaten, gedrag op bedrijfswaarden zijn vitaliteit en inzetbaarheid vaste gespreksonderwerpen.

Als beloningsbeleid hanteren wij binnen onze organisatie:

- voor medewerkers: de cao-VGZ;
- voor hoger management: het 'Remuneratiekader Management Coöperatie VGZ'.

Coöperatie VGZ beschikt over een helder en concreet geformuleerd beheerst beloningsbeleid en voldoet daarmee aan de vigerende wet- en regelgeving. De toepassing van deze arbeidsvoorwaarden vindt plaats op basis van functiebeschrijvingen, functiewaarderingen (de methoden Hay en Bakkenist), functie-inschalingen en beloningsbenchmarkgegevens.

Salarisverhogingen, promoties en functieveranderingen vinden plaats op basis van de R&O-cyclus en objectieve Human Resources instrumenten zoals bijvoorbeeld assessments.

Het beloningsbeleid van Coöperatie VGZ, verder te noemen “VGZ”, dient te voldoen aan verschillende wettelijke regimes:

- De Wet Normering Topinkomens (WNT) richt zich op het beloningsniveau van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector, waaronder de zorgverzekeraars.
- Voor VGZ als verzekeraar waarop het Solvency II-kader van toepassing is, gelden de regels met betrekking tot het beloningsbeleid zoals opgenomen in artikel 275 van de Solvency II verordening.
- De Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) is van toepassing op financiële ondernemingen, waaronder zorgverzekeraars.

In het Beheerst Beloningsbeleid Coöperatie VGZ is de concrete vertaling gemaakt van de voor Coöperatie VGZ geldende wettelijke kaders naar het binnen Coöperatie VGZ geldende beheerst beloningsbeleid. Het Beheerst Beloningsbeleid is geactualiseerd en vastgesteld op 11 december 2017 door de HR-commissie van de Raad van Commissarissen.

Algemene kenmerken beloningssysteem

De remuneratie van de leden van de Raad van Bestuur wordt jaarlijks, op advies van de Remuneratiecommissie, in het eerste kwartaal vastgesteld door de Raad van Commissarissen. De hoogte van de remuneratie is gebaseerd op de Wnt / de voor Zorgverzekeraars geldende Sectorale Code en de Hay-methodiek voor de weging van de functiezwaarte.

Voor het hoger management, bestaande uit de leden van de Raad van Bestuur, divisievoorzitters, directeuren en eindverantwoordelijke managers, geldt binnen Coöperatie VGZ een remuneratiebeleid, bestaande uit een remuneratiekader voor primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, een functiegebouw en daarbij behorende salarisschalen voor het hoger management. Het remuneratiebeleid maakt via de individuele arbeidsovereenkomsten integraal onderdeel uit van de beloningsafspraken met alle leden van het hoger management.

Verband tussen beloning en prestaties

De Raad van Commissarissen voert jaarlijks een beoordelingsgesprek met de leden van de Raad van Bestuur, waarbij de behaalde resultaten in het voorgaande boekjaar een belangrijk element vormen.

De beoordelingsgesprekken met divisievoorzitters, alsmede de directeuren en eindverantwoordelijk managers van de staven, worden gevoerd door de Raad van Bestuur. Binnen de divisies voeren de divisievoorzitters de beoordelingsgesprekken met de directeuren en eindverantwoordelijke managers.

De procedure van vaststelling van de doelstellingen/targets en hoe tot een uitkering wordt gekomen van de vaste beloning voor het hoger management, zijn voor deze categorie medewerkers uitgewerkt in het managementcontract en in de Resultaat & Ontwikkelings-cyclus. De volgende elementen worden meegewogen in beoordeling / salarisverhoging / promotie:

- resultaatbijdrage;
- getoond gedrag, afgeleid van bedrijfswaarden en competenties.

Salarisverhogingen zijn afhankelijk van de beoordeling en de ruimte binnen de salarisschaal en Wnt. De verhogingen worden toegepast conform een staffel met verhogingspercentages van 0% tot en met 5%. De ingangsdatum van een eventuele salarisverhoging is 1 april van het jaar volgend op het jaar waarop de beoordeling betrekking heeft.

Coöperatie VGZ kent geen vormen van variabele beloning.

B.2 Deskundigheids en betrouwbaarheidsvereisten

Deskundigheid

Algemeen beleid

Iedere medewerker binnen Coöperatie VGZ heeft een functiebeschrijving. Onderdeel van deze beschrijving is het functieprofiel. Hierin is opgenomen welke kennis, ervaring, vaardigheden en competenties nodig zijn om de functie te kunnen uitvoeren.

Vanuit wetgeving kan er sprake zijn van een functieverplichte opleiding en de verplichting om continu vakbekwaam te zijn. Daarnaast heeft Coöperatie VGZ voor een aantal specifieke functies ook functieverplichte opleidingen benoemd.

De geschiktheid vormt daarnaast onderdeel van de periodieke reguliere gesprekken die leidinggevende en medewerker met elkaar voeren in het kader van de Resultaat en Ontwikkelcyclus.

Beleid gericht op beleidsbepalers (leden RvB en RvC)

Bij beleidsbepalers wordt niet uitsluitend gekeken naar de geschiktheid van de persoon maar ook naar de geschiktheid in relatie tot het collectief. Een beleidsbepaler dient door zijn kennis, vaardigheden en professioneel gedrag een toegevoegde waarde te hebben binnen de Raad van Bestuur/Raad van Commissarissen.

Basiskennis van de markt waarop de onderneming actief is en de producten die deze onderneming voert, is onontbeerlijk voor een beleidsbepaler. Zonder deze basiskennis kan een beleidsbepaler zijn vaardigheden niet effectief toepassen

Beleidsbepalers dienen op vier gebieden over gedegen kennis, vaardigheden en professioneel gedrag te beschikken:

1. Bestuur, organisatie en communicatie
2. Producten, diensten en markten waarop de onderneming actief is
3. Beheer en integere bedrijfsvoering
4. Evenwichtige en consistente besluitvorming.

Daarnaast dienen beleidsbepalers ook gezamenlijk te beschikken over geschikte kwalificaties, ervaring en kennis met betrekking tot ten minste:

- verzekerings- en financiële markten;
- ondernemingsstrategieën en bedrijfsmodellen;
- het governancestelsel;
- financiële en actuariële analyses;
- het regelgevingskader en -vereisten.

Permanente educatie beleidsbepalers

Beleidsbepalers krijgen de mogelijkheid deel te nemen aan het PE programma bij Nyenrode. Dit PE programma wordt samengesteld in samenwerking met het Verbond van Verzekeraars. Daarnaast woont men ook diverse kennismomenten binnen en buiten Coöperatie VGZ bij, die bijdragen aan het voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen.

Deskundigheid sleutelfuncties Solvency II

Voor sleutelfuncties in het kader van Solvency II geldt dat geschiktheid in de breedste zin van het woord onderwerp van gesprek is tussen medewerker en leidinggevende tijdens de reguliere gesprekken van de Resultaat- en Ontwikkelcyclus (R&O).

Toetsing geschiktheid – algemeen

Geschikt zijn betekent dat een persoon over voldoende kennis, ervaring en professioneel gedrag beschikt om de functie, rol of taken goed te kunnen uitoefenen. In algemene zin worden om de geschiktheid vast te stellen de volgende stappen gevolgd:

1. De geschiktheid voor een functie wordt aan de functiebeschrijving (generiek functieprofiel en specifieke functiebeschrijving) getoetst tijdens het wervings- en selectieproces. Hiertoe behoort een cv-check.
2. Kandidaten hebben twee selectiegesprekken met in totaal vier personen, waarvan in ieder geval twee gesprekspartners uit een hoger echelon.
3. De kandidaat wordt besproken in een benoemingscommissie. Vastgesteld wordt of de kandidaat benoembaar is op de specifieke functie/het generieke profiel. De bevindingen van de sollicitatiegesprekken worden vastgelegd in een gespreksverslag.
4. Jaarlijks wordt in de R&O-gesprekken en de beoordeling vastgesteld of betrokkene in continuïteit voldoet aan het generieke en specifieke functieprofiel.
5. Jaarlijks wordt vastgesteld wat het potentieel van een leidinggevende is in relatie tot de prestaties die hij/zij laat zien. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met de context waarin betrokkene opereert (aard, omvang, complexiteit en het risicoprofiel van de organisatie).

Toetsing geschiktheid - beleidsbepalers

Op basis van het functieprofiel wordt door de selectie- en benoemingscommissie een kandidaat geselecteerd. Kennismakingsgesprekken met andere beleidsbepalers maakt onderdeel uit van het selectieproces. De voorgenomen benoeming wordt middels een meldingsformulier kenbaar gemaakt aan de toezichthouder. Een geschiktheidsmatrix maakt deel uit van de melding. Benoeming door de Ledenraad vindt plaats nadat de toezichthouder heeft ingestemd met de benoeming.

Jaarlijkse evaluatie geschiktheid - beleidsbepalers

De geschiktheid van de beleidsbepalers wordt eenmaal per jaar als separaat agendapunt tijdens de RvC vergadering geëvalueerd. Deze evaluatie wordt schriftelijk vastgelegd. De Raad van Commissarissen kent op dit punt een eigen verantwoordelijkheid.

De jaarlijkse evaluatie is niet alleen gericht op het continueren en versterken van de sterke punten; er wordt tevens aandacht besteed aan het versterken van de gesignaleerde ontwikkelpunten. Dit geschiedt zowel op individueel als op collectief niveau.

Betrouwbaarheid

Toetsing – algemeen

Betrouwbaar zijn betekent dat een persoon geen strafrechtelijke, financiële, fiscaal bestuursrechtelijke, toezichts- of andere antecedenten, heeft begaan. De betrouwbaarheid dient buiten twijfel te staan.

Toetsing betrouwbaarheid - beleidsbepalers

Bij een voornemen tot benoeming van een beleidsbepaler wordt een formulier betrouwbaarheidsonderzoek naar DNB gezonden. Tevens wordt een eigen screening uitgevoerd, conform het screeningsbeleid.

Na benoeming leggen de beleidsbepalers, op grond van de Ministeriele regeling eed of belofte financiële sector van 17 december 2012, de eed of belofte af.

Toetsing betrouwbaarheid - sleutelfuncties en overige functionarissen

Door DNB zijn functionarissen in het tweede echelon aangewezen op wie een betrouwbaarheidstoets wordt uitgevoerd. Bij Coöperatie VGZ betreft dit de volgende functionarissen:

- Leidinggevende van de sleutelfuncties (Directeur IA en directeur RCJV)
- Directeur Vermogensbeheer en Treasury

Coöperatie VGZ voert hiertoe zelf een betrouwbaarheidsonderzoek uit. Een verslag van het onderzoek wordt, conform de voorgeschreven procedure, samen met andere bescheiden, middels het Formulier Betrouwbaarheidsonderzoek 2e echelon toegezonden aan DNB. DNB neemt, al dan niet met aanvullend onderzoek, vervolgens een besluit over de betrouwbaarheid.

Voor medewerkers van Coöperatie VGZ is de screeningsregeling van toepassing. Om integriteitsrisico's te voorkomen of te beperken, worden interne en externe medewerkers die voor Coöperatie VGZ gaan of reeds werken, elke 3 jaar gescreend. Vaker of uitgebreider screenen is mogelijk als toezichthouders of opdrachtgevers dit voor een specifieke functie of rol van de werkgever vragen.

In het kader van de Wft leggen leidinggevend en klantenmedewerkers bij Coöperatie VGZ en eed/gelofte af voor een integere en zorgvuldige uitvoering van de functie.

B.3 Risicomanagement

Risicomanagementsysteem

Coöperatie VGZ is zich bewust van de risico's die zij loopt bij het realiseren van haar doelstellingen. Tegelijk wil coöperatie VGZ ook zicht hebben op kansen die zich voordoen. Hiervoor is een risicomanagementsysteem (ook wel risicobeheersing- en controlesysteem genoemd) ingericht. Het risicomanagementsysteem is integraal onderdeel van de lijnorganisatie op strategisch, tactisch en operationeel niveau en is geïncorporeerd binnen zowel de beleid- en besluitvorming als de procesuitvoering. Hiernaast beoogt coöperatie VGZ een bedrijfscultuur, gesteund door de essenties van risicomanagement, waarbij het management nut en noodzaak van risicomanagement (inclusief voldoen aan wet- en regelgeving) inziet en, uitdraagt naar de medewerkers en proactief reageert op mogelijke bedrijfsrisico's en eventuele kansen.

Uitgangspunten risicomanagement

De uitgangspunten voor het interne risicobeheersing systeem zijn vastgelegd in het Beleid Interne Beheersing (BIB). De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de positionering van Risk Compliance Juridische en Veiligheidszaken zijn vastgelegd in het charter van het bedrijfsonderdeel. Het coöperatie VGZ risicomodel sluit aan op de Solvency II risico categorieën. Voor de risico's zijn risicobeleidskaders opgesteld. De beleidskaders zijn kader stellend voor de risicobeheersing en daarmee leidend voor het opstellen van het beleid en de monitoring activiteiten van RCJV. In de kaders wordt onder meer aandacht besteed aan:

- De definitie van het risico;
- De bruto score van het risico op coöperatie VGZ niveau;
- De verantwoordelijkheden als het gaat om beheersing;
- Het kwantificeren van het risico; en
- De verschillende beheersmaatregelen.

Dit ziet er als volgt uit:

Solvency II risico categorie	Coöperatie VGZ Beleidskaders
Marktrisico	Marktrisico Matching-/ Renterisico
Verzekeringstechnisch risico	Verzekeringstechnisch risico
Tegenpartijrisico	Tegenpartijrisico
Operationeel risico	Operationeel risico - Fraude en criminaliteits risico - Integriteit risico - Privacy risico - Informatiebeveiliging risico (incl. Cybercrime) - Compliance risico - Business Continuity risico - Governance risico - Uitbesteding risico - Omgeving risico

Coöperatie VGZ hanteert een aantal uitgangspunten voor risicomanagement, te weten:

- Top down benadering: Dit betekent dat op basis van strategische, tactische en operationele doelstellingen een vertaling is gemaakt naar de te beheersen risico's, met inachtneming van de wet- en regelgeving;
- De risicobereidheid vormt de basis van het risicomanagementsysteem. Risico's worden expliciet meegewogen in strategische besluitvorming;
- Coöperatie VGZ kiest voor een "principle based" benadering bij de inrichting van het interne risicobeheersing- en controle systeem. Coöperatie VGZ benadrukt het belang van risicobewustzijn bij leidinggevenden en medewerkers om vanuit de eigen verantwoordelijkheid het risicomanagement in te richten en uit te voeren (binnen de centrale Coöperatie VGZ beleidskaders);
- Het COSO ERM-raamwerk is als normenkader gebruikt voor de inrichting van het Coöperatie VGZ risicobeheersing- en controlesysteem. Voor de categorisering van de risico's is aansluiting gezocht bij de Solvency II risicocategorieën. Periodiek wordt de passendheid van de Solvency II risico categorieën getoetst;
- De processen worden periodiek beoordeeld op de mate waarin de belangrijkste (materiële) risico's zijn geïdentificeerd en worden gemanaged;
- De weging van risico's vindt plaats op basis van een inschatting op kans en impact naar Hoog, Midden en Laag. De weging komt tot stand met behulp van richtlijnen en expert judgement; en
- Bedrijfsonderdelen evalueren ieder kwartaal het eigen risicoprofiel (risico's en beheersing) en rapporteren over de belangrijkste wijzigingen hierin, evenals over de voortgang van de implementatie van verbeteringen in de beheersing. Deze "learning loop" is van belang voor het continue verbeteren van de kwaliteit en daarmee effectiviteit van de procesuitvoering. De evaluatie verloopt onder andere via het interne In Control Statement (ICS).

Three line of defence en de functies

Three lines of defence

Het risicomanagementsysteem binnen Coöperatie VGZ is ingericht volgens het principe van drie verdedigingslijnes (three lines of defence). Het doel hiervan is het versterken van de risicocultuur en het bieden van tegenkracht. Uitgangspunt van dit model is dat:

- Het lijnmanagement (de business, 1e lijn) verantwoordelijk is voor haar eigen processen. Binnen Coöperatie VGZ is daarom expliciet het lijnmanagement verantwoordelijk voor risicomanagement en het voldoen aan wet- en regelgeving. De lijn wordt hierbij ondersteund door een aantal expertises / ondersteunende staven;
- Een functie/afdeling (2e lijn) bestaat die de 1e lijn ondersteunt en adviseert. Daarnaast bewaakt zij de volwassenheid van interne beheersing om vast te stellen of het management zijn verantwoordelijkheden ook daadwerkelijk neemt. Deze functie/afdeling is ook verantwoordelijk voor kaderstelling. Binnen Coöperatie VGZ is dit belegd bij RCJV. Binnen RCJV zijn drie van de vier sleutelfuncties in het kader van Solvency II ingericht, te weten de risicomanagement-functie, de compliance functie en de actuariële functie. Er is gekozen voor een geïntegreerde benadering van deze functies, waarbij de Directeur RCJV eindverantwoordelijk is voor de 3 sleutelfuncties; en
- Een functie bestaat (de 3e lijn) die belast is met onafhankelijke oordeelsvorming. Binnen Coöperatie VGZ is dit Internal Audit (de vierde sleutelfunctie).

Binnen RCJV is gekozen voor een geïntegreerde benadering van de risicomanagement, actuariële en compliance functie. Om de samenhang en onderscheidendheid van de sleutelfuncties te bewaken zijn expertfuncties en rollen ingericht. Deze expertfuncties en rollen zijn belangrijk voor het beleid/ kaderstelling en (kwaliteit van) uitvoering van de verschillende sleutelfuncties. De sleutelfuncties worden als volgt ingevuld:

De Risicomanagement Functie

De risicomanagement functie houdt toezicht op de implementatie van een effectief en geïntegreerd risicomanagement systeem. De taken en verantwoordelijkheden van de functie zijn onder meer:

- Onderhouden, implementeren en communiceren van beleidskaders;
- Ontwikkelen en beschikbaar stellen van methodologie en templates;
- Inzichtelijk maken, bewaken van en rapporteren over het complete (kwalitatief en kwantitatief) risicoprofiel van de organisatie;
- Signaleren en beoordelen van (aanvragen van) overschrijdingen van de risicobereidheid;
- Bewaken van de kwaliteit van de uitgevoerde risicoanalyses, monitoring en het geven van gevraagd en ongevraagd advies;
- Rapporteren over de inrichting en werking van de risicomanagement functie binnen Coöperatie VGZ ten behoeve van de RvB en RvC; en
- Regisseren van het ORSA-proces (Own Risk and Solvency Assessment) in samenwerking met het lijn-management en Capital Management (Financiën).

De directeur RCJV vervult de rol van Concern Risk Officer (CoRO). De CoRO is aanspreekpunt voor externe organisaties, toezichthouders en overheden. De CoRO is verantwoordelijk voor het opstellen van periodieke rapportages over het risicomanagement ten behoeve van de portefeuillehouder van de RvB. Vanuit de risicomanagementfunctie ondersteunt de CoRO Coöperatie VGZ bij het beheersen van haar risico's. De risicomanagement functie heeft een escalatiemogelijkheid naar de RvC.

De Actuariële Functie

De Actuariële Functie is verantwoordelijk voor de actuariële governance, de toetsing van de berekening van technische voorzieningen en financieel en kwantitatief risicomanagement. Hiermee past de functie "counter-vailing power op de kwantificering van risico's en de inzet van kapitaal" toe. Onder countervailing power wordt verstaan: "De kracht die dient om een andere kracht of een andere macht te weerstaan of te compenseren". Het gaat hierbij om beslissingen, die het risicoprofiel kunnen beïnvloeden, te beoordelen, toetsen en challengen.

De taken en verantwoordelijkheden van de Actuariële Functie zijn ondermeer:

- Beoordelen van de zorgkostenprognose, vereveningsbijdrage en modelresultaat;
- Beoordelen van de premiestelling;
- Toetsen van de berekening van de technische voorzieningen, de Solvency Capital Requirement (SCR), en beoordeling parameters en uitgangspunten in relatie tot het VGZ risicoprofiel;
- Participatie in de Asset Liability Committee (ALCO); en
- Uitvoeren modelvalidatie van onder meer de modellen die gebruikt worden in de zorgkostenprognose en de vaststelling van het modelresultaat.

De Actuariële Functie wordt uitgevoerd door de Financial Risk en Actuaris Manager (tevens Concern Actuaris) en de (senior) Financial Risk Officers. Specifieke verantwoordelijkheid vanuit deze rol betreft het uitbrengen van de actuariële rapportage(s).

De Compliance Functie

Het doel van de compliance functie is het onafhankelijk toezicht houden op de naleving van wet- en regelgeving en interne regels. Daarnaast ondersteunt de functie de organisatie bij het beheersen van compliance risico's, het bevorderen van integer gedrag en het aantoonbaar voldoen aan (interne en externe) wet- en regelgeving.

Taken en verantwoordelijkheden van de compliance functie zijn ondermeer:

- Opstellen (onderhouden) van beleid en beleidskaders ten aanzien van de compliance -risico's;
- Vertalen van de risicobereidheid naar risicotoleranties en limieten voor compliance risico's;
- Ondersteuning processen inzake juridische bewustwording en signalering nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving;
- Vertegenwoordigen van Coöperatie VGZ in commissies en vergelijkbare gremia van branche-organisaties die zich bezighouden met compliance zaken;
- Onderzoeken van en rapporteren over incidenten met betrekking tot compliance;
- Periodieke toetsing brancheregulering; en
- Periodieke toetsing interne beheersingskaders compliance-driven risico's op basis van relevante wet- en regelgeving.

De compliance functie wordt uitgevoerd door de Risk en Compliance Manager (tevens de Concern Compliance Officer hierna CCO). De Risk en Compliance manager wordt hierbij ondersteund door de afdelingsmanager Risk Compliance en Actuaris, de (senior) Risk & Compliance officers, de Integrity Officer en de CISPO. De CCO heeft de specifieke bevoegdheid en de verantwoordelijkheid om:

- Onderzoeken te initiëren naar vermeende inbreuken op regels en hierover te rapporteren en adviseren aan management en RvB;
- Zelfstandig, dan wel samen met bestuurders en bedrijfsonderdelen, contacten te onderhouden met toezichthouders, overheden en vergelijkbare externe organisaties De RvB direct te informeren over ernstige incidenten;
- Ernstige incidenten aan de toezichthouder te melden;
- Elke vergadering als waarnemer bij te wonen, indien bijzondere omstandigheden dit noodzakelijk en met mededeling aan de RvB; en
- De RvB kan de CCO voor concrete doeleinden de bevoegdheid verlenen om medewerkers instructies te geven.

Hiernaast zijn de volgende (expert)functies en rollen belegd:

- Corporate Information Security en Privacy Officer (CISPO: expertfunctie, operational risicomanagement en compliancefunctie, tevens rol van Functionaris Gegevensverwerking vanuit de privacywetgeving (FG)),
- Integrity Officer (expertrol die wordt ingevuld door een Risk & Compliance Officer en/ of Medewerker Veiligheidszaken, compliance functie),

- Veiligheidszaken functie (vanuit het Protocol incidentenwaarschuwingssysteem financiële instellingen, Pifi), zijnde de afdeling of persoon die binnen een Financiële instelling verantwoordelijk is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het waarborgen van de veiligheid en integriteit (belegd bij medewerkers van de afdeling Veiligheidszaken),
- Business Continuity Officer (BCO: expertrol, operationeel risicomanagement functie die wordt ingevuld door een Risk & Compliance Officer).

RCJV en meer specifiek de sleutelfuncties en de overige op wet- en regelgeving gebaseerde concern functies/ rollen, rapporteren aan de RvB en de Risicocommissie van de RvC. Indien noodzakelijk bestaat voor de Directeur RCJV/ Concern Risk Officer de mogelijkheid tot escalatie bij de RvC.

Voor de Afdelingsmanager Juridische Zaken, de Afdelingsmanager Veiligheidszaken, de afdelingsmanager RCA, de Corporate Information Security en Privacy Officer (Functionaris Gegevensverwerking), de Risk en Compliance Manager en de Financial Risk en Actuarisat Manager, de Business Continuity Officer en de Integrity Officer bestaat de mogelijkheid tot escalatie bij de RvB (Chief Risk Officer dan wel de Chief Executive Officer) of de RvC. De voorzitter van de risicocommissie van de RvC voert jaarlijks een bilateraal overleg met de Concern Compliance Officer en met de Concern Actuaris.

Risicobereidheid en risicotoleranties

De risicobereidheid is een instrument om het risicoprofiel van coöperatie VGZ te bewaken. Daarnaast wordt duidelijkheid gegeven over welke risico's de organisatie tolereert en de mate waarin. Risicotolerantiegrenzen zijn onderdeel van de risicobereidheid. De grenzen zijn een concretisering van de elementen van de risicobereidheid. Ook dragen ze bij aan het sturen en monitoren op besluiten en mogelijke incidenten.

De risicobereidheid wordt door de Raad van Bestuur vastgesteld en besproken met de Raad van Commissarissen. Bij een (dreigende) overschrijding van de risicobereidheid als gevolg een incident of voorgenomen besluit, wordt RCJV geconsulteerd. RCJV beoordeelt de (dreigende) overschrijding en brengt hierover advies uit aan betrokken management en/of de RvB.

De risicocapaciteit is de maximale hoeveelheid aan risico die coöperatie VGZ kan dragen. Dit is gelijk aan het aanwezige eigen vermogen. Voor de bepaling van het vereiste kapitaalbeslag zijn wettelijke berekeningen voor solvabiliteitseisen opgesteld onder Solvency II, te weten de SCR en de MCR (= Minimal Capital Requirement). Daarnaast wordt met interne berekeningen (EKM = Eigen Kapitaal Model) aansluiting gehouden met het benodigde kapitaal bij het eigen risicoprofiel. In het EKM is voor het NSLT Health premie- en reserverisico (het grootste deel van het verzekeringstechnisch risico van coöperatie VGZ) een model ontwikkeld, dat als module in de SCR is opgenomen. De ambitie is om dit model als Partieel Intern Model (PIM) geapliceerd te krijgen. De afstemming met DNB hierover loopt.

Risicomanagement in besluitvorming

Voor een beheerste bedrijfsvoering wordt voorafgaand aan strategische besluitvorming een risicoafweging gemaakt. Hierbij is het van belang dat deze risico's bij besluitvorming worden gewogen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van risico analyses, gevoeligheidsanalyses en het uitwerken en/of berekenen van scenario's. Daarbij moet rekening worden gehouden met de samenhang tussen strategie (doelstellingen en risicobereidheid), risicoprofiel en kapitaalspositie.

Bij de besluitvorming moet de risicoafweging inzichtelijk gemaakt worden. Hiervoor is een proces ingericht waarbij besluitvorming plaatsvindt die aansluit bij de daarvoor ingerichte governance structuren. Zodra besluitvorming leidt tot een (mogelijke) overschrijding van de risicobereidheid, dan beoordeelt RCJV de (mogelijke) overschrijding. In geval van een negatief advies van RCJV, kan dit samen met het voorgenomen besluit worden besproken in het MC/de RvB.

Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)

De ORSA is een belangrijk managementinstrument om aantoonbaar te toetsen of de middellange termijn strategie (periode van 3 jaar) in termen van solvabiliteit en met inachtneming van de risicobereidheid houdbaar is. Er wordt inzicht gegeven in hoeverre Coöperatie VGZ in solvabiliteitsproblemen kan geraken bij verschillende scenario's, welke maatregelen nodig zijn om hierop tijdig te kunnen anticiperen en wat de impact is op het aan te houden kapitaal.

Binnen de ORSA worden scenario's getest en reverse stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd. De doorrekeningen zijn gebaseerd op gegevens en informatie, die zoveel mogelijk afkomstig zijn uit de reguliere processen en waarvan de datakwaliteit is vastgesteld. De uitkomst van de ORSA is een oordeel of er genoeg kapitaal aanwezig is om de gekozen strategie, met inachtneming van de risicobereidheid en de mogelijk op te treden scenario's uit te voeren. Daarbij wordt tevens beoordeeld wat het effect is van beheersmaatregelen en of er aanvullende maatregelen nodig zijn om bij te sturen.

Minimaal vier keer per jaar wordt door RCJV vastgesteld of en zo ja in hoeverre een significante verandering van het risicoprofiel heeft plaatsgevonden, die niet reeds in een scenario was meegenomen. Op basis daarvan wordt al dan niet een ad hoc ORSA uitgevoerd.

De ORSA wordt minimaal jaarlijks uitgevoerd. De timing van de ORSA is zodanig gekozen dat tijdig inzicht wordt verkregen in een eventueel gewijzigde solvabiliteitsbehoefte. Hiermee kan dan bijvoorbeeld rekening worden gehouden bij de premiestelling.

De uitkomsten uit de hiervoor vermelde doorrekeningen geven inzicht en stuurinformatie. De strategische besluitvorming op basis van de ORSA kan worden onderscheiden in:

- Kwalitatieve management maatregelen ter voorkoming van bepaalde risico's en scenario's (preventief);
- Kwalitatieve management maatregelen in het geval een scenario optreedt (repressief);
- Kapitaalmanagement maatregelen ter afdekking van onderkende risico's en scenario's; en
- Overige management maatregelen zoals het herijken van de strategie en/of risicobereidheid.

De interne ORSA rapportage wordt na accordering door de RvB, besproken in de RvC en doorgestuurd naar DNB.

B.4 Interne controle systeem

Binnen het risicomanagementsysteem worden risico's altijd toegewezen aan een risico-eigenaar. De risico-eigenaar moet voor de bruto risico's een beheersingsstrategie formuleren. De volgende beheersingsstrategieën kunnen gekozen worden:

- Vermijden:** De activiteiten die het risico veroorzaken worden niet aangegaan danwel afgestoten.
- Reduceren:** Maatregelen worden genomen om de kans of impact van een risico te verminderen.
- Overdragen:** Een risico wordt geheel of gedeeltelijk overgedragen aan een andere partij.
- Accepteren:** Er wordt geen actie genomen om het risico te beheersen.

Met in achtneming van de risicobereidheid wordt de beheersstrategie gekozen. Hierbij is het uitgangspunt dat bruto hoge strategische risico's gereduceerd worden tot een acceptabel en bewust niveau. Hiernaast heeft Coöperatie VGZ de volgende maatregelen getroffen om adequaat op veranderingen te acteren:

- Risicoanalyses op toekomstscenario's. Uitgangspunt hierbij is dat toekomstbeelden inzicht in nieuwe/unieke events leveren (o.a. ORSA);
- Reverse stresstesting. Hierbij wordt voor diverse variabelen (zoals aantal verzekerden, zorgkosten, vereveningsbijdrage, beleggingen), geanalyseerd welke (negatieve) ontwikkelingen Coöperatie VGZ kan opvangen totdat de SCR-ondergrens van 100% uitgaande van de huidige solvabiliteitspositie. Voor uitleg over de SCR wordt verwezen naar paragraaf C en D;
- Bewustwording ten aanzien van unieke en nieuwe events.
- Opstellen en testen van crisisplannen/noodplannen.
- Aanhouden van kapitaal (conform risicocapaciteit en risicobereidheid).

Beheersmaatregelen worden effectief en efficiënt ingezet aan de hand van de beheersstrategie. Hierbij geldt dat nagedacht wordt over een mix van beheersmaatregelen die kunnen worden ingezet. Deze mogelijke beheersmaatregelen bestaan uit het voorschrijven en uitvoeren van regels en procedures, zoals beleid, governance inrichting, procesmanagementkaders en interne controle. Daarnaast kent Coöperatie VGZ ook gedragscodes, de doelstellingen en resultaten gesprekken met werknemers en awareness sessies. Deze instrumenten beogen het stimuleren en uitvoeren van cultuur en gedrag.

Coöperatie VGZ staat voor een beheerste organisatie die in control is. In control zijn, betekent aantoonbaar in staat zijn om de doelstellingen te realiseren. Hiermee wordt een gedegen basis gelegd voor het afgeven van een bestuursverklaring (In Control Statement). Het ICS wordt besproken tussen directeur/ manager en divisievoorzitter en/ of divisievoorzitter en verantwoordelijk lid van de Raad van Bestuur, met als doel het begrijpen, vaststellen en stimuleren van de mate van interne beheersing. Op basis van de interne verklaringen stelt RCJV jaarlijks een extern ICS op. De inhoud hiervan wordt afgestemd met de RvB en na accordering opgenomen in de externe verslaglegging. De elementen van de interne beheersing zijn:

- Governance van de organisatie;
- Integraal Risicomanagementsysteem;
- Compliant zijn aan wet- en regelgeving;
- Borging van interne beheersing;
- Datakwaliteit; en
- Vooruitblik van mogelijke risico's.

B.5 Interne audit functie

Toepassing Functie

Positionering

Binnen Coöperatie VGZ is de Interne Audit Functie (IAF) ondergebracht bij de afdeling Internal Audit (IA). IA is als stafafdeling onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de RvB. De RvB benoemt, ontslaat, beoordeelt en beloont de directeur IA, nadat dienaangaande advies is ingewonnen bij de RvC c.q. voor haar de Auditcommissie (AC). De directeur IA rapporteert aan de voorzitter van de RvB en heeft een rapportagelijn naar de voorzitter van de AC en de voorzitter van de Risicocommissie RvC. IA wordt als Third line of Defence binnen Coöperatie VGZ gepositioneerd.

De RvB en het management worden ondersteund door de afdeling Risk, Compliance, Juridische en Veiligheidszaken (RCJV) om het risico beheersings- en controlesysteem goed te kunnen uitvoeren. Als onafhankelijk sluitstuk komt IA in beeld, die als functie heeft de RvB en de RvC aanvullende zekerheid te geven over de mate waarin de risico's die de organisatiedoelstellingen bedreigen effectief worden beheerst. IA heeft primair een toetsende verantwoordelijkheid vanuit een onafhankelijke positie.

Werkwijze

Om haar doelstellingen te realiseren voert de IAF de volgende audits uit:

- Financial audits, onderzoek naar de betrouwbaarheid van verantwoordingsinformatie. IA heeft als doel de financiële verantwoordingen aan de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en het Zorginstituut Nederland (ZiNL) te certificeren. Hiertoe geeft IA jaarlijks een aantal controleverklaringen met externe werking af bij door Coöperatie VGZ ingediende, verplichte opgaven aan de NZa en het ZiNL;
- Operational audits, gericht op de kwaliteit van de beheersing van de Coöperatie VGZ bedrijfsvoering gebaseerd op de organisatiedoelstellingen, waarbij het managementproces, Coöperatie VGZ veranderprogramma's, de interne beheersing van risico's en de ICS verantwoordingen per divisie en bedrijfsonderdeel object van onderzoek zijn;
- IT-audits, onderzoek naar de beheersing van IT processen, IT systemen, IT governance, IT security, IT architectuur, IT uitbesteding en IT infrastructuur;
- Behavioural audits, kwalitatief onderzoek om drijfveren voor gedrag inzichtelijk te maken en daarmee oorzaken van problemen te identificeren, te evalueren en te valideren;
- Compliance audits, onderzoek of effectief wordt voldaan aan voor Coöperatie VGZ van toepassing zijnde interne beleid en externe wet- en regelgeving.
- Joint Audits, met Internal Audit Functies van andere zorgverzekeraars gezamenlijk audits uitvoeren.

Uitvoeren audits

Voor het uitvoeren van een audit is een procesbeschrijving opgesteld. Tevens wordt gewerkt conform de afspraken die zijn vastgelegd in het WerkAfsprakenDocument (WAD) en het Handboek Internal Audit.

Auditplan opstellen

Jaarlijks wordt een auditplan opgesteld. In het plan worden alle processen van de organisatie geraakt. Basis daarbij zijn het Middellange Termijn Plan en het Corporate Procesmodel Coöperatie VGZ. Hierbij worden de belangrijke risico's geïdentificeerd aan de hand van het VGZ risicoregister, kritische bevindingen uit audits, strategische risicoanalyse van de Raad van Bestuur, de tactische risicoanalyses per bedrijfsonderdeel, per juridische entiteit alsmede van VGZ als geheel. Vanuit het meerjarig auditplan wordt op basis van risico's bepaald of een audit jaarlijks, tweejaarlijks of driejaarlijks wordt uitgevoerd. Hiermee worden alle processen met één of meer hoge of midden risico's minimaal één keer per drie jaar geaudit. Het auditjaarplan wordt vervolgens afgestemd met en goedgekeurd door de RvB en de AC.

Op basis van het goedgekeurde auditjaarplan, de beschikbare capaciteit, nieuw geïdentificeerde risico's en interne en externe verzoeken wordt per kwartaal een auditplanning gemaakt.

Deze kwartaalplanning wordt afgestemd met de divisievoorzitters, directeur HR en directeur Financiën. De RvB ontvangt deze ter kennisname.

Auditplan uitvoeren

Voor het uitvoeren van de audits en de daaruit voortvloeiende rapportages hanteert IA een standaard werkwijze. Voor de start van elke audit wordt een opdrachtbevestiging opgesteld, die wordt besproken met de opdrachtgever en proceseigenaar. Nadat de opdrachtbevestiging met de scope/uitgangspunten voor de audit is vastgesteld, wordt een plan van aanpak opgesteld zodat duidelijk is wie bij de audit is betrokken, welk type werkzaamheden wordt uitgevoerd en hoe de planning van de audit er uit ziet. Nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd, wordt een auditrapportage opgesteld en aangeboden aan opdrachtgever en proceseigenaar. De door hen geformuleerde managementactie wordt opgenomen in de rapportage. De hier omschreven vaste werkwijze is opgenomen in het Handboek Internal Audit en het WAD, dat leidend is bij de werkzaamheden van alle auditors.

De hoog geprioriteerde bevindingen, risico's en managementacties worden opgenomen in het risiciomanagement systeem van Coöperatie VGZ (RSam). IA beoordeelt elk kwartaal de voortgang van de opvolging van de managementletterpunten door de lijnorganisatie. Alle door het lijnmanagement gereed gemelde actiepunten worden uiteindelijk door IA getoetst op opzet, bestaan en werking. Tijdens het audit-proces bestaat voor zowel het lijnmanagement als IA de mogelijkheid te escaleren richting de RvB.

Auditplan monitoren

Ieder kwartaal verstrekt IA het Kwartaalrapport Internal Audit aan de Divisie voorzitters, Directeur Financiën, Directeur HR, Directeur RCJV, Directeur Corporate Affairs, Raad van Bestuur en de Auditcommissie. In dit Kwartaalrapport worden de voortgang van het auditplan en alle belangrijke bevindingen uit de audits beschreven. Een reactie van de Raad van Bestuur op de belangrijkste bevindingen is aan het rapport toegevoegd. Het Kwartaalrapport Internal Audit wordt in de eerstvolgende bijeenkomst van de Auditcommissie besproken, in aanwezigheid van de RvB, de directeur IA en de externe accountant.

Onafhankelijkheid

Binnen Coöperatie VGZ is de IAF ondergebracht bij de afdeling IA. IA is als stafafdeling onafhankelijk gepositioneerd, direct onder de RvB. De RvB benoemt, ontslaat, beoordeelt en beloont de directeur IA, nadat dienaangaande advies is ingewonnen bij de RvC c.q. voor haar de Auditcommissie. IA wordt als Third line of Defence binnen Coöperatie VGZ gepositioneerd. Daarnaast komt de onafhankelijke positie van IA mede tot uiting in het bilateraal overleg tussen de voorzitter van de AC en de directeur IA, een overleg dat tenminste tweemaal per jaar plaatsvindt.

De medewerkers van IA verrichten hun werkzaamheden op basis van hun professionele verantwoordelijkheid. Dit impliceert dat zij hun onafhankelijkheid voorop stellen en iedere vorm van belangenverstrengeling vermijden. Hun professionele kwaliteit onderhouden zij door permanente educatie. Om het voorgaande te onderstrepen onderschrijven alle medewerkers, vanuit hun groepslidmaatschap van het Instituut van Internal Auditors (het IIA), de Deontologische Code van het Instituut, waarin integriteit, objectiviteit, vertrouwelijkheid en deskundigheid sleutelwoorden zijn.

IA voert haar werkzaamheden uit overeenkomstig de vereiste kwaliteitsnormen. Leidend daarbij zijn de 'International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing', opgesteld door het IIA.

Daarnaast conformeren de medewerkers zich aan de verordeningen en nadere voorschriften van:

- de NBA (de Nederlandse beroepsorganisatie van registeraccountants);
- de NOREA (de beroepsorganisatie van IT auditors).

IA onderwerpt de kwaliteit van haar werkzaamheden aan een periodieke externe toetsing, die door het IIA wordt uitgevoerd en is voorgeschreven vanuit het lidmaatschap van deze organisatie. Deze toetsing is eveneens voorgeschreven vanuit de verordening Kwaliteitsonderzoek NBA en het reglement kwaliteitsonderzoeken NOREA. NBA en NOREA hebben de het IIA geaccrediteerd om deze onderzoeken voor hen uit te voeren. In 2016 heeft de toets wederom plaatsgevonden en IA voldoet aan de gestelde eisen.

In de periode tussen twee externe toetsingen wordt de conformiteit van de werkzaamheden aan de actuele vereiste periodiek door het jaar heen getoetst.

B.6 Actuariële functie

Coöperatie VGZ heeft gekozen voor een geïntegreerde benadering van de risicomanagement-functie, de compliance functie en de actuariële functie. De toelichting op de actuariële functie is opgenomen in paragraaf B3.

B.7 Uitbesteding

Coöperatie VGZ vindt een adequate beheersing van uitbestedingen van groot belang. Aan het uitbesteden van werkzaamheden zijn voor Coöperatie VGZ, en daarmee voor de verzekeren, risico's verbonden die adequaat moeten worden beheerst. Coöperatie VGZ blijft volledig verantwoordelijk voor de beheersing van het door hem uitbestede proces. Ook als een gedeelte van de werkzaamheden is uitbesteed en ongeacht of er sprake is van uitbesteding binnen de groep waartoe de verzekeraar behoort of aan derden.

Daarnaast moet ook bij een uitbesteding een effectief toezicht door DNB op alle onderdelen van de processen bij de verzekeraar mogelijk blijven. Er mogen geen processen aan het toezicht door DNB worden onttrokken.

Gegeven deze belangrijke uitgangspunten heeft de Raad van Bestuur van Coöperatie VGZ dit beleid betreffende uitbestedingen in 2018 opnieuw vastgesteld en draagt coöperatie VGZ ervoor zorg dat dit beleid wordt uitgevoerd. Dit beleid biedt tevens een kapstok om meer gedetailleerd het beleid voor uitbesteding c.q. onderlinge dienstverlening uit te werken.

Coöperatie VGZ verstaat onder uitbesteding: het uitbesteden van werkzaamheden die deel uitmaken van of voortvloeien uit bedrijfsprocessen voor het leveren van de verzekeringsdiensten, werkzaamheden voor ondersteunende bedrijfsprocessen, maar ook werkzaamheden die hier geen deel van uitmaken. Het beleid is van toepassing op alle structurele vormen¹ van uitbesteding binnen coöperatie VGZ dan wel uitbesteding aan derden. Het betreft daarmee ook uitbesteding van werkzaamheden die geen deel uitmaken van de bedrijfsprocessen voor het leveren van verzekeringsdiensten, noch daaraan ondersteuning verlenen. Bijvoorbeeld facilitaire dienstverlening als een bedrijfsrestaurant, schoonmaak e.d.

Het uitbestedingsbeleid hoeft hiervoor op grond van wet- en regelgeving niet te gelden. Toch kiest coöperatie VGZ er uitdrukkelijk voor het beleid ook voor deze vormen van uitbesteding te laten gelden. De Raad van Bestuur wil hierdoor voor alle uitbestedingen dezelfde kwaliteit en beheersing waarborgen. Ten aanzien van uitbestedingen die niet onder de Wft-definitie vallen, geldt dat, afhankelijk van de uitbestede diensten, niet alle normen uit het onderhavige uitbestedingsbeleid van toepassing zijn. Voor niet Wft-uitbestedingen betekent dit dat per norm beoordeeld moet worden in hoeverre dit noodzakelijk is voor de borging van kwaliteit en beheersing van de uitbesteding. Voor deze niet-Wft uitbestedingen geldt derhalve een lichter regime.

Coöperatie VGZ hanteert de uitbestedingsstrategie dat zij overgaat tot het uitbesteden van activiteiten en processen indien:

- een dienstverlener deze activiteiten en processen kwalitatief beter kan uitvoeren;
- en/ of tegen lagere kosten; én
- mits er adequate beheersing is ingericht (zowel binnen coöperatie VGZ als bij de dienstverlener) voor het waarborgen van een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Coöperatie VGZ gaat niet over tot uitbesteding:

- van taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van het beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid;
- indien die uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van de Wft en Bpr;
- Indien de continuïteit van de verzekeraars van coöperatie VGZ niet kan worden gewaarborgd en/ of een beheerste en integere bedrijfsvoering niet kan worden gehandhaafd;
- Indien dit leidt tot overtreding van wet- en regelgeving, in het bijzonder wet- en regelgeving inzake privacy en financieel toezicht.

De directeuren die verantwoordelijk zijn voor de uitbestede processen zorgen ervoor dat coöperatie VGZ zodanige beheersmaatregelen treft om te voldoen aan het uitbestedingsbeleid.

De verantwoordelijke directeur dient voorafgaand aan een uitbesteding inzicht te hebben in:

- a) de actuele risico's ten aanzien van de bedrijfsprocessen;
- b) de bijzondere risico's in verband met het uitbesteden van (een deel van de) bedrijfsprocessen;
- c) de noodzakelijke beheersmaatregelen ter waarborging van een beheerste bedrijfsvoering.

Per overeenkomst moeten niet alleen de bij aanvang van de uitbesteding bekende risico's worden vastgelegd, maar ook continu de risico's worden geïdentificeerd en geanalyseerd. Eveneens moet worden vastgelegd op welke wijze de monitoring op de beheersing van risico's wordt uitgevoerd. Dit gebeurt door het uitbestedende organisatieonderdeel (contracteigenaar).

Uitbesteding van kritische functies / activiteiten

Voor alle uitbestede werkzaamheden is Coöperatie VGZ integraal verantwoordelijk voor de uitgevoerde werkzaamheden. De afspraken liggen vast in, door beide partijen getekende, overeenkomsten. De belangrijkste uitbestedingen het afgelopen jaar betreffen:

A. Volmachten

Volmachten, ook wel gevolmachtigd agenten, zijn bedrijven die namens een of meerdere verzekeraars het verzekeringsbedrijf uitoefenen. Ze dragen niet zelf het verzekeringstechnisch risico, dat doet de (zorg)verzekeraar. De volmacht voert veel van de taken uit die de verzekeraar normaal gesproken zou uitvoeren, zoals onder meer de administratie, het verwerken van declaraties en klantcontacten. De zorgverzekeraar doet wel zelf de zorginkoop en bepaalt de inhoud van het product (de verzekering).

In 2018 heeft Coöperatie VGZ een commerciële samenwerking gehad met de volmacht Aevitae B.V. De samenwerking op dit gebied met de andere 3 volmachten is inmiddels beëindigd. De commerciële samenwerking met Turien & Co. Assuradeuren B.V. had coöperatie VGZ reeds beëindigd per 1-1-2017. Met Turien zijn afspraken gemaakt voor de uitloopwerkzaamheden en administratieve afwikkeling van deze verzekerdenportefeuille voor de jaren 2017-2019.

Met One Underwriting Health B.V. (voorheen IAK Volmacht B.V.) en Caresco B.V. is de commerciële samenwerking per 1 januari 2018 beëindigd. Ook deze volmachten zullen de komende jaren (tot en met het jaar 2020) nog zorgdragen voor de administratieve afwikkeling van hun verzekerdenportefeuilles.

Met elke volmachthouder is een overeenkomst gesloten over de (juridische) samenwerkingskaders en servicelevels. Nadere afspraken zijn vastgelegd in instructies c.q. protocollen. Jaarlijks wordt een 'Aanleverkalender Volmachten' opgesteld voor de noodzakelijk aan te leveren managementinformatie en een 'Controleprotocol Volmachten'. Op basis hiervan voert de externe accountant van de volmacht de controles uit voor de af te geven accountantsverklaringen bij de op te leveren verantwoordingen door de volmacht.

Gedurende het jaar wordt de naleving van de afspraken en de uitbestede werkzaamheden door VGZ gemonitord. Met de volmachthouders zijn rapportageafspraken gemaakt. Coöperatie VGZ beoordeelt de uitkomsten van deze rapportages en stemt regelmatig de uitkomsten met de volmachten af. Daarnaast voert Coöperatie VGZ – in gezamenlijk overleg met andere verzekeraars (Avero en ASR) - jaarlijks onderzoeken uit bij de volmachthouders. Op deze wijze houdt Coöperatie VGZ gedurende het jaar zicht op de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden binnen de volmachtenportefeuille. Coöperatie VGZ maakt daarnaast voor de financiële verantwoording gebruik van de accountantsrapportages van de externe accountant van de volmachthouder.

B. Uitbesteding incassering van gelden bij incassobureaus en deurwaarders

Na een servicebrief en drie aanmaningen start een extern incassotraject met minimaal twee minnelijke contacten en een toets voor een gerechtelijk traject. Coöperatie VGZ heeft voor de externe incassotrajecten met drie incassobureaus overeenkomsten gesloten.

C. Overige uitbestedingen

De overige uitbestede werkzaamheden betreffen met name ICT, te weten de uitbesteding van rekencentra en de uitbesteding van het technische beheer van werkplekken, netwerk en telefonie, het scannen, verrijken en mogelijkheid tot betaling van declaraties middels een elektronische betaallink, het innen van verhaalszaken, het printen en couverteren van polissen, callcenterwerkzaamheden, administratie vermogensbeheer en hulp aan verzekerden in het buitenland. Daarnaast geldt voor callcenterwerkzaamheden dat Coöperatie VGZ afgelopen jaar een groter deel van het call volume extern heeft belegd; hiertoe is een tweede leverancier gecontracteerd. Voor deze overige uitbestede werkzaamheden geldt dat de contracten die hiervoor zijn aangegaan voldoen aan wet- en regelgeving. Zaken omtrent persoonsgegevens waaronder privacy, veiligheid en dergelijke zijn contractueel vastgelegd in bewerkersovereenkomsten. In de hoofdovereenkomsten zijn bovendien maatwerkafspraken opgenomen met betrekking tot de

controle op naleving van de inhoud van de contracten. De verantwoordelijke directeur draagt zorg voor aansturing en beheer van het uitbestede proces en de beheersing van de leveranciersrelatie, met waar nodig ondersteuning door de afdeling Concern Inkoop.

Materiële uitbestedingsafspraken binnen de groep

Internal Cost Sharing

Vrijwel alle beheerskosten van Coöperatie VGZ worden afgewikkeld via het beheerskostenbedrijf VGZ Organisatie bv. Via de kostenverdeelstaat vindt vervolgens de doorbelasting naar de groepsmaatschappijen plaats.

Uitoefening ‘kassiersfunctie’

Coöperatie VGZ heeft een centrale administratieve eenheid (zonder rechtspersoonlijkheid) ingericht voor de uitbetaling van declaraties, het innen van vorderingen op zorgverleners uit hoofde van overschrijding van inkoopplafonds en voor de overbruggingsfinanciering. Op het moment dat er door de centrale administratieve eenheid betalingen moeten worden gedaan, wordt het te betalen bedrag tegelijkertijd aangezuiverd vanuit de bankrekening van de betreffende zorgverzekeraar van Coöperatie VGZ. In een aantal gevallen vervult één van de zorgverzekeraars een centrale kassiersfunctie ten behoeve van alle zorgverzekeraars binnen de groep. Voorbeelden hiervan zijn de onderhandenwerkvoorschotten van zorgverleners en de opbrengstverrekening GGZ.

B.8 Overige informatie

Wetten en regelgeving

Als financiële instelling hebben we te maken met wetten en regelgeving. Met name de volgende wetten zijn van belang:

- Wet financieel toezicht (Wft);
- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Wet langdurige zorg (Wlz);
- Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp);
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg);
- Mededingingswet (Mw);
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt).

De relevante wet- en regelgeving voor VGZ omvat ook brancheregulering. Als lid van Zorgverzekeraars Nederland conformeren wij ons aan deze regulering. In 2018 zijn jaarlijkse selfassessments uitgevoerd. De resultaten van de assessments laten zien dat we op hoofdlijnen voldoen. Daar waar we niet aantoonbaar voldoen, voeren we op planmatige wijze verbeteringen door. Hieronder gaan we in op de volgende voor VGZ geldende regelingen:

- Wet normering topinkomens (Wnt);
- Corporate Governance Code;
- Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap van ZN;
- Code voor Coöperatieve Ondernemingen van de NCR;
- Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars;
- Code Duurzaam Beleggen van het Verbond van Verzekeraars.

Wet normering topinkomens (Wnt)

We voldoen sinds 1 januari 2013 aan de Wet normering topinkomens (Wnt). Het VGZ-beloningsbeleid is hiermee in lijn gebracht en geldt voor nieuwe arbeidsovereenkomsten. Voor bestaande arbeidsovereenkomsten is een overgangsregime vastgesteld.

Corporate Governance Code

Coöperatie VGZ volgt de eind 2016 herziene Nederlandse Corporate Governance Code. Op onze corporate website (www.cooperatievgz.nl) lichten we toe op welke wijze Coöperatie VGZ invulling geeft aan deze code respectievelijk wordt gemotiveerd aangegeven waarom Coöperatie VGZ afwijkt van deze code.

Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap ZN

Coöperatie VGZ onderschrijft de basiswaarden en gedragsregels uit de Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap ZN en onderstreept haar streven om deze basiswaarden en gedragsregels zo juist en volledig mogelijk naar de letter en de geest na te leven. Deze code geeft aan hoe een zorgverzekeraar invulling moet geven aan haar rol en intenties en daarmee aan de belangen van de stakeholders, zoals de verzekerden en de zorgaanbieders.

Code voor Coöperatieve Ondernemingen van de NCR

Wij profileren ons nadrukkelijk als coöperatieve onderneming. Daarom zijn wij lid van de Nationale Coöperatieve Raad (NCR). De NCR is een vereniging van coöperatieve ondernemingen die actief zijn in onder andere de financiële dienstverlening en het verzekeringswezen. In 2015 is de NCR code gemoderniseerd en geactualiseerd. Coöperatie VGZ monitort via zelfonderzoek de toepassing van de principes. Daaruit is komen vast te staan dat Coöperatie VGZ voldoet aan de belangrijkste bepalingen van de NCR-code. Op onze corporate website (www.cooperatievgz.nl) lichten de afwijkingen volgens het comply or explain-principe kort toe.

Gedragcode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars

VGZ conformeert zich aan de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De Gedragcode Verwerking Persoonsgegevens betreft brancheregulering die nadere uitwerking geeft aan de Wbp. In uniforme maatregelen wordt aan stakeholders van zorgverzekeraars duidelijk gemaakt binnen welke kaders verwerking met persoonsgegevens plaatsvindt.

Persoonsgegevens Zorgverzekeraars

Beleggen op een duurzame manier betekent dat de Code Duurzaam Beleggen van het Verbond van Verzekeraars voor ons leidend is. Op onze corporate website geven we aan op welke wijze wij invulling geven aan duurzaam beleggen.

Geschiktheid governance

Coöperatie VGZ biedt ziektekostenverzekeringen aan via de aan haar verbonden verzekeraars. Dit zijn de zorgverzekeringen op grond van de Zorgverzekeringswet en aanvullende verzekeringen. Deze verzekeraars leggen zich daarnaast toe op bedrijfszorg, verzuimbestrijding en preventie.

Vanuit haar maatschappelijke rol als zorgverzekeraar is VGZ opgezet als een coöperatie, om de belangen van haar leden, de verzekerden, te behartigen. Coöperatie VGZ heeft geen winstoogmerk, resultaten vloeien via de premie of anderszins terug naar de verzekerden. De Ledenraad vervult binnen Cooperatie VGZ, zoals hierboven aangegeven, een belangrijke rol bij cruciale beslissingen die 'ertoe doen' voor de verzekerden. Coöperatie VGZ is er ten eerste voor de eigen leden. Maar we kijken verder dan dat. Uiteindelijk willen we, samen met alle andere partijen in en om de zorg, een bijdrage leveren aan de gezondheid van heel Nederland conform onze missie: "Samen werken aan een gezonder Nederland. Elke dag weer". De beschreven governance en de three lines of defence zorgen ervoor dat in de besturing voorzien is van voldoende 'countervailing power' (tegengeluid) om op een beheerste en verantwoorde wijze deze doelstelling te realiseren. De governance evalueren we periodiek, zodat deze blijft aansluiten op onze strategie en activiteiten.

C. Risicoprofiel

In deze paragraaf wordt het risicoprofiel van Coöperatie VGZ beschreven. Het risicoprofiel bestaat uit de belangrijkste risico's die op Coöperatie VGZ van toepassing zijn. Dat zijn de volgende 4 risico's: Verzekeringstechnisch-, Markt-, Tegenpartij-, en Operationeel risico. Voor het berekenen van het op basis van Solvency II aan te houden risicokapitaal (SCR: Solvency Capital Requirement) voor deze risico's maakt Coöperatie VGZ vooralsnog gebruik van de standaardformule. Daarnaast kent Coöperatie VGZ een aantal specifieke risico's, waaronder het liquiditeitsrisico, waarover geen risicokapitaal aangehouden hoeft te worden.

De 4 genoemde risico's drijven tezamen het solvabiliteitsrisico. Het solvabiliteitsrisico is het risico dat onze financiële reserves beneden een kritische grens (100%) komen waardoor een financieel herstelplan moet worden uitgevoerd.

Zoals vermeld in hoofdstuk B voert Coöperatie VGZ tenminste jaarlijks een ORSA uit. Door het vaststellen en sturen op een doelsolvabiliteit wordt het risico op het moeten nemen van aanvullende maatregelen in het kader van een herstelplan verkleind. De doelsolvabiliteit van Coöperatie VGZ is bepaald op 130% met een bandbreedte van plus en min 10%punt. De doelsolvabiliteit is bepaald op basis van het Eigen Kapitaal Model en de risicobereidheid en is met ingang van 2019 gedifferentieerd naar de onderliggende entiteiten. De doelsolvabiliteit is per entiteit gebaseerd op de risicobereidheid dat 1 keer per 15 tot 20 jaar (5%-6,7% kans) deze buffer boven de 100% EKM ratio niet toereikend is om een daling van de ratio tot onder 100% op te vangen. Terugvertaald naar SCR ratio komt dat overeen met een doelsolvabiliteit van 130% op Coöperatie VGZ niveau. Voor de bepaling van de doelsolvabiliteit 2018 werd het EKM alleen als toets ingezet. Voor 2019 en verder is het EKM leidend voor de bepaling van de doelsolvabiliteit.

De verwachte solvabiliteitsontwikkeling op basis van zowel de standaardformule als op basis van het EKM over een meerjaarsperiode wordt betrokken in de jaarlijkse premiestelling. Daarnaast zijn er middels het kapitaalbeleid een aantal maatregelen in kaart gebracht die tussentijds kunnen worden aangewend om de solvabiliteit (van de onderliggende entiteiten) bij te sturen. In het kader van het op basis van nieuwe wetgeving op te stellen voorbereidend crisisplan zal worden beoordeeld of deze maatregelen afdoende zijn.

Kans en impact

De ORSA gaat zoals vermeld uit van extreme maar realistische scenario's (kleine kans). De gehanteerde impact wordt bij onderstaande financiële risico's benoemd. In 2018 is de solvabiliteit van Coöperatie VGZ ten opzichte van 2017 gelijk gebleven (141%). Dit valt binnen de veronderstelde risico's in het kader van de ORSA en geeft daarmee geen aanleiding om een gewijzigd risicoprofiel te veronderstellen.

Risicobereidheid categorieën:

Het solvabiliteitsrisico is het samenstel van de individuele risicocategorieën. Daarmee is de risicobereidheid van het solvabiliteitsrisico ook het samenstel van de risicobereidheid op de individuele risicocategorieën. De cumulatie van de individuele risicocategorieën valt binnen de uitgangspunten waarop de doelsolvabiliteit is vastgesteld.

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Dit risico betreft de kans op afwijkingen van de inschattingen van inkomsten (verzekeringspremie, vereveningsbijdrage en bijdrage uit eigen risico) en uitgaven (zorgkosten en beheerkosten) uit hoofde van de verzekeringsactiviteiten van Coöperatie VGZ. Het verzekeringstechnische risico bestaat uit een aantal onderdelen waarvan het premierisico (betreft het eerste verzekeringsjaar na vaststelling van de premie) en reserverisico (betreft de afwikkeling van zorgkosten) de voornaamste zijn.

Beheersing

In het zorginkoopproces wordt op basis van het zorgbeleid zorg ingekocht en een inschatting van de zorgkosten gemaakt. Hierbij zijn o.a. de historische kosten, de verwachte zorgkostenontwikkeling, de eigen zorginkoopdoelstellingen en de contractvorm bepalend voor de ingeschatte omvang van de zorgkosten en de mate waarin deze beheerst kunnen worden. Ieder kwartaal wordt per jaarlaag en per (groep van) zorgsoort(en) de best estimate zorgkostenprognose bepaald. De vereveningsbijdrage wordt door ZiNL bepaald op basis van een aantal verzekeringskenmerken, die gebaseerd zijn op bijvoorbeeld leeftijd, geslacht en regio en mede gebaseerd zijn op de zorgkosten van de verzekerden. De werking van het vereveningssysteem mitigeert daarmee het verzekeringstechnisch risico. De verwachte (best estimate) vereveningsbijdrage wordt net als de zorgkostenprognose ieder kwartaal per jaarlaag bepaald. Bij de best estimates worden risicoanalyses gemaakt die, net als de geconstateerde wijzigingen, sturingsinformatie voor de organisatie verschaffen.

Kans en impact

Uit analyse van het risicoprofiel volgt een grote kans (frequentie van optreden) op kleine wijzigingen in de prognose van de zorgkosten en de vereveningsbijdrage. Dit is inherent aan de declaratiesnelheid en de frequentie van updates over de vereveningsbijdrage vanuit ZiNL. De onzekerheid over de vereveningsbijdrage kan van jaar tot jaar verschillen en is afhankelijk van de mate van neutraliteit op vereveningskenmerken.

Uit deze analyse volgt daarnaast een kleine kans op grote wijzigingen in de prognoses. Dergelijke grote wijzigingen beïnvloeden de solvabiliteit. In de ORSA wordt bijvoorbeeld uitgegaan van een kleine kans op te laag ingeschatte zorgkosten van 250 miljoen euro en een te hoog ingeschatte vereveningsbijdrage van 100 miljoen euro.

In 2018 zijn de zorgkosten op totaalniveau in lijn met de aan het begin van 2018 gemaakte inschattingen, inclusief verzekerdenmutatie, uitgekomen. Voor de afwikkeling van zorgkosten uit eerdere jaren bleek de eind 2017 gemaakte schatting iets te hoog. De schatting van de vereveningsbijdrage voor jaarlaag 2018, inclusief verzekerdenmutatie is vrijwel gelijk gebleven. Over eerdere jaren wordt naar verwachting iets meer bijdrage ontvangen dan waar eind 2017 van uit werd gegaan. Op coöperatieniveau was het resultaat op premierisico daarmee vrijwel nul en op reserverisico positief.

Risicobereidheidcategorieën: Zorgkosten, premie en reserves: Flexibel/Enig- Ondernemend. Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Ontwikkeling

De SCR voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2018 (1348 miljoen) is met 82 miljoen gestegen ten opzichte van 2017. De hogere SCR wordt veroorzaakt door een hogere exposure op het premierisico door zorgkosteninflatie en een toename van het aantal verzekerden.

C.2 Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat Coöperatie VGZ verliezen lijdt op beleggingen en verplichtingen als gevolg van veranderingen in bijvoorbeeld rente, kredietwaardigheid, beurs- en valutakoersen.

Beheersing

Het uitgangspunt van ons beleggingsbeleid is om het vermogen in lijn met de inflatie te laten ontwikkelen om te voorkomen dat de door de inflatie stijgende aan te houden buffer opgebracht moet worden uit premie bijdragen. Coöperatie VGZ is daarom bereid om enig risico op beleggingen te lopen, voor zover nodig om de doelstelling (naar verwachting) te kunnen verwezenlijken. De samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt gebaseerd op periodiek uitgevoerde ALM-studies en portefeuille optimalisaties.

In 2018 was een deel van het neerwaarts risico op de aandelenbeleggingen afgedekt door middel van een putoptie. Voor 2019 is het geaccepteerde risico opnieuw bepaald middels een ALM studie. Op grond daarvan is geen nieuwe putoptie aangegaan. Het valutarisico is grotendeels afgedekt met een risico limiteringsinstrument (derivaat). Het renterisico, zijnde het risico dat bij een rentewijziging de waardeontwikkeling van de vastrentende waarden anders is dan de waardeontwikkeling van de verplichtingen, is bij coöperatie VGZ beperkt. Voor de beleggingen in obligaties worden eisen gesteld aan de gemiddelde kredietwaardigheid. Overall zijn eisen gesteld ten aanzien van de spreiding en liquiditeit van de portefeuille. Op deze wijze geeft Coöperatie VGZ invulling aan het begrip *prudent person*.

Kans en impact

Beleggen is per saldo niet zonder risico en voor de lange termijn. Er is op korte termijn een aanzienlijke kans op waardedalingen. Op langere termijn is de kans op vermogensverlies beperkter. In de ORSA is uitgegaan van een waardedaling van aandelen van 30%, een stijging van de rente met 2%punt en stijging van de kredietopslag van bedrijfsobligaties met 30%. Dit komt overeen met een veronderstelde waardedaling van de beleggingen met ongeveer 175 miljoen euro. We lopen enig concentratie risico m.n. door deposito's. Hiervoor moet beperkt aanvullend SCR aangehouden worden (5 miljoen).

Ontwikkeling

De SCR voor het marktrisico ultimo 2018 (174 miljoen) is met 8 miljoen enigszins gedaald ten opzichte van ultimo 2017. Het aandelen risico is relatief groter dan ultimo 2017 omdat besloten is geen nieuwe afdekking van het risico (put) aan te gaan. De reden hiervoor is dat op basis van de ALM het risicoprofiel zonder afdekking van het staartrisico acceptabel is bevonden. De kapitaal-eis verandert nu echter niet door de wijze waarop de berekening plaatsvindt. Op termijn zal de kapitaal-eis dit hogere risico weer reflecteren door het weglopen van een op basis van de standaardformule tijdelijk lager te hanteren schok als gevolg van de koersdalingen in de laatste maanden van 2018.

C.3 Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico bestaat voor Coöperatie VGZ uit de liquiditeitspositie bij banken, vorderingen op verzekeringsnemers (premie en zorgkosten), openstaande voorschotten en vorderingen bij zorgaanbieders en een klein aantal andere tegenpartijen. De NV VGZ binnen de Coöperatie VGZ heeft nog beperkt tegenpartij risico in relatie tot een volmacht Aevitae.

Beheersing

Voor banken: Het risico wordt beheerst met beleid op o.a. minimale ratings, maximeren van exposure inclusief een monitoring erop.

Voor zorgaanbieders: Het risico wordt beheerst door het wettelijk verrekenrecht (het mogen verrekenen van declaraties met uitstaande vorderingen) en beleid op maximale netto exposures (zowel individueel als totaal) en risico afslagen op voorschotten. Coöperatie VGZ monitort het risicoprofiel van zorginstellingen, waarbij naast financieel risico ook rekening wordt gehouden met zorgplicht. Het risicoprofiel wordt betrokken bij besluitvorming en beheer van de vorderingspositie.

Voor verzekeringsnemers: Het risico wordt beheerst door een adequaat incasso beleid en processen, preventie en schuldhulpprogramma's.

Kans en impact

Het tegenpartijrisico op banken wordt als zeer klein ingeschat, maar met een potentieel grote impact. Het risico dat een vordering op een (of een aantal) van de zorginstellingen niet volledig geïnd kan worden is aanwezig. De verwachte impact daarvan is beperkt. Het risico dat premie en zorgkosten vorderingen van verzekeringsnemers niet volledig worden geïnd is aanwezig maar de impact is relatief gering. In de ORSA is uitgegaan van een verlies door oninbare vorderingen op zorginstellingen van 10 miljoen en van een verlies door afstempeling van tegoeden bij banken van 100 miljoen.

Risicobereidheidscategorieën (Zorgverleners): Minimaal/Laag – Voorzichtig/Beperkt. Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Ontwikkeling

De SCR op het tegenpartij risico is ultimo 2018 80 miljoen en dat is 13 miljoen minder dan 2017. Het risico is vooral afgenomen door een afname van de liquide middelen.

C.4 liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico (kasstroomrisico) is het risico dat we op enig moment niet over voldoende liquide middelen beschikken om aan onze financiële verplichtingen te voldoen, zoals bijvoorbeeld het uitbetalen van declaraties van verzekerden en zorginstellingen. Coöperatie VGZ beschouwt het liquiditeitsrisico niet als een strategisch risico, doordat we via onze maandelijkse premieinkomsten en verveningsbijdrage vrijwel altijd over voldoende liquiditeit beschikken.

Beheersing

Om liquiditeitstekorten te voorkomen stellen we elke maand een liquiditeitsprognose op, waarin we op basis van binnengekomen declaraties, historische patronen en ontwikkelingen in de markt zo nauwkeurig mogelijk voorspellen hoeveel liquide middelen we nodig hebben. Er wordt een liquiditeitsbuffer aangehouden om schokken op te kunnen vangen, entiteiten kunnen beperkt onderling geld aan elkaar lenen en daarnaast kan een kredietfaciliteit worden aangesproken of kunnen beleggingen liquide gemaakt worden. De beheersing richt zich ook op het voorkomen van een te hoge omvang van de liquiditeiten om het tegenpartijrisico op banktegoeden zo laag mogelijk te houden.

Kans en impact

Uit oogpunt van risicobeheersing en verwacht rendement is een groot deel van ons vermogen belegd. Als we onverwacht extra liquiditeit nodig hebben, bestaat de kans dat we onkosten moeten maken door verkoop van beleggingen of het gebruik maken van een kredietfaciliteit. In 2018 is de mogelijkheid van een kasgeldlening geïntroduceerd. De kasgeldlening is bedoeld om kortdurende liquiditeitstekorten bij een van de ZorgNV's te financieren door een andere ZorgNV. In 2018 is er geen aanvullende sturing (en daarmee gepaard gaande kosten) op grond van een verwacht of geconstateerd tijdelijk liquiditeitstekort nodig geweest.

Risicobereidheidscategorieën: Liquiditeiten: Geen/Avers- Minimaal/Laag. Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

C.5 Operationeel risico

Coöperatie VGZ definieert een operationeel risico als het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet als gevolg van inadequate of falende interne processen, personeel, systemen, cultuur en/of externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beheerst door adequaat ingerichte en uitgevoerde processen voorzien van risicoanalyses die periodiek geactualiseerd worden. Zie voor een nadere toelichting in de paragraaf 'overige informatie' (incidentmanagement).

C.6 Overige materiële risico's

Doelwit van Fraude

Het fraude risico is fraude van leden, zorgaanbieders, medewerkers en leveranciers door opzettelijk regels te overtreden voor eigen financieel gewin en door bijvoorbeeld het indienen van valse nota's en tegenwerking van interne controles om betalingen te ontvangen waarop geen recht bestaat.

Coöperatie VGZ heeft een fraudebeleid. Er zijn kwaliteits- en fraudecontroles. We houden bij de ontwikkeling van producten en polisvoorwaarden rekening met fraudebestendigheid. Fraudesignalen worden actief opgevolgd. Deze signalen komen vanuit onze organisatie, van onze leden en van ketenpartners als Zorgverzekeraars Nederland, andere zorgverzekeraars en de NZa. Medewerkers worden gescreend, bij aanvang van de werkzaamheden en vervolgens elke drie jaar. Leveranciers worden gescreend op o.a. financiële integriteit.

Kans en impact

De kans om doelwit te worden van externe fraude is ingeschat als hoog, maar door een sterke interne beheersing in lijn met onze risicobereidheid reduceren wij dit risico. In 2018 is voor een totaalbedrag van 8,55 miljoen aan externe fraude vastgesteld.

Bij de fraudeonderzoeken is daarnaast voor een totaalbedrag van 3 miljoen aan onrechtmatigheden vastgesteld. In deze gevallen is de schade niet (aantoonbaar) het resultaat van opzet (fraude).

De impact van interne fraude is ingeschat als hoog. De kans op interne fraude is laag, omdat Coöperatie VGZ hiervoor een sterke interne beheersing heeft ingericht en alle signalen van niet integer gedrag serieus neemt en hierbij reageert volgens onze gedragscodes. In 2018 zijn alle meldingen van interne fraude onderzocht, maar er is in deze gevallen geen fraude vastgesteld.

Risicobereidheid categorieën: Operationeel verlies (Minimaal/laag) en Integriteit (Geen/Avers). Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Risico dat we niet transparant zijn in uitingen omtrent eigen handelen

Niet transparant zijn over eigen handelen kan voorkomen door bijvoorbeeld beperkte klantcommunicatie of onduidelijke polisvoorwaarden met als gevolg een verslechtering van onze reputatie bij leden en toezichthouders.

Coöperatie VGZ werkt actief aan het in stand houden en vergroten van de transparantie rondom verzekeringen, zowel door het actief vereenvoudigen van het productportfolio als door het verbeteren van de klantbediening. Interne werkwijzen gericht op klantbediening zijn in 2018 herzien (agile werken) en worden in 2019 verder verbeterd. Multidisciplinaire teams werken gericht aan verbeterde dienstverlening, waarvan de informatieverstrekking nadrukkelijk deel uit maakt.

Kans en impact

De samenleving en toezichhouders vragen in toenemende mate om transparantie. De impact van foutieve informatieverstrekking kan voor individuele verzekerde groot zijn en kent bij handhaving een relatie met het reputatierisico. Transparantie komt terug in vrijwel alles dat wij doen: van de sturing op begrijpelijkheid van de polissen en de onderbouwing van premieverschillen, tot de wijze waarop we onze leden informeren via de websites en de telefonische dienstverlening. De aanwezige interne beheersing is ingericht conform de risicobereidheid van Coöperatie VGZ en daarmee schatten wij de kans dat wij niet transparantie handelen in als klein/laag.

Risicobereidheid categorieën: Integriteit: Geen/Avers. Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Risico dat onderhandelingspositie zorginkoop afneemt

Als gevolg van fusies tussen zorgverleners, het garanderen van beschikbare zorg en veranderingen in de publieke opinie kan de onderhandelingspositie van Coöperatie VGZ voor het inkopen van zinnige zorg onder druk komen te staan. Daardoor stijgen de zorgkosten onnodig en is er in de nabije toekomst een hogere premie nodig voor het afdekken van de zorgkosten.

Vanuit onze Zinnige Zorg-filosofie hebben we ook in 2018 nadrukkelijk de samenwerking gezocht met patiënten en het zorgveld. Hierbij hebben we de zorgverleners wederom zo vroeg mogelijk betrokken bij het maken van onze inkoopplannen. We trokken lering uit de ervaringen die we in voorgaande jaren opdeden met de contractering van huisartsen.

Kans en impact

De kans dat dit risico optreedt is reëel. In 2018 is er veel aandacht geweest voor de faillissementen van ziekenhuizen. De kans dat daarmee regionaal of lokaal onvoldoende zorg beschikbaar is wordt daarmee groter. Coöperatie VGZ beheerst de impact van dit risico door het afwegen van elke casus in relatie tot onze risicobereidheid ten aanzien van stijging van zorgkosten, onze corporate identity en strategie en het voldoen aan eisen voor de toegankelijkheid van zorg.

Risicobereidheid categorieën: Zorgkosten, premies en reserves (Flexibel/Enig -Ondernemend), Corporate identity en strategie (Flexibel/Enig), Compliance (Geen/Avers-Minimaal/Laag). Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Risico van Cybercrime

Gerichte of ongerichte cyberaanvallen op de informatiesystemen van Coöperatie VGZ kunnen leiden tot schade. Schade kan bestaan uit niet beschikbaar zijn van systemen, verlies van data of gegevensvermindering. Dit leidt tot kostbare hersteloperaties. Ook kunnen cyberaanvallen leiden tot reputatieschade en verlies van leden en marktaandeel als gevolg.

Coöperatie VGZ hecht belang aan continue beschikbaarheid van digitale gegevensverwerking. We hebben cybersecurity-maatregelen getroffen die de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking borgen. Testwerkzaamheden moeten de werking van deze maatregelen structureel aantonen. Zo voeren we - al dan niet samen met onafhankelijke derden-

penetratietesten, kwetsbaarhedenonderzoeken, uitwijktesten, Cloud risk assessments en self-assessments uit. Ook investeren we continu in informatiebeveiligingsbewustzijn van onze medewerkers. In 2018 vond daartoe een awareness campagne plaats, met onder meer een verplichte e-learning informatiebeveiliging voor alle medewerkers.

Kans en impact

De kans op cyberbedreigingen van buitenaf neemt toe als gevolg van toenemende digitale dienstverlening via internettoepassingen, digitalisering van processen, Cloud-oplossingen en de onderlinge afhankelijkheid van systemen. Bovendien worden aanvallen in toenemende mate complexer.

De bruto impact van cybersecurity risico's is als groot ingeschat gezien onze afhankelijkheid van geautomatiseerde informatieverwerking, online dienstverlening en Cloud-toepassingen. We willen geen grote operationele verliezen leiden door cybercrime én we willen de gegevens van onze leden beschermen tegen dit type van criminaliteit. We zien beheersing van dit risico als een voortdurende wedloop met cybercriminelen; we actualiseren onze maatregelen voortdurend om de impact zoveel mogelijk te beperken.

In 2018 heeft Coöperatie VGZ een integrale analyse uitgevoerd op het onderwerp informatiebeveiliging en cybersecurity. Bij de beoordeling van de maatregelen zijn bevindingen gedaan. De aanscherping van de maatregelen is gericht op het adequaat omgaan met de snelheid waarmee het cybercrime risico kan ontwikkelen. De opvolging van de aanbevelingen is onderhanden en vraagt nog acties in 2019.

Risicobereidheid categorieën: Operationele verliezen: Minimaal/laag. Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Risico binnen politiek klimaat niet in staat meerwaarde / maatschappelijk verantwoordelijkheid aan te tonen

Een belangrijk risico voor Coöperatie VGZ blijft het risico van het wegvallen van draagvlak voor het stelsel. Om dit te voorkomen moet Coöperatie VGZ in staat zijn om haar meerwaarde en maatschappelijke verantwoordelijkheid aan te tonen.

Onze 'licence to operate' is enerzijds gebaseerd op het vermogen om de zorgkosten beheersbaar te maken (dit doen we met onze 'Zinnige Zorg'-strategie) en anderzijds door onze dienstverlening continu te verbeteren. We vergoten onze efficiency, verlagen onze beheerskosten en zorgen voor tevreden leden. Met deze strategie geven wij invulling aan onze maatschappelijke rol als zorgverzekeraar. Daarnaast onderhoudt Coöperatie VGZ onder andere via de afdeling Corporate Affairs relaties met maatschappelijke externe stakeholders en probeert het met goed woordvoerderschap het coöperatieve en maatschappelijk verantwoorde profiel consequent uit te dragen. Dit risico is daarmee in 2018 beheerst geweest. Desondanks is dit risico slechts deels te beheersen vanwege de beperkte beïnvloedbaarheid.

Kans en impact

De impact van een stelselwijziging kan op Coöperatie VGZ heel groot zijn. De kans beweegt mee met de politieke voorkeur van de Nederlandse bevolking. Het huidige kabinet steunt het bestaande zorgstelsel. De kans dat dit risico zich manifesteert wordt daarom ingeschat als laag. Door actief het effect van onze Zinnige Zorg strategie aan te tonen willen wij de kans op het manifesteren van dit risico verder beperken.

Risicobereidheid categorieën: Zorgkosten en solvabiliteit (Flexibel/Enig – Ondernemend), Corporate identity en strategie (Flexibel/enig). Coöperatie VGZ is in 2018 binnen de risicobereidheid gebleven.

Compliance & Integriteit

Bij Coöperatie VGZ werken we op een eerlijke, betrouwbare, transparante en klantgerichte wijze. Daarbij verwachten wij dat iedereen in onze organisatie integer handelt en zich houdt aan beleid, gedragscodes en procedures, plus aan wettelijke bepalingen en de regels die worden opgelegd door toezichthoudende instanties. De risicobewuste cultuur stimuleren we in de dagelijkse bedrijfsvoering door verschillende 'soft controls', zoals het bevorderen van kennis en bewustzijn door onder meer berichtgeving op intranet. Daarnaast hebben leidinggevenden, klantcontact-medewerkers en andere medewerkers met gevoelige functies in overeenstemming met de Wft (artikel 3.17b) de eed of belofte omtrent integriteit afgelegd. Verder besteden we regelmatig aandacht aan risicomanagement, integriteit en privacy. In 2018 is een verplichte e-learning integriteit en informatiebeveiliging afgenomen.

We hebben hiervoor gedragscodes en reglementen. Jaarlijks voert Coöperatie VGZ een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. Aan de hand van scenario's, inclusief geleerde lessen uit eerdere integriteitsschendingen, analyseren en beoordelen we de beheersing van integriteitsrisico's. Zo zijn er in lijn met de bevindingen verbeteringen aangebracht in de formulering en uitvoering van een aantal beheersmaatregelen rond het integriteitsrisico. Waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen. In 2018 is vastgesteld dat de risicoscenario's voldoende worden beheerst en dat de risicobereidheid op integriteit niet is overschreden. In het eerste kwartaal van 2019 wordt de volgende SIRA uitgevoerd.

Standaard onderdeel van de SIRA is het risico op corruptie en omkoping. De beheersing hiervan vindt plaats door medewerkers op de hoogte te brengen van de geldende gedragsregels, afhandelingsprocedures, verantwoordelijkheden en eventuele sancties via arbeidscontracten. De naleving van gedragscodes wordt gemonitord door Risk, Compliance, Juridische en Veiligheidszaken. Incidentafhandeling in deze categorie vindt plaats door de Concern Compliance Officer en de Integrity Officers. In de SIRA van 2018 zijn specifieke risicoscenario's voor corruptie en omkoping geanalyseerd. Daarbij is vastgesteld dat de risicoscenario's op het gebied van corruptie en omkoping worden beheerst.

Onvoldoende aandacht voor privacy en bescherming persoonsgegevens

Als zorgverzekeraar verwerken wij (bijzondere) persoonsgegevens voor het uitvoeren van de Zorgverzekeringswet. Sinds de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht is, constateren we een verhoogd bewustzijn rond privacy in de samenleving. Dat resulteert in een meer verzoeken tot inzage en verwijdering van gegevens, en – in algemene zin – klachten die privacy gerelateerd zijn. Belangrijke privacy gerelateerde trends die we vanuit de eigen be-

drijfsvoering waarnemen zijn een toename van het aantal dreigingen op het gebied van cybercrime, snelle technologische ontwikkelingen en het toenemende belang van bewuste medewerkers. Het belang van bewuste medewerkers ligt in het beschikken over voldoende kennis en in het zo veel mogelijk kunnen inperken van mogelijkheden die tot (onbewuste) schade kunnen leiden. In 2018 zijn 43 meldingen gedaan die vallen onder de meldplicht datalekken (33 meldingen in 2017). Deze stijging is het gevolg van een toename in het bewustzijn tot melden van medewerkers. De oorzaken van de datalekken zijn vergelijkbaar met voorgaand jaar: allemaal menselijke fouten. Er is geen sprake geweest van doorbreking van de technische beveiligingsmaatregelen. Het afhandelen van privacy klachten gebeurt binnen het bedrijfsonderdeel Ledenservice & Klachtenmanagement of door de Functionaris Gegevensbescherming (RCJV). Klachtenmanagement handelt vooral de meer reguliere klachten af, zoals klachten op het gebied van het verwijderen en aanpassen van gegevens. De Functionaris Gegevensbescherming handelt de complexere klachten af. Denk hierbij aan klachten die meerdere individuen raken, of klachten die gaan over leveranciers of de beveiliging van privacygevoelige informatie. Uiteindelijk zijn er in 2018 6 als gegrond beschouwd (2017: 8). Er is geen specifieke reden voor deze afname.

C.7 Overige informatie

Partieel Intern Model

De risicomangementfunctie beheert, ondersteund door de actuariële functie, een Eigen Kapitaal Model (EKM) dat het eigen risicoprofiel van Coöperatie VGZ kwantitatief modelleert. Het EKM wordt onder meer gebruikt bij de vaststelling van de doelsolvabiliteit van Coöperatie VGZ. In het kader van de ORSA wordt (minimaal) jaarlijks de passendheid van de standaardformule zoals voorgeschreven door de Europese toezichthouder (EIOPA) onderzocht en gerapporteerd. Naar oordeel van Coöperatie VGZ is de standaardformule niet passend voor het premie- en reserve risico, het voornaamste onderdeel van het verzekeringstechnisch risico. In 2016 zijn we daarom gestart met de ontwikkeling van een eigen methodiek voor dit risico. Deze methodiek is in 2017 opgenomen in het EKM. Coöperatie VGZ beoogt deze eigen methodiek, na goedkeuring door DNB, te gaan gebruiken in plaats van de standaardformule, waarmee dan sprake zal zijn van een Partieel Intern Model op basis van Solvency II.

Incidentmanagement

Het kan gebeuren dat, ondanks een goed functionerend beheersingssysteem, zich een incident voordoet. Onder een incident verstaan we alle gedragingen van de onderneming of haar medewerkers, of externe gebeurtenissen die een ernstig gevaar kunnen vormen voor de beheerste en integere bedrijfsvoering. Hieronder vallen zowel operationele als integriteitsrisico's. Als er incidenten zijn, worden deze geregistreerd en treffen we direct beperkende en corrigerende maatregelen. Een belangrijk aspect van incidentmanagement is het in standhouden van een beheerste bedrijfsvoering, waarin we leren van operationele fouten. Zo kunnen we operationele risico's terugdringen. Om inzicht in deze risico's te krijgen, gebruiken we een Loss Database. In deze database worden de oorzaken van fouten en de financiële impact ervan vastgelegd. Deze informatie gebruiken we als toetsing voor de aangehouden reserves en om procesverbeteringen door te voeren. Op basis van uitgevoerde oorzaak analyses worden geleerde lessen bepaald en nemen wij preventieve maatregelen om herhaling te voorkomen. Bij de afwikkeling van een incident hoort een actieplan en een deugdelijke analyse van de oorzaak. Hierbij geldt dat we relevante

incidenten melden bij onze externe toezichthouders. In 2018 zijn 78 nieuwe incidenten geregistreerd in de database, met een totale loss van 37 miljoen. Dit betreft het totaal bij Risk, Compliance, Juridische en Veiligheidszaken gemelde operationele verliezen. In 2017 was dit 18,6 miljoen euro. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een geconstateerde fout in onze administratie van contractafspraken met zorgverleners. Verbeteracties zijn geïdentificeerd en zijn onderhanden.

Continu verbeteren

Wij verbeteren onze processen voortdurend met de Coöperatie VGZ werkwijze. Deze werkwijze bevordert de dialoog over de performance en het continu verbeteren van processen. Het risico-managementproces verbetert ook continu, zodat de interne beheersing steeds sterker verankerd is in onze bedrijfsvoering. Zo is het sturen op risico's van strategisch niveau dynamischer gemaakt en worden deze maandelijks besproken door de RvB. We kunnen hierdoor sneller inspelen op interne en externe ontwikkelingen. In 2018 is ook een verbetering doorgevoerd voor wat betreft het uitvoeren van een self assessment. Management kan zich zelf beoordelen als het gaat om de interne beheersing via een vragenlijst. Het resultaat kan dan worden vergeleken met de door RCJV afgegeven score. Een verschillen analyse laat zien dat de scores onderling niet veel van elkaar afweken.

Als zorgverzekeraar bevindt Coöperatie VGZ zich in een gereguleerde omgeving, waarin toezichthouders (ACM, AFM, AP, DNB en NZa) actief toezichthouden, onder meer middels onderzoeken. Bevindingen uit onderzoek worden gestructureerd opgevolgd met actieplannen. Onderzoek van toezichthouders toont ook aan dat wij op onderdelen excelleren. Zo noemde een NZa-onderzoek naar wachttijden in de zorg ons innovatieloket als best practice. Een verbeterpunt in datzelfde onderzoek betreft uitbreiding van het bestaande nazorgtraject door contact te houden met de verzekerde, onder meer om te toetsen of de verzekerde succesvol is bemiddeld. Daar waar we zelf verbeterpunten zien, ondernemen we actie. Hierdoor kan het zijn dat bij het constateren van verbeterpunten door een toezichthouder de noodzakelijke acties al lopen.

Vooruitblik

Naast de risico's die scherp te definiëren zijn voor wat betreft kans en/of impact, zien we ook een aantal technologie ontwikkelingen en risico's op de middel(lange) termijn die nog niet goed in omvang te duiden zijn. Deze risico's kunnen ook kansen zijn voor Coöperatie VGZ. Ook in 2018 volgden we het risico op achterlopen op ontwikkelingen in nieuwe bedrijfsmodellen als gevolg van Fintech nauwlettend. De financiële dienstverlening verandert snel. Technische ontwikkeling is onlosmakelijk verbonden aan onze bedrijfsvoering. We zien technologische ontwikkeling als een grote kans om onze producten meer kostenefficiënt te maken, verder te verbeteren en dichterbij onze klant te brengen. Nieuwe concepten die gebruik maken van gezondheids-apps, robots, eHealth ontstaan. Dat verandert ook de manier waarop we ons werk uitvoeren. Zo is in 2018 robotica gebruikt om een betere klantbeleving mogelijk te maken tegen lagere kosten. Daarnaast is een blockchain-proef uitgevoerd voor het declareren van de kraamzorguren. Het gaat om een toepassing waarin alle gebruikers samen de administratie beheren, de cliënt de regie heeft en bepaalt wie er toegang heeft tot gegevens.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Algemeen

In deze paragraaf worden de gehanteerde grondslagen voor opname en waardering van bezittingen (activa) toegelicht. Daarnaast zijn eventuele verschillen met de waarderingsgrondslagen die in de jaarrekening zijn gehanteerd vermeld. Tenzij anders vermeld worden de activa gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is het bedrag waarvoor de activa kunnen worden verhandeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn.

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de Jaarrekening	Her- rubricering	Waarde na her- rubricering	Her- waardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	3.001.026	17.759	3.018.786	16	3.018.802
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	2.999.771	88.042	3.087.814	1.298	3.089.111
Geldmiddelen en kasequivalenten	554.667	-469	554.198	-	554.198
Overige bezittingen	231.362	-17.290	214.073	5.948	220.020
Totaal activa	6.786.827	88.042	6.874.869	7.262	6.882.131

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de Jaarrekening	Her- rubricering	Waarde na her- rubricering	Her- waardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	2.686.366	-15.698	2.670.668	20	2.670.688
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	3.202.598	-11.080	3.191.518	1.838	3.193.356
Geldmiddelen en kasequivalenten	840.599	-684	839.915	-	839.915
Overige bezittingen	188.420	16.424	204.844	4.138	208.982
Totaal activa	6.917.983	-11.038	6.906.945	5.996	6.912.941

In bovenstaande overzichten zijn de leningen en hypotheek opgenomen bij de post beleggingen.

Beleggingen

Herwaarderingen t.o.v. de jaarrekening

Vrijwel alle beleggingen zijn in de jaarrekening tegen reële waarde gewaardeerd. Deposito's en verstrekte leningen worden in de jaarrekening tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Voor Solvency II zijn deze geherwaardeerd naar reële waarde.

Herrubriceringen t.o.v. de jaarrekening

- Overlopende rente op beleggingen in obligaties, deposito's en leningen maken voor Solvency II deel uit van de waarde van de betreffende belegging. In de jaarrekening is de overlopende rente opgenomen onder de overlopende activa of passiva.
- Vastgoed in eigen gebruik wordt in de jaarrekening opgenomen onder de beleggingen. Voor Solvency II is dit opgenomen onder de overige bezittingen.

Algemene grondslagen met betrekking tot de waardering van beleggingen

Bij de waardering van beleggingen wordt de volgende waarderingshiërarchie toegepast:

- De standaardmethode voor waardering is dat de beleggingen worden gewaardeerd tegen op actieve markten genoteerde marktprijzen voor deze beleggingen.
- Ingeval het gebruik van op actieve markten genoteerde marktprijzen niet mogelijk is, worden beleggingen gewaardeerd met behulp van op actieve markten genoteerde marktprijzen voor soortgelijke activa, aangepast voor eventuele verschillen. Deze aanpassingen weerspiegelen factoren die eigen zijn aan de activa, en met name (a) de toestand of locatie van de activa, (b) de mate waarin inputs betrekking hebben op posten die met de activa vergelijkbaar zijn en (c) het volume of activiteitsniveau op de markten waarop de inputs worden waargenomen.
- Het gebruik van genoteerde marktprijzen is gebaseerd op de criteria voor actieve markten. Indien dat niet mogelijk is, worden alternatieve waarderingmethoden gehanteerd, tenzij er specifieke waarderingvoorschriften van toepassing zijn.
- Wanneer alternatieve waarderingmethoden worden toegepast, wordt zo weinig mogelijk gesteund op gegevens die specifiek zijn voor de onderneming en wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van relevante marktgegevens, zoals onder meer:
  - a) op niet-actieve markten genoteerde prijzen voor identieke of soortgelijke activa;
  - b) andere inputs dan genoteerde prijzen die voor de activa waarneembaar zijn, met inbegrip van rentevoeten en rentecurves die regelmatig worden gepubliceerd, impliciete volatiliteiten en creditspreads;
  - c) door de markt onderbouwde inputs, die al dan niet direct waarneembaar kunnen zijn, maar op waarneembare marktgegevens gebaseerd zijn of daardoor worden onderbouwd. Al deze marktgegevens worden aangepast voor de eerder bedoelde factoren.
- Voor zover er geen relevante waarneembare inputs beschikbaar zijn, met inbegrip van omstandigheden waarin er op de waarderingdatum van weinig of geen marktactiviteit voor de activa sprake is, wordt gebruik gemaakt van niet-waarneembare inputs die de aannamen weerspiegelen waarvan marktdeelnemers zouden uitgaan wanneer zij de activa zouden waarderen, met inbegrip van aannamen betreffende het risico. Zo nodig worden ondernemings-specifieke inputs aangepast indien dat een betere weerspiegeling oplevert van de uitgangspunten van marktdeelnemers.

Toelichting per beleggingscategorie

- *Deelnemingen*: worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen reële waarde of tegen netto-vermogenswaarde. Deze waarde wordt ook aangehouden voor Solvency II.
- *Onroerende zaken*: worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van taxaties door onafhankelijke en ter zake kundige taxateurs. De taxatiewaarden zijn schattingen van de marktwaarde gebaseerd op de huurwaardekapitalisatiemethode ondersteund door de discounted-cashflow-methode. Bij de huurwaardekapitalisatiemethode wordt de waarde van de onroerende zaak bepaald door kapitalisatie van de marktconforme huurwaarde op basis van een marktconforme rendementseis. De huurwaarde wordt bepaald door vergelijking van aanbod en/of gerealiseerde transacties met soortgelijke objecten en stoelt op beoordeling van de markt, de locatie en de kwaliteit van de onroerende zaak zelf. De rendementseis is gebaseerd op de marktrente en houdt rekening met de specifieke risico's van het object. Bij de discounted-cashflow-methode die ter ondersteuning wordt gebruikt worden alle toekomstige inkomsten en uitgaven contant gemaakt, rekening houdend met mogelijke leegstand, huurprijzontwikkeling, inflatie en de eindwaarde van het vastgoed.
- *Aandelen en obligaties*: vrijwel alle aandelen en obligaties zijn genoteerd op actieve markten en zijn gewaardeerd tegen de op die markten tot stand gekomen koersen.
- *Derivaten*: De reële waarde van een rente-instrument is het geschatte bedrag dat de onderneming zou ontvangen of betalen om het instrument op de balansdatum te beëindigen op basis van de dan geldende rentestand. De reële waarde van een valutainstrument is het geschatte bedrag dat de onderneming zou ontvangen of betalen om het instrument op balansdatum te beëindigen op basis van de dan geldende valutakoers. Beursgenoteerde derivaten, zoals aandelenopties, zijn gewaardeerd tegen de tot stand gekomen koers.
- *Deposito's, leningen en hypotheek* zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen).

Vorderingen uit hoofde van verzekeringen en op intermediairs

Deze post bestaat uit vorderingen op:

- Verzekeringnemers (premies, eigen risico en eigen bijdragen);
- Het Zorginstituut Nederland (ZiNL);
- Zorgverleners (onderhandenwerkvoorschotten en vorderingen u.h.v. plafondoverschrijdingen);
- Volmachten.

Herrubriceringen t.o.v. de jaarrekening

- *Premies*: In de jaarrekening worden alle aan verzekerden in rekening gebrachte premies onder de vorderingen verantwoord, ongeacht of deze achterstallig zijn of niet. Onder Solvency II zijn alleen de achterstallige premievorderingen onder de vorderingen opgenomen. Premies waarvan de premievalidatum in de toekomst ligt, zijn verwerkt in de technische voorzieningen (best estimate premievoorziening).
- *ZiNL*: De vordering bestaat uit een ex ante bedrag en ex post verrekeningen. In de jaarrekening zijn beide onderdelen verantwoord onder de vorderingen. In de Solvency II balans is het ex post deel verwerkt in de technische voorzieningen (best estimate schadevoorziening).
- *Tijdelijke financiering gereed product zorgverleners*: In de jaarrekening wordt de tijdelijke financiering gereed product gesaldeerd met de schadevoorziening. Onder Solvency II is dit opgenomen onder de vorderingen uit hoofde van verzekeringen.

Herwaarderingen t.o.v. de jaarrekening

- *ZiNL*: In de jaarrekening is de vordering op ZiNL gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor Solvency II is de vordering gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen, gedisconteerd op basis van de door EIOPA gepubliceerde Solvency II rentetermijnstructuur, versie zonder 'volatility adjustment'.

Toelichting per onderdeel

- *Verzekeringnemers en volmachten*: Vorderingen op verzekeringnemers en volmachten worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen nominale waarde waarop voor zover nodig een voorziening voor oninbaarheid in mindering is gebracht. Deze waarde is ook als waardering voor Solvency II aangehouden omdat het verschil tussen de nominale waarde en de reële waarde vanwege de korte looptijd van deze vorderingen niet materieel is.
- *Onderhandenwerkvoorschotten aan zorgverleners*: De onderhandenwerkvoorschotten worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen nominale waarde. Deze hebben een semipermanent karakter omdat zorgverzekeraars op grond van de Zorgverzekeringswet verplicht zijn om voorschotten aan zorgverleners te verstrekken voor verrichte maar nog niet gedeclareerde zorg. Vanwege de wettelijke verplichting is de reële waarde gelijkgesteld aan de nominale waarde.
- *Vorderingen uit hoofde van plafondoverschrijdingen*: De vorderingen uit hoofde van plafondoverschrijdingen zijn ontstaan doordat ziekenhuizen een GGZ-instellingen in eerste instantie zorgkosten kunnen blijven declareren nadat het afgesproken jaarmaximum (het 'plafond') is overschreden. De overschrijdingen worden nadien terugontvangen. Voor een nadere toelichting op de inkoopplafonds wordt verwezen naar de paragraaf over de technische voorzieningen. Deze vorderingen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen nominale waarde waarop voor zover nodig een voorziening voor oninbaarheid in mindering is gebracht. De waardering voor Solvency II is hieraan gelijk vanwege de korte looptijd van deze vorderingen.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn direct opvraagbaar. Deze worden zowel in de jaarrekening als voor Solvency II gewaardeerd op nominale waarde. De herrubricering betreft de overlopende rente.

Overige bezittingen

De overige bezittingen bestaan uit:

- Immateriële activa
- Materiële vaste activa voor eigen gebruik
- Handels- en overige vorderingen
- Overige, niet elders opgenomen activa

Herrubriceringen t.o.v. de jaarrekening

- De overlopende rente wordt in de Solvency II balans verwerkt in de waarde van de beleggingen.
- Vastgoed voor eigen gebruik wordt in de jaarrekening verantwoord onder de beleggingen.

Herwaarderingen t.o.v. de jaarrekening

- De *Immateriële activa* (geactiveerde uitgaven voor standaardapplicaties en bedrijfsspecifieke software) worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met lineair bepaalde afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur, dan wel lagere realiseerbare waarde. Voor Solvency II is de waarde op grond van de regelgeving op nihil gesteld omdat de betreffende activa niet kunnen worden verkocht aan derden.
- Onder de *Handels- en overige vorderingen* is een langlopende vordering opgenomen op Stichting IZZ. Deze wordt in de jaarrekening gewaardeerd tegen nominale waarde en in de Solvency II balans tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen. Voor een nadere toelichting op de waardering van de vordering op Stichting IZZ wordt verwezen naar onderdeel D.3.

Toelichting overige bezittingen

- *Materiële vaste activa voor eigen gebruik* bestaan uit een kantoorgebouw in eigen gebruik en bedrijfsmiddelen. Het kantoorgebouw wordt volgens dezelfde grondslagen en methoden gewaardeerd als beleggingsvastgoed. Dit geldt zowel voor de jaarrekening als voor Solvency II. Bedrijfsmiddelen worden in de jaarrekening gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde verminderd met lineair bepaalde afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur, dan wel lagere realiseerbare waarde. De Solvency II waarde is hieraan gelijk gesteld.
- Met uitzondering van de langlopende vordering op Stichting IZZ is de waarde van de *Handels- en overige vorderingen* en de *Overige, niet elders opgenomen activa* gelijk aan het nominale bedrag van de vordering, waarop voor zover nodig een voorziening voor oninbaarheid in mindering is gebracht. Deze waarde is gelijk aan de waarde in de jaarrekening.

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de Jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	3.100.609	3.096.658
Beste schatting premievoorziening	345.934	441.259
Totaal beste schatting	3.446.542	3.537.917
Risicomarge	142.619	
Totaal	3.589.162	3.537.917

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de Jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	3.216.796	3.212.603
Beste schatting premievoorziening	395.956	460.063
Totaal beste schatting	3.612.752	3.672.666
Risicomarge	143.877	
Totaal	3.756.629	3.672.666

De technische voorzieningen in de jaarrekening bevatten evenals onder Solvency II geen additionele buffers: in beide rapportages zijn de technische voorzieningen op basis van een beste schatting.

Verschillen zijn:

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	2.884.505	3.118.766
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	83.097	-60.086
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	135.794	160.263
Herrubricering naar niet-technische voorzieningen	-6.738	-6.340
Bedrag na herrubricering	3.096.658	3.212.604
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	3.951	4.193
Schadevoorziening Solvency II	3.100.609	3.216.797

Herrubriceringen t.o.v. de jaarrekening:

- Het ex post deel van de nog te ontvangen vereveningsbijdrage maakt onder Solvency II deel uit van de schadevoorziening; in de jaarrekening is dit onderdeel van de vordering op het Zorginstituut.
- Betaalde bedragen uit hoofde van tijdelijke financiering van gereed product zijn in de jaarrekening gesaldeerd met de schadevoorziening; onder Solvency II maken deze deel uit van de Vorderingen uit hoofde van verzekeringen.
- De Voorziening dossierbehandelingskosten van het zorgkantoor wordt in de jaarrekening verwerkt onder de technische voorzieningen (schadevoorziening). In de Solvency II balans is dit verantwoord onder de Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen.

Herwaardering t.o.v. de jaarrekening:

- Onder Solvency II zijn de toekomstige kasstromen gedisconteerd. De technische voorzieningen in de jaarrekening zijn niet gedisconteerd.

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	572.108	571.321
Herrubricering premievorderingen	-130.849	-111.258
Bedrag na herrubricering	441.259	460.063
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-100.189	-69.744
- Discontering	4.864	5.637
Premievoorziening Solvency II	345.934	395.956

De premievoorziening bestaat in de jaarrekening uit de vooruitontvangen premie m.b.t. het volgende boekjaar plus een voorziening i.v.m. verwachte verliezen op verzekeringscontracten voor het volgende boekjaar. Onder Solvency II bestaat de premievoorziening uit alle toekomstige kasstromen m.b.t. lopende verzekeringscontracten tot aan de eerstvolgende premieherzieningsdatum.

Dit leidt tot de volgende verschillen:

Herrubricering t.o.v. de jaarrekening:

- In rekening gebrachte, maar nog niet ontvangen premies zijn als ingaande kasstroom opgenomen in de premievoorziening voor zover deze niet achterstallig zijn (premielvorderingen waarvan de uiterste betaaldatum reeds is verstreken zijn opgenomen onder de vorderingen). In de jaarrekening worden alle aan verzekerden in rekening gebrachte premies onder de vorderingen verantwoord, ongeacht of deze achterstallig zijn of niet.

Herwaardering t.o.v. de jaarrekening:

- In de jaarrekening zijn alleen verwachte toekomstige verliezen verwerkt ('premietekortvoorziening'), in de Solvency II premievoorziening zijn ook verwachte toekomstige winsten verwerkt.
- Onder Solvency II zijn de toekomstige kasstromen gediscoteerd. De technische voorzieningen in de jaarrekening zijn niet gediscoteerd.

Toereikendheidstoets

De afdeling Actuariële Functie heeft een kwalitatieve toereikendheidstoets op de technische voorzieningen uitgevoerd. Het oordeel van deze toets is dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld.

Grondslagen, methoden en aannames gehanteerd bij de bepaling van de technische voorzieningen

De technische voorziening is de som van:

- a. De beste schatting schadevoorziening, welke bestaat uit de volgende componenten:
  - voorziening voor nog te betalen zorgkosten (verrichte zorg en lopende behandelingen waarvoor nog geen declaratie van de zorgverlener is ontvangen)
  - voorziening voor schadebehandelingskosten
  - te vorderen of te betalen ex post deel van de bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds ('vereveningsbijdrage')
- b. De beste schatting premievoorziening: de premievoorziening heeft betrekking op zorg die in de toekomst op grond van bestaande polissen aan verzekerden verstrekt zal worden. De looptijd van de voorziening is begrensd tot de eerstvolgende datum dat de premie door ons kan worden aangepast, te weten 1 januari 2020. De voorziening bestaat uit het saldo van toekomstige uitgaven (zorgkosten en uitvoeringskosten) en toekomstige ontvangsten (o.a. premieontvangsten en vereveningsbijdragen).
- c. De risicomarge.

De technische voorzieningen worden voor iedere juridische entiteit van Coöperatie VGZ afzonderlijk bepaald. Hierbij worden twee homogene risicogroepen onderscheiden: zorg vallend onder de Zorgverzekeringswet (de basisverzekering) en zorg vallend onder de aanvullende verzekeringen.

Bij de bepaling van de beste schatting zijn alle toekomstige uitgaven en ontvangsten contant gemaakt. Voor de discontering is gebruik gemaakt van de actuele Solvency II rentetermijnstructuur gepubliceerd door EIOPA, zonder volatiliteitsaanpassing en matchingopslag.

Het zorgverzekeringsstelsel

Het private zorgverzekeringsstelsel bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft de basisverzekering, een verplichte verzekering voor alle ingezetenen in Nederland en alle niet-ingezetenen die ter zake van in Nederland in dienstbetrekking verrichte arbeid aan loonbelasting onderworpen zijn. De invulling van de dekking van de basisverzekering wordt door de overheid bepaald. De zorgverzekeraar is verplicht alle onder de kring der verzekerden vallende personen, ongeacht leeftijd en gezondheidsrisico's, te accepteren. Tevens moet de nominale premie die de verzekeraar bij de verzekerde in rekening brengt voor alle verzekerden gelijk zijn. Het tweede deel van

het systeem betreft de (vrijwillige) aanvullende verzekering. De dekking van deze verzekering is niet gebonden aan overheidsbepalingen. Voorts heeft de verzekeraar de mogelijkheid van premiedifferentiatie voor deze verzekering.

Het huidige financieringsstelsel voor de medisch specialistische zorg (MSZ), de geneeskundige geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en Verpleging en Verzorging (V&V) leidt tot een aantal onzekerheden voor de zorgverzekeraars. Deze worden hierna geschetst. Vervolgens worden de risicomitigerende effecten van het risicovereveningsmodel beschreven.

ad a. Beste schatting schadevoorziening

- Nog te betalen zorgkosten

De beste schatting van de nog te betalen zorgkosten wordt bepaald als het saldo van de prognose van de totale zorgkosten van nog niet volledig afgewikkelde verzekeringsperiodes en de reeds door zorgverleners gedeclareerde zorgkosten.

De zorgkostenprognoses zijn beste schattingen, waarin geen expliciete prudentie is opgenomen. Er worden twee methoden toegepast om de verwachte zorgkosten te bepalen:

- De *vullingsgraadmethode*, waarbij de vullingsgraad wordt berekend door de cumulatieve betalingen t/m de rekenmaand in het voorgaande boekjaar te delen door de (verwachte) zorgkosten voor het voorgaande boekjaar. De verwachte zorgkosten worden vervolgens berekend door de cumulatieve betalingen t/m de rekenmaand in het huidige boekjaar te delen door deze vullingsgraad. De vullingsgraadmethode wordt op jaarbasis toegepast.
- De *stijgingsgraadmethode* gaat uit van het saldo van verwachte prijsstijging, verwachte beleidseffecten en waargenomen mutatie in aantal of aard van de verzekerden, uitgedrukt als een percentage ten opzichte van het voorgaande boekjaar. De verwachte zorgkosten worden vervolgens berekend door dit stijgingspercentage te vermenigvuldigen met de (verwachte) zorgkosten voor het voorgaande boekjaar. Wanneer met zorgverleners afspraken zijn vastgelegd over volume, prijs of volume en prijs (bijv. zorgkostenplafonds) worden deze afspraken gehanteerd in plaats van de stijgingsgraadmethode.

De zorgkostenprognose wordt uitgevoerd op het volgende detailniveau:

- *Basisverzekering*: de zorgkostenprognoses worden voor iedere juridische entiteit afzonderlijk opgesteld, per kostencode van het Zorginstituut Nederland (conform de definities in het handboek ZiNL). De zorgkosten van de volmachten worden apart per volmacht geraamd, eveneens per ZiNL kostencode. De zorgkostenprognoses worden berekend voor aftrek van het verplicht- en vrijwillig eigen risico. Het verplicht- en vrijwillig eigen risico van de basisverzekering wordt afzonderlijk geprognosticeerd.
- *Aanvullende verzekeringen*: de zorgkostenprognoses worden voor iedere juridische entiteit afzonderlijk opgesteld, per label, per pakket en per kostenrubriek. Pakketten met beperkte omvang worden geclusterd. Voor volmachten worden de zorgkosten per volmacht geraamd en niet per pakket. De kostenrubrieken zijn ingedeeld op zorgsoort, aangevuld met de rubrieken coulance en overige schade eigen rekening.

- Onzekerheden ten aanzien van kosten MSZ, GGZ en V&V

MSZ

In de afgelopen jaren is meer informatie beschikbaar gekomen over de schadelast van de ziekenhuizen, waardoor de omvang van de schadelast nauwkeuriger kan worden ingeschat. Voor de schadejaren 2017, 2018 en 2019 blijft dit nog onzeker, onder andere vanwege de prestaties op nacalculatiebasis. Dit is inherent aan de aard van de bedrijfsvoering.

Zorgverzekeraars hebben hun afspraken met ziekenhuizen op basis van het schadejaar veelal gefixeerd door middel van plafondcontracten en aanneemsommen en hebben daarmee hun risico's in belangrijke mate ingeperkt.

GGZ

Door de lange doorlooptijd van het contracteringsproces met GGZ instellingen en vertraging in de aanlevering van declaraties door GGZ instellingen bestaat onzekerheid over de omvang van verwachte schadelasten GGZ. Zorgverzekeraars hebben hun afspraken met GGZ-instellingen op basis van het schadejaar eveneens veelal gefixeerd door middel van plafondcontracten en hebben daarmee hun risico's in belangrijke mate ingeperkt.

Op dit moment is binnen de GGZ het zelfonderzoek over 2016 gestart bij de deelnemende instellingen. Het onderzoek wordt in het voorjaar 2019 afgerond. Op basis van de uitkomsten van het voorgaande zelfonderzoek is de verwachting dat de resultaatseffecten beperkt zijn. De uitkomsten worden veelal verrekend in de plafondafspraken.

Op 21 december 2017 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) uitspraak gedaan inzake de tarieven GGZ 2014 - 2017. Het CBb heeft geoordeeld dat het aanvullende kostprijsonderzoek van de NZa nog steeds van onvoldoende kwaliteit is om als basis te dienen voor de tarieven. Het CBb heeft de tarieven vernietigd. De NZa heeft thans nog geen formeel standpunt ingenomen naar aanleiding van de uitspraak van het CBb. De zorgverzekeraars verwachten dat het risico op financiële consequenties beperkt is.

V&V

Per 1 januari 2015 zijn de kosten voor V&V ondergebracht bij de Zorgverzekeringswet. Zorgverzekeraars hebben over de periode 2015 t/m 2018 onvoldoende zicht op de indicatie/dossiers (feitelijke levering). Er bestaat onzekerheid over de verwachte uitkomsten van de materiële controles.

De interne accountantsdienst van de SVB heeft een niet goedkeurende accountantsverklaring over de rechtmatigheid van de PGB schadelasten over 2015, 2016 en 2017 verstrekt. Op grond van de tussentijdse resultaten tot en met september 2018 verwacht de SVB over 2018 wederom geen goedkeurende controleverklaring te overleggen. ZN is de gesprekken met VWS en NZa over het verkrijgen van een VWS coulancebrief voor 2018 gestart. In de afgelopen jaren heeft VWS steeds een coulancebrief verstrekt, waardoor de kosten ten laste van de WLZ mogen worden gebracht. Hierdoor worden de risico's voor de WLZ-uitvoerders beperkt.

- Schadebehandelingskosten

De voorziening voor schadebehandelingskosten wordt bepaald op basis van de gemiddelde uitlooptijd van declaraties en de beheerskosten, inclusief toegerekende algemene kosten, van de afdelingen die betrokken zijn bij de afwikkeling van de declaraties.

- Ex post deel vereveningsbijdrage

Het ex post deel van de nog te ontvangen vereveningsbijdrage is verwerkt in de beste schatting schadevoorziening. Het ex post deel van de vereveningsbijdrage wordt bepaald door voor de jaren t, t-1 en t-2 de verwachte vereveningsbijdrage te verminderen met de betalingen conform het ex ante schema die nog niet gedaan zijn en de reeds gedane verrekeringen met het Zorginstituut op basis van de voorlopige afrekeningen door het Zorginstituut. Hiermee is het ex post deel van de vordering vereveningsbijdrage de afwijking van de verwachte totale vereveningsbijdrage ten opzichte van de ex ante toegekende vereveningsbijdrage. Dit kan een te ontvangen of een te betalen bedrag zijn.

De verwachte vereveningsbijdrage wordt sterk beïnvloed door de verzekerdenkenmerken en wordt bepaald op basis van informatieaanleveringen van het Zorginstituut en gegevens uit de eigen administratie. De gegevens uit de eigen administratie hebben voornamelijk betrekking op de verzekerdenaantallen, alsmede de kenmerken inzake leeftijd & geslacht en regio. Voor de overige kenmerken wordt gebruik gemaakt van de (tussentijdse) informatievoorziening en de voorlopige afrekeningen door het Zorginstituut.

Voor jaarlaag t-4 en eerder heeft ultimo boekjaar afrekening plaatsgevonden met het Zorginstituut op basis van de definitieve afrekening Zwv. Voor de jaren t, t-1, t-2 en t-3 is er sprake van een nog niet verrekende vordering/schuld doordat er nog geen sprake is van een definitieve afrekening Zwv door het Zorginstituut. Deze vordering heeft betrekking op de ultimo boekjaar nog niet ontvangen betalingen conform het ex ante betaalschema (het ex ante deel van de vordering) en de afwijking van de intern berekende vereveningsbijdrage ten opzichte van de ex ante toegekende vereveningsbijdrage (het ex post deel van de vordering).

De precieze vormgeving en de mate van inzet van de ex-postcompensatiemechanismen ligt vooraf vast. Zorgverzekeraars kunnen dus bij de premiecalculaties rekening houden met de consequenties van de ex-post compensatiemechanismen. Deze mechanismen bestaan in 2018 uit de volgende componenten:

a. Flankerend beleid macrokosten

Het flankerend beleid houdt in dat, nadat een verzekerdenacalculatie plaats gevonden heeft, de verzekerde kosten in kaart gebracht worden. Daarna wordt de vereveningsbijdrage opgehoogd of verlaagd naar het niveau van de macrokosten. Vervolgens wordt het verschil tussen macrokosten en macrovereveningsbijdrage na verzekerdenacalculatie gecorrigeerd op de vereveningsbijdrage van de zorgverzekeraars op basis van een gelijk bedrag per premiebetalende verzekerde. Door deze correctie wordt voorkomen dat afwijkingen tussen macrokosten en macrovereveningsbijdrage onevenredig doorwerken naar zorgverzekeraars met een sterk afwijkend risicoprofiel.

b. Integrale nacalculatie vaste kosten

De vaste kosten worden voor 100% nagecalculeerd. Het vaste segment is afgelopen periode grotendeels afgebouwd, waardoor de omvang van de onzekerheden met betrekking tot de inschatting van de vast/variabel verhouding laag is.

Risico's met betrekking tot de afwikkeling van tekenjaar 2015

Voor het tekenjaar 2015 is per 31 december 2018 nog geen definitieve vaststelling door het Zorginstituut Nederland opgesteld. Er is een tweede voorlopige vaststelling ontvangen en de definitieve vaststelling wordt verwacht. De impact hiervan wordt als niet materieel ingeschat.

Risico's met betrekking tot de afwikkeling van het tekenjaar 2016 tot en met 2018

Coöperatie VGZ heeft met de gecontracteerde ziekenhuizen en GGZ-instellingen afspraken gemaakt over de maximale totale kosten die de betreffende instelling mag declareren voor de in 2016, 2017 en 2018 voor verzekerden van Coöperatie VGZ uitgevoerde verrichtingen, de zogenaamde inkoopplafonds. Voor langdurige GGZ is sprake van inkoopplafonds vanaf 2016.

Bij de bepaling van de technische voorziening voor te betalen schaden en de inschatting van de effecten van de ex-post vereveningsmechanismen per tekenjaar is een best estimate gemaakt van de te verwachten zorgkosten waarbij rekening is gehouden met mogelijke onderschrijdingen op inkoopplafonds. Door het op deze wijze verwerken van de inkoopplafonds wordt op basis van huidige inzichten het risico dat de technische voorziening voor te betalen schaden voor de onderdelen MSZ, GGZ en V&V per balansdatum te laag is vastgesteld, gemitigeerd. Per tekenjaar is rekening gehouden met een mogelijke onderschrijding op inkoopplafonds.

Voor de tekenjaren 2016 en 2017 zijn verrichtingen nagenoeg volledig gedeclareerd.

Met eventuele onderschrijdingen ten opzichte van de inkoopplafonds is rekening gehouden bij de bepaling van de Technische voorziening voor te betalen schaden, de schaden eigen rekening en de inschatting van de effecten van de ex-post vereveningsmechanismen. Voor overschrijdingen op de inkoopplafonds zijn vorderingen op de ziekenhuisinstellingen opgenomen.

Coöperatie VGZ hanteert inkoopplafonds per zorginstelling voor de zorgverzekeraars gezamenlijk. Afwijkingen op deze plafonds worden ook voor de zorgverzekeraars gezamenlijk verrekend met de zorginstelling.

Voor de jaren 2016 en 2017 is nog geen tweede voorlopige vaststelling ontvangen en voor 2018 is nog geen voorlopige vaststelling ontvangen. Wijzigingen in de vereveningsbijdrage uit hoofde van verzekerdenkenmerken en ex-postcompensatiemechanismen kunnen nog leiden tot afwijkingen van de opgenomen schattingen.

De bandbreedteregeling wordt voor de tekenjaren tot en met 2016 toegepast op het te verwachten landelijke resultaat per deelbijdrage. Het landelijke resultaat per deelbijdrage is tot en met tekenjaar 2015 gebaseerd op de (voorlopige) vaststelling. Voor tekenjaar 2016 is een eigen inschatting gemaakt van het landelijke resultaat per deelbijdrage. Het risico bestaat dat in de toekomst het landelijke resultaat per deelbijdrage meer of minder muteert dan bij Coöperatie VGZ, waardoor een resultaat op de bandbreedteregeling ontstaat. Deze constatering hebben naar huidig inzicht geen materiële impact. Vanaf 2017 is de bandbreedteregeling niet meer van toepassing.

ad b. Beste schatting premievoorziening

De vaststelling van de beste schatting premievoorziening ten behoeve van Solvency II volgt ultimo boekjaar uit het proces van premiecalculatie en premievaststelling voor het toekomstige jaar. Dit proces wordt separaat uitgevoerd voor de basisverzekering en de aanvullende verzekering. Voor de toerekening van beheerskosten aan de basisverzekering en aanvullende verzekering wordt een verdeelsleutel toegepast.

- Premievoorziening basisverzekering

De premievoorziening voor de basisverzekering bestaat uit het saldo van de contante waarden van de toekomstige kasstromen. De te verwachten kasstromen zijn gebaseerd op het premiecalculatieproces, welke ook de basis vormt voor de begroting 2019.

De inkomende kasstromen hebben betrekking op de van verzekerden te ontvangen netto premie, bijdragen van verzekerden voor het verplicht- en vrijwillig eigen risico en de van het Zorginstituut te ontvangen vereveningsbijdrage en bijdrage voor uitvoeringskosten voor verzekerden jonger dan 18 jaar. Dit onder aftrek van de aan het Zorginstituut af te dragen nominale rekenpremie en het af te dragen nominale verplicht eigen risico. Tevens is rekening gehouden met het risico van oninbaarheid van vorderingen op verzekerden en zorgaanbieders.

De uitgaande kasstromen hebben betrekking op de bruto zorgkosten, de beheerskosten en kosten van vermogensbeheer.

De schadelast en de vereveningsbijdrage over 2019 bevatten dezelfde soort risico's en risicomitigerende mechanismen zoals hierboven bij de schadevoorziening zijn beschreven. De schattingonzekerheden voor 2019 zijn echter inherent groter, omdat er nog geen informatie beschikbaar is over declaraties in 2019 en er nog geen zicht is op de uitwerking van de verzekerdenmutaties per 1 januari 2019 op de hiermee samenhangende contractaanpassingen met instellingen en effecten van de mutaties in de verzekerdenkenmerken op de vereveningsbijdrage.

Voor wat betreft de effecten van in- en uitstroom van verzekerden op de zorgkosten en vereveningsbijdrage van 2019 is de aanname gedaan dat de verzekerdenkenmerken van de per saldo in- en uitstroom grotendeels gelijk is aan het gemiddelde van de verzekerdenpopulatie in 2018. Voor specifieke groepen verzekerden is van deze aanname afgeweken op basis van een risico-inschatting. Het mogelijke vereveningsresultaat dat kan ontstaan indien een specifieke groep verzekerden in- of uitstroomt is verwerkt.

- Premievoorziening aanvullende verzekering

De premievoorziening voor de aanvullende verzekering bestaat eveneens uit de het saldo van de contante waarden van de toekomstige kasstromen. Hierbij is het aantal kasstromen ten opzichte van de basisverzekering kleiner, aangezien er geen sprake is van een vereveningsbijdrage en vrijwillig/verplicht eigen risico.

ad c. Risicomarge

De risicomarge wordt bepaald op basis van de verwachte SCR van Coöperatie VGZ voor de toekomstige jaren en een kapitaalkostenpercentage van 6%. Coöperatie VGZ heeft voor de bepaling van de risicomarge gekozen voor een vereenvoudigde methode, waarbij de SCR voor de toekomstige jaren wordt benaderd.

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Algemeen

In deze paragraaf worden de gehanteerde grondslagen voor opname en waardering van verplichtingen, anders dan de technische voorzieningen, toegelicht. Daarnaast zijn eventuele verschillen met de waarderingsgrondslagen die in de jaarrekening zijn gehanteerd vermeld. Tenzij anders vermeld worden de verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is het bedrag waarvoor de verplichtingen kunnen worden overgedragen of afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn.

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de Jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Pensioen- en overige niet-technische voorzieningen	33.506	6.738	40.244	-	40.244
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen	143.507	-	143.507	-	143.507
Schulden uit hoofde van verzekeringen	566.768	-	566.768	-	566.768
Achtergestelde verplichtingen	81.000	-	81.000	8.026	89.026
Overige verplichtingen	53.801	-	53.801	-	53.801
Totaal verplichtingen	878.581	6.738	885.319	8.026	893.346

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de Jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Pensioen- en overige niet-technische voorzieningen	38.862	6.340	45.202	22	45.224
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen	142.275	-	142.275	-	142.275
Schulden uit hoofde van verzekeringen	547.932	-	547.932	-	547.932
Achtergestelde verplichtingen	81.000	-	81.000	8.351	89.351
Overige verplichtingen	52.172	41	52.213	-	52.213
Totaal verplichtingen	862.241	6.381	868.622	8.373	876.995

Pensioen- en overige niet-technische voorzieningen

Algemeen

Naast de voorziening voor pensioenuitkeringsverplichtingen (zie hierna) bestaat deze post uit

- de reorganisatievoorziening;
- diverse personele voorzieningen, zoals wachtgeld, toekomstige jubileumuitkeringen en bijdrage ziektekostenpremie gepensioneerden;
- de voorziening dossierbehandelingskosten zorgkantoor.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Kortlopende voorzieningen (korter dan een jaar) worden gewaardeerd tegen nominale waarde, langlopende voorzieningen tegen contante waarde. De hierbij gehanteerde rekenrente is gebaseerd op de curve van hoogwaardige ondernemingsobligaties en afhankelijk van de duration van de voorziening.

Herrubriceringen en herwaarderingen t.o.v. de jaarrekening

De herrubricering betreft de Voorziening dossierbehandelingskosten zorgkantoor. Deze is in de jaarrekening onderdeel van de Technische voorziening voor te betalen schade; in de Solvency II balans is deze opgenomen onder de niet-technische voorzieningen.

De waarderingen voor Solvency II zijn gelijk aan de waarderingen in de jaarrekening.

Pensioenuitkeringsverplichtingen

Pensioenverplichtingen worden op de balans opgenomen indien er voor zover er op balansdatum een verplichting bestaat jegens de pensioenuitvoerder of de werknemers. De voorziening wordt zowel in de statutaire jaarrekening als voor Solvency II gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. Indien de looptijd korter is dan een jaar wordt de voorziening niet contant gemaakt. Per ultimo boekjaar bestaat de voorziening uit de vut-voorziening en een voorziening uit hoofde van een oude garantieregeling.

Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen

Deze post bestaat uit de volgende langlopende verplichtingen:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Lening van Stichting IZZ	89.101	82.466
Latente verplichting aan Vereniging NFU	54.406	59.809
Totaal	143.507	142.275

Er zijn geen verschillen met de waardering in de jaarrekening.

Lening van Stichting IZZ

Coöperatie VGZ heeft twee leningen ontvangen van Stichting IZZ, een achtergestelde lening van € 81 miljoen en een gewone (niet-achtergestelde) lening met een oorspronkelijke hoofdsom van € 65,0 miljoen. Voor een toelichting op de achtergestelde lening wordt verwezen naar de post Achtergestelde verplichtingen.

Stichting IZZ zal de niet-achtergestelde lening in de komende jaren aanwenden om de premies van de IZZ-collectiviteit te mitigeren. De op deze wijze aan de verzekerden teruggegeven bedragen komen ten laste van Stichting IZZ. Deze vergoeding wordt verrekend met de niet-achtergestelde lening. Het bedrag dat op deze wijze in mindering komt op de hoofdsom, wordt verantwoord als aflossing.

De hoofdsom van de niet-achtergestelde lening is in de afgelopen jaren verhoogd met € 81 miljoen uit hoofde van de 'surplus-regeling'. Deze regeling hield in dat indien per het einde van enig boekjaar de aanwezige solvabiliteit van VGZ voor de Zorg NV onder Solvency II hoger was dan 130% van de wettelijk vereiste solvabiliteit, het verschil tussen beide bedragen, het zogenaamde 'surplus', ook voor toekomstige premiemitigering beschikbaar werd gesteld, dit tot een maximum van de hoogte van de achtergestelde lening (€ 81,0 miljoen). Dit maximum is in 2018 bereikt. Tegelijkertijd met de toevoeging van het surplus aan de niet-achtergestelde lening is voor eenzelfde bedrag een langlopende vordering op Stichting IZZ op de balans opgenomen. Deze langlopende vordering is opgenomen onder de andere vorderingen en zal bij het einde van de looptijd van de achtergestelde lening worden verrekend met deze lening.

De niet-achtergestelde lening kent een variabele rentevergoeding die afhankelijk is van het behaalde rendement op een portefeuille beleggingen van VGZ voor de Zorg nv met dezelfde omvang als de niet-achtergestelde lening. Indien het rendement positief is wordt dit bijgeschreven op de niet-achtergestelde lening, indien het rendement negatief is, wordt het op de lening in mindering gebracht. De rente over de achtergestelde lening en de hierboven vermelde langlopende vordering, in beide gevallen 2,5% per jaar gedurende de gehele looptijd, worden ook toegevoegd aan, respectievelijk afgetrokken van de niet-achtergestelde lening.

De niet-achtergestelde lening heeft een onbepaalde looptijd. Het bedrag aan premiemitigering dat in het volgende boekjaar op de lening in mindering wordt gebracht bedraagt naar verwachting € 7,3 miljoen (2017: € 6,6 miljoen). Het restant van de lening kan door Stichting IZZ tussentijds worden opgeëist indien de samenwerkingsovereenkomst met Stichting IZZ is geëindigd en

de achtergestelde lening, welke nog een resterende looptijd heeft van 5 jaar, volledig is afgelost. In dat geval geldt als voorwaarde voor de aflossing dat dit niet leidt tot belastingheffing of een wijziging in de fiscale positie van partijen.

Latente verplichting aan Vereniging NFU

Het nominale bedrag van de verplichting aan Vereniging NFU bedraagt € 68,4 miljoen. Dit bedrag is ingebracht door Vereniging NFU, een vereniging waarvan de leden uit UMC's bestaan. Coöperatie VGZ ua heeft in verband met deze inbreng vijftig participatiebewijzen van nominaal € 1 uitgegeven aan Vereniging NFU. Coöperatie VGZ ua heeft de inbreng in 2006 als eigen vermogen doorgestort naar nv Zorgverzekeraar UMC.

In geval van beëindiging van de samenwerking tussen Coöperatie VGZ ua en Vereniging NFU, waarvoor een opzegtermijn van één jaar geldt, en in geval van liquidatie van Coöperatie VGZ ua, is Coöperatie VGZ ua verplicht om de participatiebewijzen van Vereniging NFU in te kopen. Hierbij bestaat het terug te betalen bedrag uit het oorspronkelijk door NFU ingebrachte bedrag, minus 130% van de SCR voor zover dit betrekking heeft op de zorgverzekeringen die UMC-medewerkers ten tijde van het einde van de samenwerking bij nv Zorgverzekeraar UMC hebben gesloten. Indien van toepassing wordt nog in mindering gebracht het cumulatieve verlies van nv Zorgverzekeraar UMC vanaf de datum van oprichting tot aan het einde van de samenwerking en een vergoeding voor reorganisatiekosten. Ultimo 2018 bedraagt het cumulatieve verlies van NV Zorgverzekeraar UMC € 14 miljoen (2017: € 8,6 miljoen). Dit bedrag is in de waardering van de verplichting verwerkt.

Tijdens de looptijd van de samenwerking is Coöperatie VGZ ua geen rentevergoeding of andere vergoeding op de participatiebewijzen verschuldigd. Ook hoeft er tijdens de looptijd geen aflossing of terugbetaling plaats te vinden.

Schulden uit hoofde van verzekeringen en schulden aan intermediairs

Deze post bestaat uit de volgende verplichtingen:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
ZiNL inzake zorgkantoor	73.715	79.089
Zorgverleners	493.053	468.843
Totaal	566.768	547.932

Er zijn geen verschillen met de waardering in de jaarrekening.

Achtergestelde verplichtingen

Deze post betreft een achtergestelde lening van Stichting IZZ met een looptijd tot 31 december 2023. Deze lening maakt deel uit van het contract met Stichting IZZ waarin ook de niet-achtergestelde lening en de langlopende vordering op Stichting IZZ zijn opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de post Andere financiële verplichtingen dan schulden aan kredietinstellingen. De achtergestelde lening kwalificeert gedurende de hele looptijd tot 31 december 2023 op grond van de overgangsregeling van Solvency II als Tier 2 kernvermogen.

De lening is volledig achtergesteld bij alle huidige en toekomstige schulden van Coöperatie VGZ ua, zowel in als buiten faillissement. De lening kan niet tussentijds worden opgeëist, behalve in geval van liquidatie van Coöperatie VGZ ua. Indien aan het einde van de looptijd DNB geen toestemming geeft voor aflossing of Coöperatie VGZ ua niet voldoende solvabel is, wordt de aflossing opgeschort totdat hieraan wel wordt voldaan. Voorwaarde voor de aflossing is tevens dat dit niet leidt tot belastingheffing of een wijziging in de fiscale positie van partijen. Voordat aflossing plaatsvindt, wordt eerst de vordering van Coöperatie VGZ ua op Stichting IZZ verrekend. Deze vordering had per ultimo 2018 een omvang van € 81 miljoen (2017: € 66,9 miljoen).

De achtergestelde lening van Stichting IZZ is voor Solvency II gewaardeerd tegen reële waarde en in de jaarrekening tegen nominale waarde. Ten tijde van het sluiten van de overeenkomst was de marktrente voor achtergestelde leningen aanzienlijk hoger dan de met Stichting IZZ overeengekomen rente van 2,5% (10 jaar vast). Omdat deze lening geen op zichzelf staande lening is, kan deze rente echter niet zondermeer worden vergeleken met reguliere achtergestelde leningen. Hierdoor is er geen vergelijkbare lening met een notering op een reguliere markt te vinden die als referentie kan dienen voor de actuele marktrente. Om die reden is er voor gekozen om de marktwaarde(-ontwikkeling) van de achtergestelde lening te relateren aan de ontwikkeling van de risicovrije rente vanaf het moment van ontstaan van deze lening. De reële waarde van de achtergestelde lening bestaat derhalve uit de som van de nominale waarde plus of min de cumulatieve herwaardering als gevolg van wijzigingen in de risicovrije rente.

Overige verplichtingen

Deze post bestaat voornamelijk uit te betalen belastingen, schulden aan crediteuren en overlopende passiva. Er zijn geen verschillen met de waardering in de jaarrekening.

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

Er zijn geen alternatieve waarderingsmethoden toegepast.

D.5 Overige informatie

Er zijn geen verschillen tussen de waarderingsgrondslagen, methoden en belangrijkste aannames die op groepsniveau worden gebruikt voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden en de grondslagen, methoden en belangrijkste aannames die hiervoor voor de dochterondernemingen worden gebruikt.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

Kapitaalbeleid

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	2.481.026	2.361.577
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1.753.447	1.673.821
SCR-ratio	141%	141%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	2.481.026	2.361.577
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	678.800	668.800
MCR-ratio	366%	353%

Coöperatie VGZ loopt financieel risico over haar verzekeringsactiviteiten, op de beleggingen en uitstaande vorderingen en in de bedrijfsvoering. Om verliezen op te kunnen vangen houdt Coöperatie VGZ kapitaal aan. Coöperatie VGZ heeft hiervoor een kapitaalbeleid geformuleerd dat op alle verzekeringsentiteiten van de groep van toepassing is. In het kapitaalbeleid zijn doelen geformuleerd met betrekking tot de hoogte van het kapitaal, de doelsolvabiliteit, en zijn maatregelen beschreven die kunnen worden uitgevoerd als de werkelijke of verwachte solvabiliteit onder de norm zakt of boven een grenswaarde uitkomt.

De doelsolvabiliteit voor 2019 van Coöperatie VGZ bedraagt 130% van de wettelijk vereiste solvabiliteit. Voor de berekening van de wettelijk vereiste solvabiliteit is uitgegaan van de standaardformule van Solvency II. Wanneer de werkelijke solvabiliteitsratio 10 procentpunt lager of hoger dan de doelsolvabiliteit dreigt te komen, treedt het kapitaalbeleid in werking om de solvabiliteitspositie weer binnen de grenzen van de doelsolvabiliteit te brengen.

De doelsolvabiliteit is hoger dan de wettelijk vereiste solvabiliteit om de kans dat het eigen vermogen onder het wettelijk minimum daalt zo beperkt mogelijk te houden. De marge is gebaseerd op evaluaties van de hierboven genoemde risico's en de mogelijke impact daarvan op de kapitaalpositie. Hiervoor is gebruik gemaakt van een kapitaal model. Naast de eigen inschatting van het risicoprofiel van Coöperatie VGZ UA zijn ook de verschillende scenario's in de jaarlijks uitgevoerde 'ORSA' (Own Risk and Solvency Assessment) beschouwd. De ORSA heeft geen aanleiding gegeven om de doelsolvabiliteit bij te stellen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen van Coöperatie VGZ is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december bedragen x € 1.000	2018	2017	Tier
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	2.399.623	2.279.316	Tier 1 'unrestricted'
Achtergestelde verplichtingen	89.026	89.351	Tier 2
Af: Eigen vermogen dat niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen voor Solvency II	-7.623	-7.090	n.v.t.
Totaal Kernvermogen na aftrekkingen	2.481.026	2.361.577	

Dit vermogen dient ter dekking van de SCR en de MCR.

Voor een toelichting op de Achtergestelde Lening Stichting IZZ wordt verwezen naar D.3. Er zijn geen aftrekposten toegepast in verband met intragroeptransacties of deelnemingen in andere financiële instellingen.

Het eigen vermogen is tussen de zorgverzekeraars van Coöperatie VGZ, met inachtneming van de voor de desbetreffende zorgverzekeraar geldende minimum solvabiliteitseisen, zonder beperkingen overdraagbaar. Als voorwaarde voor het behoud van de vrijstelling vennootschapsbelasting geldt wel de eis dat vermogensuitkeringen door een zorgverzekeraar binnen tien dagen worden doorgestort naar een andere zorgverzekeraar van Coöperatie VGZ.

Het eigen vermogen van het zorgkantoor is bestemd voor de uitvoering van de Wlz en is daarom niet vrij overdraagbaar binnen de groep. Deze reserve is in mindering gebracht op het Solvency II Kernvermogen. Daarnaast omvat deze aftrekpost de wettelijke reserve deelnemingen.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	2.451.632	2.365.656
Vershil waardering technische voorzieningen	-51.245	-83.963
Vershil waardering bezittingen en overige verplichtingen	-765	-2.377
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	2.399.623	2.279.316

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

Coöperatie VGZ past bij de berekening van de SCR de standaardformule toe. De opbouw van de SCR is in onderstaande tabel weergegeven. De MCR is berekend op basis van de omvang van de best estimate premie- en schadevoorziening en de geboekte premie in de komende 12 maanden.

bedragen x € 1.000	2018	2017
Marktrisico	173.718	181.974
Tegenpartijkredietrisico	80.447	93.120
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	1.347.870	1.266.024
Diversificatievoordeel	-176.665	-189.374
Basic SCR	1.425.370	1.351.744
Operationeel risico	327.985	321.992
Minderheidsdeelnemingen	91	85
SCR	1.753.446	1.673.821
MCR	678.800	668.800

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Niet van toepassing.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

Niet van toepassing.

E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.

E.6 Overige informatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- 1 VGZ Zorgverzekeraar NV**
- 2 NV Univé Zorg**
- 3 IZA Zorgverzekeraar NV**
- 4 VGZ voor de Zorg NV**
- 5 NV Zorgverzekeraar UMC**

Bijlage 1 VGZ ZORGVERZEKERAAR NV

A. Activiteiten en prestaties

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	5.997.315	6.205.427
Zorgkosten	-5.743.026	-6.074.013
Bedrijfskosten	-151.256	-187.092
Overige technische baten (lasten)	-10.959	-2.684
Resultaat uit verzekeringen	92.074	-58.362
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-7.623	11.611
Resultaat technische rekening	84.451	-46.751
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-3.162	2.565
Andere baten en lasten	3	24
Resultaat	81.292	-44.162

Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	95,8%	97,9%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	2,5%	3,0%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	3.215	2.901
Zorgkosten	3.079	2.839
Bedrijfskosten	81	87

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	1.866.000	2.143.000
- gemiddeld	1.865.000	2.139.000

Financieel resultaat

VGZ Zorgverzekeraar NV heeft in 2018 een positief resultaat behaald van € 81 miljoen (2017: € 44 miljoen negatief). De belangrijkste verklaringen voor dit resultaat zijn: de eerste effecten van de zinnige zorg strategie, het succesvol verlagen van de bedrijfskosten -onder andere door verdere digitalisering- en een meevaller op oude jaren.

Tegenover deze positieve resultaten staat een verlies op de beleggingsopbrengsten van € 11 miljoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten in de Europese en Amerikaanse aandelenmarkten in het laatste kwartaal. Onze beleggingsportefeuille heeft eind 2018 een omvang van bijna € 1,5 miljard.

Verzekerdenbestand

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 277.000 afgenomen tot 1.866.000 klanten. Dit is grotendeels het gevolg van het beëindigen van de samenwerking met volmachten Caresco en IAK, wat leidde tot een verlies van ongeveer 300.000 verzekerden. Dit werd deels gecompenseerd door groei op andere portefeuilles.

Bedrijfskosten

Door middel van een verdere optimalisatie van onze bedrijfsvoering hebben we ook in 2018 de bedrijfskosten verder kunnen verlagen. Hiermee kunnen we een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie besteden aan zorg. Onze bedrijfskosten bedroegen in 2018 € 151 miljoen, dit is € 36 miljoen lager dan in 2017. De belangrijkste daling is zichtbaar bij de tekencommissies en provisies doordat de samenwerking met de volmachten Caresco en IAK per 1 januari 2018 is stopgezet. Omgerekend dalen de kosten per verzekerde van 87 euro in 2017 naar 81 euro in 2018.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en -lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	-5.743.026	-6.074.013	
	23.592	21.017	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	3.764	6.210	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	18.177	13.481	
	21.941	19.691	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-12.436	12.850	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-10.785	14.176	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-7.623	11.611	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-3.162	2.565	
	-10.785	14.176	

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	1.496.030	8.901	1.504.931	92	1.505.023
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	1.702.542	104.787	1.807.329	785	1.808.113
Geldmiddelen en cashequivalenten	181.021	-241	180.780	-	180.780
Overige bezittingen	40.983	-8.660	32.323	-	32.323
Totaal activa	3.420.576	104.787	3.525.363	876	3.526.240

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	1.303.737	7.592	1.311.329	83	1.311.411
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	1.913.240	-6.037	1.907.203	1.122	1.908.325
Geldmiddelen en cashequivalenten	342.519	-279	342.240	-	342.240
Overige bezittingen	20.391	-7.216	13.176	-	13.176
Totaal activa	3.579.887	-5.940	3.573.947	1.205	3.575.152

In bovenstaande overzichten zijn de leningen en hypotheek opgenomen bij de post beleggingen.

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	1.758.173	1.755.884
Beste schatting premievoorziening	165.452	199.885
Totaal beste schatting	1.923.624	1.955.770
Risicomarge	78.177	
Totaal	2.001.801	1.955.770

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	1.851.424	1.849.005
Beste schatting premievoorziening	189.355	220.652
Totaal beste schatting	2.040.779	2.069.656
Risicomarge	81.915	
Totaal	2.122.694	2.069.656

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	1.591.957	1.803.178
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	85.494	-49.326
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	78.433	95.152
Bedrag na herrubricering	1.755.884	1.849.005
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	2.288	2.420
Schadevoorziening Solvency II	1.758.173	1.851.424

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	259.025	272.515
Herrubricering premievorderingen	-59.140	-51.863
Bedrag na herrubricering	199.885	220.652
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-36.573	-34.345
- Discontering	2.140	3.048
Premievoorziening Solvency II	165.452	189.355

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	254.268	-	254.268	-	254.268
Overige verplichtingen	18.670	-	18.670	-	18.670
Totaal verplichtingen	272.938	-	272.938	-	272.938

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Pensioen- en overige niet-technische voorzieningen	485	-	485	4	488
Schulden uit hoofde van verzekeringen	237.361	-	237.361	-	237.361
Overige verplichtingen	16.049	41	16.090	-	16.090
Totaal verplichtingen	253.895	41	253.936	4	253.939

D.5 Overige informatie

VGZ Zorgverzekeraar NV heeft in het verleden een lening verstrekt van € 83 miljoen aan VGZ Vastgoed BV en heeft hiervoor als zekerheid het eerste recht van hypotheek verkregen op de vastgoedportefeuille (bestaande uit kantoorpanden) van VGZ Vastgoed BV. Omdat de marktwaarde van deze objecten aanzienlijk lager is geworden dan de hoofdsom van de lening en VGZ Vastgoed BV naar verwachting niet in staat zal zijn om deze volledig terug te betalen, is een bijzondere waardevermindering op de lening verwerkt. De hoogte van de bijzondere waardevermindering is gelijk aan de omvang van het verschil tussen de nominale waarde van de lening en de in de toekomst te verwachten aflossing. Ultimo 2018 bedraagt de cumulatieve waardevermindering € 8,6 miljoen (2017 € 15,6 miljoen).

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	1.251.386	1.198.403
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	965.871	941.202
SCR-ratio	130%	127%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	1.251.386	1.198.403
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	371.573	380.086
MCR-ratio	337%	315%

VGZ Zorgverzekeraar NV heeft ultimo 2018 een solvabiliteitsratio van 130%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 120% en 130% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premiebeleid te kunnen blijven voeren. Wanneer de werkelijke solvabiliteit daarbuiten komt, bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december	2018	2017
Aandelenkapitaal	51	51
Agioreserve	474.378	474.378
Reconciliatiereserve	777.072	724.089
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	1.251.501	1.198.518
Af: Eigen vermogen dat niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen voor Solvency II	-115	-115
Totaal Kernvermogen na aftrekkingen	1.251.386	1.198.403

Dit vermogen bestaat volledig uit Tier 1 vermogen en dient ter dekking van de SCR en de MCR.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	1.296.655	1.250.355
Verschil waardering technische voorzieningen	-46.031	-53.039
Verschil waardering bezittingen en overige verplichtingen	877	1.202
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	1.251.501	1.198.518

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Marktrisico	85.789	83.486
Tegenpartijkredietrisico	36.746	40.707
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	750.681	720.325
Diversificatievoordeel	-85.942	-86.940
Basic SCR	787.274	757.578
Operationeel risico	178.597	183.624
SCR	965.871	941.202
MCR	371.573	380.086

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.

Bijlage 2 NV UNIVÉ ZORG

A. Activiteiten en prestaties

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	2.334.701	2.140.016
Zorgkosten	-2.251.397	-2.063.880
Bedrijfskosten	-91.518	-85.225
Overige technische baten (lasten)	-4.813	-4.373
Resultaat uit verzekeringen	-13.027	-13.462
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-5.643	1.169
Resultaat technische rekening	-18.670	-12.293
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-2.457	527
Andere baten en lasten	-	-
Resultaat	-21.127	-11.766

Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	96,4%	96,4%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	3,9%	4,0%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	2.473	2.366
Zorgkosten	2.384	2.282
Bedrijfskosten	97	94

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	949.000	909.000
- gemiddeld	944.000	904.000

Financieel resultaat

NV Univé Zorg heeft in 2018 een negatief resultaat behaald van € 21 miljoen (2017: € 12 miljoen negatief). Het negatieve resultaat heeft voor € 9 miljoen betrekking op een tegenvaller op zorgkosten van oude jaren. Het resultaat op het huidige jaar was € 5 miljoen negatief.

Verder was sprake van een verlies op de beleggingen van € 8 miljoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten in de Europese en Amerikaanse aandelenmarkten in het laatste kwartaal. Onze beleggingsportefeuille heeft eind 2018 een omvang van € 681 miljoen.

Verzekerdenbestand

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 40.000 toegenomen tot 949.000 klanten.

Bedrijfskosten

Onze bedrijfskosten laten in 2018 een stijging zien van 3 euro per verzekerde ten opzichte van 2017. Naast de indexatie van salarissen en inflatie van overige kosten komt de stijging met name doordat in 2017 sprake was van een vrijval van de pensioenvoorziening en reorganisatievoorziening die in 2017 tot lagere bedrijfskosten hebben geleid. We blijven ook in 2019 streven naar lagere bedrijfskosten om een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie te kunnen besteden aan zorg.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en –lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	10.836	12.106	
	10.836	12.106	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	1.288	2.932	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	8.683	6.222	
	9.971	9.154	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-8.965	-1.256	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-8.100	1.696	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-5.643	1.169	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-2.457	527	
	-8.100	1.696	

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	682.225	4.053	686.277	-	686.277
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	632.772	-8.129	624.643	264	624.907
Geldmiddelen en cashequivalenten	98.452	-107	98.345	-	98.345
Overige bezittingen	39.178	-3.946	35.232	-	35.232
Totaal activa	1.452.626	-8.129	1.444.497	264	1.444.762

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	619.406	3.632	623.038	1	623.039
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	583.908	-158	583.750	355	584.106
Geldmiddelen en cashequivalenten	186.992	-123	186.870	-	186.870
Overige bezittingen	23.086	-3.466	19.620	-	19.620
Totaal activa	1.413.392	-114	1.413.279	356	1.413.635

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	684.445	683.583
Beste schatting premievoorziening	114.942	122.947
Totaal beste schatting	799.388	806.530
Risicomarge	31.062	
Totaal	830.450	806.530

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	648.440	647.579
Beste schatting premievoorziening	101.971	117.875
Totaal beste schatting	750.411	765.455
Risicomarge	28.585	
Totaal	778.996	765.455

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	656.611	620.373
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	-2.717	-2.368
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	29.690	29.575
Bedrag na herrubricering	683.583	647.579
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	863	860
Schadevoorziening Solvency II	684.445	648.440

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	158.049	145.239
Herrubricering premievorderingen	-35.101	-27.364
Bedrag na herrubricering	122.947	117.875
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-9.381	-17.090
- Discontering	1.376	1.186
Premievoorziening Solvency II	114.942	101.971

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	96.736	-	96.736	-	96.736
Overige verplichtingen	3.123	-	3.123	-	3.123
Totaal verplichtingen	99.859	-	99.859	-	99.859

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	105.894	-	105.894	-	105.894
Overige verplichtingen	17.695	-	17.695	-	17.695
Totaal verplichtingen	123.589	-	123.589	-	123.589

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	514.452	511.050
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	373.056	347.053
SCR-ratio	138%	147%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	514.452	511.050
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	147.877	133.837
MCR-ratio	348%	382%

NV Univé Zorg heeft ultimo 2018 een solvabiliteitsratio van 138%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 130% en 150% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premiebeleid te kunnen blijven voeren. Wanneer de werkelijke solvabiliteit daarbuiten komt, bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december	2018	2017
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	514.452	511.050
Af: Voorzienbare dividenden, uitkeringen en lasten	-	-
Totaal kernvermogen	514.452	511.050
Samenstelling Kernvermogen		
Aandelenkapitaal	197	197
Agioreserve	101.789	66.789
Reconciliatiereserve	412.466	444.064
Totaal kernvermogen	514.452	511.050

Dit vermogen bestaat volledig uit Tier 1 vermogen en dient ter dekking van de SCR en de MCR.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	538.108	524.235
Vershil waardering technische voorzieningen	-23.919	-13.541
Vershil waardering bezittingen en overige verplichtingen	263	356
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	514.452	511.050

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Marktrisico	39.787	38.163
Tegenpartijkredietrisico	19.340	18.788
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	284.983	265.954
Diversificatievoordeel	-40.824	-39.228
Basic SCR	303.286	283.677
Operationeel risico	69.770	63.376
SCR	373.056	347.053
MCR	147.877	133.837

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.

Bijlage 3 IZA ZORGVERZEKERAAR NV

A. Activiteiten en prestaties

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	1.357.572	1.286.684
Zorgkosten	-1.308.567	-1.295.439
Bedrijfskosten	-29.139	-26.643
Overige technische baten (lasten)	-822	-389
Resultaat uit verzekeringen	19.044	-35.787
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-3.252	1.525
Resultaat technische rekening	15.792	-34.262
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-1.943	1.057
Andere baten en lasten	-	-
Resultaat	13.849	-33.205

Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	96,4%	100,7%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	2,1%	2,1%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	3.078	2.906
Zorgkosten	2.967	2.926
Bedrijfskosten	66	60

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	439.000	443.000
- gemiddeld	441.000	443.000

Financieel resultaat

IZA Zorgverzekeraar NV heeft in 2018 een positief resultaat behaald van € 14 miljoen (2017: € 33 miljoen negatief). De belangrijkste verklaringen voor dit resultaat zijn de eerste effecten van de zinnige zorg strategie en een meevaller op oude jaren. Zo bleken onder andere de kosten van medicijnen en ziekenhuizen lager dan vorig jaar was ingeschat.

Tegenover deze positieve resultaten staat een verlies op de beleggingsopbrengsten van € 5 miljoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten in de Europese en Amerikaanse aandelenmarkten in het laatste kwartaal. Onze beleggingsportefeuille heeft eind 2018 een omvang van € 383 miljoen.

Verzekerdenbestand

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 4.000 afgenomen tot 439.000 klanten.

Bedrijfskosten

Onze bedrijfskosten laten in 2018 een stijging zien van 6 euro per verzekerde ten opzichte van 2017. Naast de indexatie van salarissen en inflatie van overige kosten komt de stijging met name doordat in 2017 sprake was van een vrijval van de pensioenvoorziening en reorganisatievoorziening die in 2017 tot lagere bedrijfskosten hebben geleid. We blijven ook in 2019 streven naar lagere bedrijfskosten om een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie te kunnen besteden aan zorg.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en –lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	6.705	8.492	
	6.705	8.492	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	1.509	2.667	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	5.089	4.275	
	6.598	6.942	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-5.302	1.032	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-5.195	2.582	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-3.252	1.525	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-1.943	1.057	
	-5.195	2.582	

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	383.547	2.115	385.662	-2	385.660
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	340.298	17.709	358.007	133	358.140
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	75.861	-67	75.794	-	75.794
Overige bezittingen	7.601	-2.047	5.554	-	5.554
Totaal activa	807.308	17.709	825.017	131	825.148

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	327.111	2.148	329.259	-2	329.257
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	381.835	20.402	402.237	204	402.441
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	79.460	-46	79.414	-	79.414
Overige bezittingen	32.595	-2.102	30.493	-	30.493
Totaal activa	821.001	20.402	841.403	201	841.604

In bovenstaande overzichten zijn de leningen en hypotheek opgenomen bij de post beleggingen.

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	326.922	326.510
Beste schatting premievoorziening	42.022	73.258
Totaal beste schatting	368.944	399.769
Risicomarge	16.745	
Totaal	385.689	399.769

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	363.051	362.573
Beste schatting premievoorziening	61.926	67.073
Totaal beste schatting	424.977	429.646
Risicomarge	17.009	
Totaal	441.987	429.646

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	298.851	333.501
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	13.259	10.532
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	14.401	18.540
Bedrag na herrubricering	326.510	362.573
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	411	478
Schadevoorziening Solvency II	326.922	363.051

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	83.209	75.742
Herrubricering premievorderingen	-9.950	-8.669
Bedrag na herrubricering	73.258	67.073
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-31.847	-5.768
- Discontering	611	621
Premievoorziening Solvency II	42.022	61.926

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	84.806	-	84.806	-	84.806
Overige verplichtingen	388	-	388	-	388
Totaal verplichtingen	85.194	-	85.194	-	85.194

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	75.258	-	75.258	-	75.258
Overige verplichtingen	294	-	294	-	294
Totaal verplichtingen	75.551	-	75.551	-	75.551

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	354.266	324.066
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	206.272	208.111
SCR-ratio	172%	156%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	354.266	324.066
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	81.482	79.849
MCR-ratio	435%	406%

IZA Zorgverzekeraar NV heeft ultimo 2018 een solvabiliteitsratio van 172%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 120% en 130% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premie-beleid te kunnen blijven voeren. Met de huidige solvabiliteitsratio bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december	2018	2017
Aandelenkapitaal	50	50
Agioreserve	122.796	122.796
Reconciliatiereserve	231.420	201.220
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen/ Totaal kernvermogen	354.266	324.066

Dit vermogen bestaat volledig uit Tier 1 vermogen en dient ter dekking van de SCR en de MCR.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	340.055	336.206
Vershil waardering technische voorzieningen	14.080	-12.341
Vershil waardering bezittingen en overige verplichtingen	131	201
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	354.266	324.066

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Marktrisico	21.774	24.970
Tegenpartijkredietrisico	9.148	15.984
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	156.147	156.391
Diversificatievoordeel	-21.378	-27.819
Basic SCR	165.691	169.526
Operationeel risico	40.581	38.584
SCR	206.272	208.110
MCR	81.482	79.849

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.

Bijlage 4 VGZ VOOR DE ZORG NV

A. Activiteiten en prestaties

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	1.059.251	1.013.854
Zorgkosten	-1.009.467	-991.815
Bedrijfskosten	-33.296	-31.088
Overige technische baten (lasten)	-670	-608
Resultaat uit verzekeringen	15.818	-9.657
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-2.283	1.839
Resultaat technische rekening	13.535	-7.818
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-1.831	1.346
Andere baten en lasten	-	-
Resultaat	11.704	-6.472

Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	95,3%	97,8%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	3,1%	3,1%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	2.390	2.285
Zorgkosten	2.278	2.236
Bedrijfskosten	75	70

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	443.000	444.000
- gemiddeld	443.000	444.000

Financieel resultaat

VGZ voor de Zorg NV heeft in 2018 een positief resultaat behaald van € 12 miljoen (2017: € 6 miljoen negatief). De belangrijkste verklaringen voor dit resultaat zijn de eerste effecten van de zinnige zorg strategie en een meevaller op oude jaren. Zo bleken onder andere de kosten van medicijnen en ziekenhuizen lager dan vorig jaar was ingeschat.

Tegenover deze positieve resultaten staat een verlies op de beleggingsopbrengsten van € 4 miljoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten in de Europese en Amerikaanse aandelenmarkten in het laatste kwartaal. Onze beleggingsportefeuille heeft eind 2018 een omvang van € 390 miljoen.

Verzekerdenbestand

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 1.000 afgenomen tot 443.000 klanten.

Bedrijfskosten

Onze bedrijfskosten laten in 2018 een stijging zien van 5 euro per verzekerde ten opzichte van 2017. Naast de indexatie van salarissen en inflatie van overige kosten komt de stijging met name doordat in 2017 sprake was van een vrijval van de pensioenvoorziening en reorganisatievoorziening die in 2017 tot lagere bedrijfskosten hebben geleid. We blijven ook in 2019 streven naar lagere bedrijfskosten om een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie te kunnen besteden aan zorg.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en –lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	6.359	7.457	
	6.359	7.457	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	534	1.606	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	4.914	3.414	
	5.448	5.020	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-5.025	748	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-4.114	3.185	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-2.283	1.839	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-1.831	1.346	
	-4.114	3.185	

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	390.738	2.172	392.910	-	392.910
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	261.729	-23.637	238.091	94	238.185
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	49.139	-50	49.089	-	49.089
Overige bezittingen	7.519	-2.122	5.397	-	5.397
Totaal activa	709.124	-23.637	685.487	94	685.581

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	355.826	2.018	357.844	-	357.844
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	259.149	-23.529	235.621	128	235.749
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	91.164	-55	91.109	-	91.109
Overige bezittingen	12.817	-1.963	10.854	-	10.854
Totaal activa	718.956	-23.528	695.428	128	695.556

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	261.120	260.822
Beste schatting premievoorziening	8.729	28.612
Totaal beste schatting	269.849	289.433
Risicomarge	13.278	
Totaal	283.128	289.433

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	279.124	278.784
Beste schatting premievoorziening	23.975	35.644
Totaal beste schatting	303.099	314.428
Risicomarge	13.116	
Totaal	316.215	314.428

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	259.590	280.098
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	-11.459	-15.212
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	12.691	13.897
Bedrag na herrubricering	260.822	278.784
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	298	340
Schadevoorziening Solvency II	261.120	279.124

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	53.480	57.859
Herrubricering premievorderingen	-24.869	-22.214
Bedrag na herrubricering	28.612	35.644
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-20.436	-12.259
- Discontering	554	590
Premievoorziening Solvency II	8.729	23.975

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	55.781	-	55.781	-	55.781
Overige verplichtingen	4.022	-	4.022	-	4.022
Totaal verplichtingen	59.803	-	59.803	-	59.803

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	48.900	-	48.900	-	48.900
Overige verplichtingen	905	-	905	-	905
Totaal verplichtingen	49.805	-	49.805	-	49.805

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	253.549	232.952
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	164.784	162.689
SCR-ratio	154%	143%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	253.549	232.952
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	62.249	60.225
MCR-ratio	407%	387%

VGZ voor de Zorg NV heeft ultimo 2018 een solvabiliteitsratio van 154%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 130% en 150% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premie-beleid te kunnen blijven voeren. Met de huidige solvabiliteitsratio bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december	2018	2017
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	342.650	329.536
Af: Voorzienbare dividenden, uitkeringen en lasten	-89.101	-96.584
Totaal kernvermogen	253.549	232.952
Samenstelling Kernvermogen		
Aandelenkapitaal	51	51
Agioreserve	177.048	177.048
Reconciliatiereserve	76.450	55.853
Totaal kernvermogen	253.549	232.952

Dit vermogen bestaat volledig uit Tier 1 vermogen en dient ter dekking van de SCR en de MCR.

De aftrekpost in verband met voorzienbare dividenden betreft het volgende: VGZ voor de Zorg NV, Coöperatie VGZ UA en Stichting IZZ zijn overeengekomen dat Stichting IZZ haar niet-achtergestelde vordering op Coöperatie VGZ UA in de komende jaren geleidelijk aan ten goede zal laten komen aan de IZZ-verzekerden van VGZ voor de Zorg NV. VGZ voor de Zorg NV zal dit aan de IZZ-verzekerden doorgeven in de vorm van een reductie van de premies ('premiemitigering'). Het

bedrag van de premie mitigering wordt in mindering gebracht op de lening van Stichting IZZ aan Coöperatie VGZ UA. Coöperatie VGZ UA zal vervolgens VGZ voor de Zorg NV voor eenzelfde bedrag compenseren. De afwikkeling van deze afspraak gaat gepaard met dividenduitkeringen door VGZ voor de Zorg NV aan Coöperatie VGZ UA. Teneinde hiermee al vast rekening te houden, is bij VGZ voor de Zorg NV een aftrekpost op het vermogen toegepast van € 89,1 miljoen (2017: € 96,6 miljoen) in verband met deze voorzienbare dividenden.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	336.251	331.195
Vershil waardering technische voorzieningen	6.306	-1.786
Vershil waardering bezittingen en overige verplichtingen	93	127
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	342.650	329.536

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Marktrisico	18.894	23.414
Tegenpartijkredietrisico	5.386	7.376
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	125.608	122.909
Diversificatievoordeel	(16.699)	-20.704
Basic SCR	133.189	132.995
Operationeel risico	31.595	29.694
SCR	164.784	162.689
MCR	62.249	60.225

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.

Bijlage 5 NV ZORGVERZEKERAAR UMC

A. Activiteiten en prestaties

A.2 Prestaties op het gebied van verzekering

bedragen x € 1.000	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	249.283	230.132
Zorgkosten	-246.138	-236.159
Bedrijfskosten	-7.516	-6.716
Overige technische baten (lasten)	-81	-136
Resultaat uit verzekeringen	-4.452	-12.879
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	-695	506
Resultaat technische rekening	-5.147	-12.373
Niet toegerekende opbrengst uit beleggingen	-256	255
Andere baten en lasten	-	-
Resultaat	-5.403	-12.118

Zorgkosten als % van de verdiende premies en bijdragen	98,7%	102,6%
Bedrijfskosten als % van de verdiende premies en bijdragen	3,0%	2,9%

Bedragen per verzekerde (in euro)	2018	2017
Verdiende premies en bijdragen	1.990	1.871
Zorgkosten	1.965	1.920
Bedrijfskosten	60	55

Aantal verzekerden	2018	2017
- per 31 december	126.000	124.000
- gemiddeld	125.000	123.000

Financieel resultaat

NV Zorgverzekeraar UMC heeft in 2018 een negatief resultaat behaald van € 5 miljoen (2017: € 12 miljoen negatief). Ons verzekeringstechnisch resultaat was in 2018 € 4 miljoen negatief.

Verder was sprake van een verlies op de beleggingen van € 1 miljoen. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de negatieve resultaten in de Europese en Amerikaanse aandelenmarkten in het laatste kwartaal. Onze beleggingsportefeuille heeft eind 2018 een omvang van € 74 miljoen.

Verzekerdenbestand

In 2018 is ons verzekerdenbestand met ongeveer 2.000 toegenomen tot 126.000 klanten.

Bedrijfskosten

Onze bedrijfskosten laten in 2018 een stijging zien van 5 euro per verzekerde ten opzichte van 2017. Naast de indexatie van salarissen en inflatie van overige kosten komt de stijging met name doordat in 2017 sprake was van een vrijval van de pensioenvoorziening en reorganisatievoorziening die in 2017 tot lagere bedrijfskosten hebben geleid. We blijven ook in 2019 streven naar lagere bedrijfskosten om een nog groter deel van de door onze klanten betaalde premie te kunnen besteden aan zorg.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen

In onderstaand overzicht zijn de beleggingsopbrengsten en –lasten vermeld zoals deze in de jaarrekening zijn opgenomen. Alle opbrengsten en lasten zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt; er zijn geen opbrengsten en lasten rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

bedragen x € 1.000	2018	2017	
Opbrengsten uit beleggingen			
Aandelen, obligaties, leningen en derivaten	1.634	1.967	
	1.634	1.967	+
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten	150	453	
Gerealiseerd verlies op beleggingen	1.191	1.004	
	1.341	1.457	-/-
Niet-gerealiseerde winst (verlies) op beleggingen	-1.244	251	+
Totaal beleggingsopbrengsten	-951	761	+
Toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-695	506	
Niet toegerekend aan het verzekeringstechnisch resultaat	-256	255	
	-951	761	

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

D.1 Bezittingen

Bezittingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	73.896	477	74.374	-	74.374
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	62.354	-2.687	59.666	22	59.688
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	17.752	-4	17.748	-	17.748
Overige bezittingen	1.502	-474	1.029	-	1.029
Totaal activa	155.505	-2.687	152.817	22	152.839

Bezittingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Beleggingen	75.338	510	75.849	-	75.849
Vorderingen uit hoofde van verzekeringen	64.466	-1.759	62.706	29	62.735
Geldmiddelen en cashequiva- lenten	23.962	-10	23.952	-	23.952
Overige bezittingen	1.315	-500	815	-	815
Totaal activa	165.081	-1.759	163.322	29	163.350

D.2 Technische voorzieningen

Samenstelling van de Technische voorzieningen ziektekosten

Voorzieningen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	69.949	69.859
Beste schatting premievoorziening	14.788	16.556
Totaal beste schatting	84.737	86.415
Risicomarge	3.358	
Totaal	88.095	86.415

Voorzieningen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering voor Solvency II	Waardering in de jaarrekening
Beste schatting schadevoorziening	74.758	74.664
Beste schatting premievoorziening	18.729	18.819
Totaal beste schatting	93.487	93.483
Risicomarge	3.251	
Totaal	96.738	93.483

Schadevoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Schadevoorziening jaarrekening	70.758	75.276
Herrubricering ex post deel Vordering vereveningsbijdrage	-1.479	-3.712
Herrubricering niet te salderen Conversiefinanciering	580	3.100
Bedrag na herrubricering	69.859	74.664
Waarderingsverschil jaarrekening - Solvency II	90	95
Schadevoorziening Solvency II	69.949	74.758

Premievoorziening

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Premievoorziening jaarrekening	18.345	19.966
Herrubricering premievorderingen	-1.788	-1.147
Bedrag na herrubricering	16.556	18.819
Waarderingsverschillen:		
- Verwachte toekomstige winst	-1.951	-281
- Discontering	183	191
Premievoorziening Solvency II	14.788	18.729

D.3 Overige voorzieningen en schulden

Verplichtingen per 31-12-2018 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	1.454	-	1.454	-	1.454
Overige verplichtingen	542	-	542	-	542
Totaal verplichtingen	1.996	-	1.996	-	1.996

Verplichtingen per 31-12-2017 bedragen x € 1.000	Waardering in de jaarrekening	Herrubricering	Waarde na herrubricering	Herwaardering	Waardering voor Solvency II
Schulden uit hoofde van verzekeringen	921	-	921	-	921
Overige verplichtingen	9.108	-	9.108	-	9.108
Totaal verplichtingen	10.030	-	10.030	-	10.030

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

bedragen x € 1.000	2018	2017
SCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	62.748	56.583
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	40.112	39.206
SCR-ratio	156%	144%
MCR-ratio		
In aanmerking komend eigen vermogen	62.748	56.583
Minimumkapitaalvereiste (MCR)	15.620	14.803
MCR-ratio	402%	382%

NV Zorgverzekeraar UMC heeft ultimo 2018 een solvabiliteitsratio van 156%. We streven naar een solvabiliteit tussen de 135% en 155% om ook in de toekomst voor onze leden een stabiel premie-beleid te kunnen blijven voeren. Met de huidige solvabiliteitsratio bestaat de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de solvabiliteit weer binnen de bandbreedte te brengen.

Samenstelling van het kernvermogen onder Solvency II

Het kernvermogen is als volgt samengesteld:

Eigen vermogen Solvency II per 31 december	2018	2017
Aandelenkapitaal	50	50
Agioreserve	78.414	68.414
Reconciliatiereserve	-15.716	-11.881
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen/ Totaal kernvermogen	62.748	56.583

Dit vermogen bestaat volledig uit Tier 1 vermogen en dient ter dekking van de SCR en de MCR.

Aansluiting met de jaarrekening

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de jaarrekening, welke is opgesteld volgens BW2 Titel 9, en het overschot van de activa ten opzichte van de verplichtingen onder Solvency II is als volgt:

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Eigen vermogen volgens de jaarrekening	64.406	59.810
Vershil waardering technische voorzieningen	-1.680	-3.255
Vershil waardering bezittingen en overige verplichtingen	22	28
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen Solvency II	62.748	56.583

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en Minimumkapitaalvereiste

bedragen x € 1.000 per 31 december	2018	2017
Marktrisico	4.115	5.950
Tegenpartijkredietrisico	2.524	2.763
Ziektekostenverzekeringstechnisch risico	30.613	29.590
Diversificatievoordeel	-4.583	-5.811
Basic SCR	32.669	32.492
Operationeel risico	7.442	6.714
SCR	40.111	39.206
MCR	15.620	14.803

De onderneming heeft gedurende het boekjaar voortdurend voldaan aan de SCR en MCR.